KAUNO ARKIVYSKUPIJA

Parapinė katechezė

JAUNUOLIŲ RENGIMAS SUTVIRTINIMO SAKRAMENTUI

PROGRAMA

Kauno arkivyskupijos katechetikos centras

2017 m.

TURINYS

1. Metodinės gairės 3

2. Metodinės priemonės 4

3. Programos aprašas 5

4. Programos orientacinis kalendorinis planas 9

5. PROGAMOS SUSITIKIMŲ PLANAI

5.1. Pirmasis etapas „*Alfa* kursas jaunimui“. Trumpi 1-18 susitikimų planai 10

5.2. Antrasis etapas tikėjimo pagrindų katechezė. Išplėstiniai 19-41 susitikimų planai 16

19 susitikimas. Dievas Švč. Trejybė 16

20 susitikimas. Tėvas Kūrėjas 20

21 susitikimas. Jėzus 23

22 susitikimas. Papildomas susitikimas: Jėzus mano gyvenime 26

23 susitikimas. Šventoji Dvasia 27

24 susitikimas. Pašaukimas gyventi ir būti žmogumi 30

25 susitikimas. Pašaukimas būti vyru, būti moterimi 33

26 susitikimas. Gyventi malonėje pagal Dievo įsakymus 37

27 susitikimas. Liturgija ir liturginiai metai 40

28 susitikimas. Sakramentai. Įkrikščioninimo sakramentai 43

29 susitikimas. Didžiojo Tridienio įvykiai ir liturgija: Viešpaties vakarienė (Didysis Ketvirtadienis) 47

30 susitikimas. Didžiojo Tridienio įvykiai ir liturgija: Kristaus Kančia (Didysis Penktadienis) 50

31 susitikimas. Didžiojo tridienio įvykiai ir liturgija: Velyknaktis (Didžiojo Šeštadienio vakaras) 53

32 susitikimas. Eucharistijos liturgija 56

33 susitikimas. Gydymo sakramentai 59

34 susitikimas. Tarnavimo sakramentai. Pašaukimas. 62

35 susitikimas. Šventumas šiandien: kas tie šventieji? 65

36 susitikimas. Švč. Mergelė Marija: Kristaus ir mūsų Motina 68

37 susitikimas. Sutvirtinimo sakramentas 71

38 susitikimas. Egzaminas 74

39 susitikimas. Sutaikinimo ir užtarimo pamaldos 74

40 susitikimas. Sutvirtinimo sakramento šventimas 74

41 susitikimas. Gyvenimas po Sutvirtinimo sakramento – arba tikėjimo kelionė tęsiasi... 75

REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA 78

1. METODINĖS GAIRĖS

Programa *Jaunuolių rengimas Sutvirtinimo sakramentui* (toliau – programa) parengta remiantis Lietuvos vyskupų konferencijos *Vaikų ir jaunuolių ruošimo Atgailos, Eucharistijos ir Sutvirtinimo sakramentams gairėmis* (2014, toliau – Gairės).

1. Programa skirta 15 metų ir vyresniems jaunuoliams. Tokio amžiaus jaunuoliai tampa pakankamai subrendę apsvarstyti Evangelijos žinią ir į ją tinkamai atsiliepti. Vienoje grupėje turėtų būti apie 20 jaunuolių, bet ne daugiau kaip 25.

2. Programą sudaro 32 pagrindiniai susitikimai, kurių kiekvienas paprastai trunka apie 1,5 val. Šalia jų pagal galimybes yra siūlomi 9 papildomi ir pagalbiniai susitikimai.

3. Rekomenduojama programos vykdymo trukmė – vieneri mokslo metai, vienas savaitinis užsiėmimas. Registraciją rekomenduojama pradėti pavasarį ir užbaigti rugsėjo mėnesio viduryje. Rugsėjo mėnesio antroje pusėje turėtų įvykti pirmieji susitikimai (plg. Gairės 7.6). Programa turėtų būti užbaigta gegužės mėnesio pabaigoje.

4. Programą sudaro dvi dalys: *Alfa* kursas jaunimui ir tikėjimo pagrindų katechezė. Abiejų dalių susitikimai vyksta pagal *Alfa* kurso jaunimui metodiką (plačiau žr. skyrių „Programos aprašas“ žemiau).

5. Rengti sakramentams geriausia parapijos bendruomenės aplinkoje – parapijos namuose. Bažnyčia, kur švenčiama ir laikoma Eucharistija, nėra tinkama vieta katechezės užsiėmimams (plg. Gairės 7.3). Jeigu parapija neturi patalpų, rengti sakramentams galima kitose tinkamose vietose, pvz., kultūros namuose ar mokykloje. Mokyklos patalpose sakramentams rengti galima tik ne pamokų metu. Programos vykdymui reikalavimai patalpoms yra tie patys, kaip vedant *Alfa* kursą jaunimui.

6. Katechetinių užsiėmimų kokybę labiausiai lemia pats katechetas. Pasirengimo sakramentams sėkmė ypač priklauso nuo jo tikėjimo ir žinių, nuo gebėjimo užmegzti draugystę su jaunuoliais ir ugdyti tarp jų bendruomeniškumą. Tinkamam programos vykdymui būtina pagalbininkų komanda. Paprastai ją sudaro grupė aktyvių jaunuolių, anksčiau dalyvavusių programoje ir jau priėmusių Sutvirtinimo sakramentą. Katecheto vadovaujami, susitikimų metu jie atlieka įvairias užduotis: paruošia salę susitikimams, veda šlovinimą giesmėmis, dalinasi tikėjimo patirtimi, moderuoja darbą dalinimosi grupelėse ir pan.

7. Kaip nurodo Bendrasis katechezės vadovas, katechezės tikslas yra vykdyti visapusišką asmens tikėjimo formavimą, apimantį tris pagrindines sritis – žinias, patirtį ir vertybes (plg. BKV 66, Gairės 7.1). Todėl katechezė negali apsiriboti vien tikėjimo tiesų mokymu. Programoje numatytomis veiklomis siekiama ugdyti tikėjimą minėtose trijose srityse. Tuo remiantis, pasirengimas priimti Sutvirtinimo sakramentą turėtų būti įvertinamas pagal du kriterijus: dalyvavimą programoje ir žinias.

8. Yra būtina dėti pastangas, kad besirengiantys Sutvirtinimo sakramentui jaunuoliai ne tik ateitų į šv. Mišias, bet jose sąmoningai dalyvautų. Tam, kad jaunuoliai galėtų priimti šv. Komuniją,

reikalinga reguliari išpažintis. Daug jaunuolių išpažintį yra apleidę netrukus po Pirmosios šv. Komunijos priėmimo ir nėra pasirengę jos eiti iš karto nuo rengimosi Sutvirtinimo sakramentui pradžios. Tačiau būtina dėti pastangas, kad reguliarios išpažinties praktika būtų atnaujinta per pirmuosius 2–3 rengimosi mėnesius. Programoje yra numatyti keli momentai, kurie pastoraciniu požiūriu yra palankūs padėti jaunuoliams padaryti apsisprendimą eiti išpažinties reguliariai (ypač *Alfa* savaitgalis ir pokalbis po *Alfa* kurso). Bendrai imant, Atgailos ir Sutaikinimo sakramentą švęsti būtina taip, kad jis neliktų kitų sakramentų šešėlyje, bet būtų išgyvenamas kaip reikšminga žmogaus susitikimo su Dievu patirtis (plg. Gairės 9.2).

9. Rengimo Sutvirtinimo sakramentui tikslas yra jaunų katalikų gyvas ir sąmoningas tikėjimas. Labai svarbu, kad rengimosi metu pradėtas ugdyti įprotis dalyvauti sakramentiniame gyvenime ir krikščioniškoje bendrystėje būtų toliau puoselėjamas. Jau rengimo Sutvirtinimo sakramentui metu jaunuolius reikia kviesti į įvairias parapijoje esančias ir naujai kuriamas grupes. Ypač gerai tam pasitarnauja jaunimo choras ir jaunimo komanda, padedanti katechetui ruošti Sutvirtinimo sakramentui kitas jaunimo grupes.

2. METODINĖS PRIEMONĖS

1. Kompaktinis diskas „Jaunuolių rengimas Sutvirtinimo sakramentui. Metodinės priemonės“ (pateikiamas kartu su spausdinta programa). Šiame kompaktiniame diske pateikta:

(a) programos aprašas ir išplėstiniai kiekvieno susitikimo planai,

(b) metodinė medžiaga. Kiekvienam susitikimui yra skiriama po aplanką, kuriame sudėta padalomoji medžiaga, vaizdinė medžiaga ir pan. Ruošdamasis susitikimui katechetas pats kūrybiškai pasirenka, ką iš šios medžiagos jis naudos.

(c) įvairi papildoma ir pagalbinė medžiaga: registracijos formos, atmintinės tėvams, informacija dėl savaitgalio susitikimų ir pan.

2. USB laikmena „Jaunuolių rengimas Sutvirtinimo sakramentui. Interviu ir liudijimai“ (dėl įsigijimo kreiptis į savo vyskupijos arba Lietuvos katechetikos centrą). Pagrindiniams programos susitikimams yra parengta papildoma priemonė – po du trumpus vaizdo įrašus (kiekvienas 5-10 min. trukmės). Šiuos įrašus katechetas turėtų prieš susitikimą peržiūrėti ir nuspręsti, kaip ir kurioje susitikimo vietoje juos naudos.

Pirmasis įrašas yra parengtas *interviu* forma: gatvėje praeiviams užduodami klausimai, susiję su tema, kuri nagrinėjama susitikime. Pavyzdžiui, susitikime „Kodėl ir kaip turėčiau skaityti Bibliją?“ žmonės yra klausiami, ar jie yra skaitę Bibliją, kaip jiems sekėsi ir pan. Praeivių atsakymai patys įvairiausi, dažnai keliantys šypseną ar atspindintys jų abejingumą tikėjimui. *Interviu* rekomenduojama rodyti susitikimo pirmoje pusėje, pavyzdžiui, kaip įžangą į temos dėstymą. Iš katecheto ši priemonė reikalauja sugebėjimo pereiti nuo eilinio Lietuvos žmogaus pažiūrų prie tikėjimo skelbimo. Jeigu tai pavyksta, dalyviai, žiūrėdami *interviu*, atpažįsta savo pažiūras ir pamato jų sąsajas su dėstoma tema.

Antrasis įrašas yra *liudijimas* – jaunas žmogus pasakoja savo patirtį, susijusią su dėstoma tema. Pvz., temoje „Kodėl ir kaip turėčiau skaityti Bibliją?“ Žygimantas pasakoja, kaip jis pradėjo skaityti Bibliją, su kokiais iššūkiais susidūrė, ką jam reiškia Biblijos skaitymas dabar ir t.t. Liudijimą gali būti tikslinga rodyti susitikimo antroje pusėje, pavyzdžiui, prieš diskusiją grupelėse.

Tačiau kiekvienoje konkrečioje situacijoje katechetas turėtų pats kūrybiškai nuspręsti, kaip tinkamiausia rodyti šiuos du įrašus. Pavyzdžiui, kai kada gali būti naudinga abu įrašus rodyti nedarant tarp jų jokios pertraukos. Kai kurioms paauglių grupėms gali būti tikslinga *interviu* iš viso nerodyti, nes jie naudojasi netikinčiųjų pasisakymais savo netikėjimui įtvirtinti. Kai kuriais atvejais liudijimo reikėtų rodyti tik dalį, nes hiperaktyvių paauglių grupei visas liudijimas gali pasirodyti pernelyg ilgas ir neįdomus ir t.t.

Primygtinai prašome nenaudoti šių vaizdo įrašų darbui su jaunimu, kuris dar nėra priėmęs Sutvirtinimo sakramento! Stenkimės, kad Sutvirtinimo sakramentui besirengiantys paaugliai būtų jų nematę. Šiuos vaizdo įrašus leidžiama laisvai naudoti darbui su jaunimu, kuris jau yra priėmęs Sutvirtinimo sakramentą.

3. PROGRAMOS APRAŠAS

3. 1. Bendrosios nuorodos

Programą sudaro du etapai: (1) kerigminės katechezės etapas ir (2) tikėjimo pagrindų katechezės etapas. Pirmojo etapo tikslas yra jaunuolių sudominimas krikščioniškąja žinia ir jų pirminis atsivertimas. Tokio etapo būtinybę pabrėžia Magisteriumas: „Žmonėms, ateinantiems į katechezę, tiesą sakant, dažnai dar reikia tikro atsivertimo. Todėl Bažnyčia pageidauja, kad pirmasis katechetinio proceso etapas paprastai būtų skirtas atsivertimui įtvirtinti. „Naujosios evangelizacijos“ reikalaujančioje situacijoje [ši užduotis] įgyvendinama „kerigminės katechezės“, kai kada vadinamos „ikikatecheziniu laikotarpiu“ (*Bendrasis katechezės vadovas* 62; plg. *Catechesi Tradendae* 19). Kauno arkivyskupijoje pirmojo etapo vykdymui pasirinkta kerigminės katechezės programa „*Alfa* kursas jaunimui“. Šį pasirinkimą nulėmė tai, kad „*Alfa* kursas jaunimui“ turi gerai parengtą metodiką ir jau kuris laikas yra sėkmingai vykdomas Lietuvoje. Antrojo etapo tikslas – pagrindinių katalikiškojo tikėjimo tiesų aiškinimas ir įvesdinimas į Bažnyčios bendruomenės gyvenimą. Šiame etape naudojama ta pati metodika, kaip ir *Alfa* kurse jaunimui. Temos antrajame etape yra sugrupuotos atsižvelgiant į katechezės „keturis šulus“ (plg. KBK 13-17): tikėjimo išpažinimas, tikėjimo šventimas sakramentais, tikėjimo gyvenimas ir malda. Išimtis yra maldai skirtos temos, kurios nėra sukoncentruotos vienoje vietoje, bet reguliariai aptariamos visoje programos eigoje.

Kokybiškam „Jaunuolių rengimo Sutvirtinimo sakramentui“ programos vykdymui reikalinga pagalbininkų komanda. Paprastai ją sudaro keletas ar keliolika aktyvių jaunuolių, anksčiau dalyvavusių programoje ir jau priėmusių Sutvirtinimo sakramentą. Katecheto vadovaujami, susitikimų metu jie atlieka įvairias užduotis: veda šlovinimą giesmėmis, sako liudijimus, moderuoja darbą pasidalinimo grupelėse, paruošia salę susitikimams ir pan. Tačiau svarbiausia, kad tokia komanda vien savo buvimu atlieka būtiną tikėjimo liudijimą be žodžių savo bendraamžiams. Tai yra ypač svarbu paauglystėje, kai suaugusiųjų autoritetas ir įtaka sumažėja, o bendraamžių grupės išauga. Kartu komanda sudaro galimybę anksčiau priėmusiems Sutvirtinimo sakramentą paaugliams augti tikėjime per tarnavimą savo jaunesniems bendraamžiams. Ši „jaunimo *Alfa*“ komanda turėtų vis pasipildyti nariais iš naujų Sutvirtinimo sakramentą priėmusiųjų tarpo. Kartu parapija praturtinama nauja jaunimo grupe, o rengimo Sutvirtinimo sakramentui programa tampa gyvybingu jaunimo sielovados centru.

3. 2. Pirmasis programos etapas: „*Alfa* kursas jaunimui“

Pirmajame programos etape naudojamas „*Alfa* kursas jaunimui“, kuris nuosekliai pristatytas „*Alfa* kurso jaunimui vadove“ (išleistas spausdinta ir DVD forma). Rengiantis jaunimą Sutvirtinimo sakramentui katechetas turėtų įsigyti šią medžiagą ir su ja išsamiai susipažinti.

„*Alfa* kursą“ sudaro penkiolika temų, kuriose yra supažindinama su pamatinėmis krikščioniškojo tikėjimo tiesomis apie Jėzų Kristų, maldą, Šventąjį Raštą ir kt. „*Alfa* kursas“ trunka dešimt savaičių. Šios programos kulminacinis taškas yra „*Alfa* savaitgalis“, skirtas artimesniam susipažinimui su Šventąja Dvasia. Intensyvi mokymų, bendravimo, praktinių užduočių ir maldos patirtis savaitgalio metu padeda jaunuoliams atsiverti gyvam Dievo prisilietimui. Ypač tai vyksta per užtarimo maldą. Kadangi „*Alfa* kursą jaunimui“ šiuo atveju naudojame kaip rengimo Sutvirtinimo sakramentui Katalikų Bažnyčioje programos dalį, užtarimo pamaldų metu sudaromos sąlygos jaunuoliams pasiruošti ir švęsti Atgailos sakramentą, o savaitgalis baigiamas dėkojant Viešpačiui Šv. Mišiose.

Vedantis „*Alfa* kursą jaunimui“ katechetas turi būti bent kartą dalyvavęs „*Alfa* kurso“ konferencijoje (dėl jos reikėtų kreiptis į „*Alfa* kurso“ koordinatorius Lietuvoje arba Kauno arkivyskupijos katechetikos centrą). Taip pat yra labai naudinga įsijungti į artimiausią vykstantį „*Alfa* kursą jaunimui“, kad būtų galima praktiškai susipažinti su kurso vykdymo iššūkiais, patirti jo dinamiką, išsiaiškinti kylančius klausimus. „*Alfa* kursą“ turi remti malda, iniciatyvių ir ištikimų žmonių komanda bei parapijos klebonas.

Būtina įvertinti žmogiškuosius, laiko, finansinius, techninius išteklius ir pagal tai pasirinkti tinkamą konkrečiai grupei jaunimo „*Alfa* kurso“ formą – aktyvią, techninę ar lengvą. Rengiant Sutvirtinimo sakramentui dažniausiai naudojamas aktyvios ir techninės formų derinys. Abiejų šių formų turinys yra beveik identiškas savo gilumu. Aktyvi forma jį perteikia per įvairius aktyvius žaidybinius pratimus, užduotis, o techninėje yra naudojamos naujųjų technologijų teikiamos galimybės, iliustracijoms pasitelkiamos populiarių filmų ištraukos.

Galima išskirti šiuos esminius kiekvieno jaunimo „*Alfa* kurso“ susitikimo elementus:

a. aplinka;
b. įvadas – pasveikinimas;
c. malda ir šlovinimas giesme;
d. temos dėstymas;
e. diskusija grupelėje;
f. maistas.

Kiekvienas šių elementų turi savo paskirtį: aplinka, kurią sukuriame, pasveikinimas, maistas yra tie artimo meilės ženklai, kurie liudija mūsų santykį su jaunuoliais, o kartu yra priemonės juos įvesdinti į nagrinėjamą temą ar ją giliau atskleisti. Šlovinimas giesme ir malda kreipia mus į tos meilės Šaltinį – Dievą. Temos dėstymas padeda Jį atskleisti jaunuoliams, jiems skelbiama Geroji Naujiena. O diskutuodami grupelėje jie gali dalintis savo patirtimi ir įžvalgomis, ieškoti atsakymų į kylančius klausimus. Komanda, kuri organizuoja susitikimus, jaunuoliams padeda formuoti gyvos Bažnyčios bendruomenės modelį, į kurį ir jie patys kviečiami įsijungti.

„*Alfa* kurso jaunimui“ tikslas yra pažadinti jaunuolių susidomėjimą krikščioniškąja žinią, supažindinti su Jėzumi Kristumi ir pakviesti juos į atsivertimą – pamatinį atsigręžimą į Dievą. Kai jaunuoliai atranda ryšį su Kristumi ir apsisprendžia tapti atsakingais Bažnyčios nariais, tuomet jie tampa pasiruošę priimti tikėjimo pagrindų katechezę. Tai yra antrasis programos etapas.

3. 3. Antrasis programos etapas: tikėjimo pagrindų katechezė

Katechezės tikslas yra ugdyti kerigmos skelbimo metu gimusį tikėjimą (plg. *Catechesi Tradendae* 20, *Bendrasis katechezės vadovas* 61-62). Tikėjimo pagrindų katechezės etape aptariamos pagrindinės katalikiškojo tikėjimo tiesos ir praktikos. Šis aptarimas nuolat remiasi į pirmojo etapo svarbiausią akcentą – jaunuolių kvietimą sąmoningam asmeniškam susitikimui ir ryšiui su Jėzumi.

Antrajame etape metodo požiūriu yra išlaikoma ta pati užsiėmimų forma ir stilius, kaip „*Alfa* kurse jaunimui“. Taigi, kiekvienas užsiėmimas turi tuos pačius elementus: aplinka, įvadas, malda, temos dėstymas, diskusija grupėje ir valgymas kartu. Tikėjimo pagrindų katechezėje naudojami būdai ir priemonės, pritaikyti šiandieniniam jaunuoliui. Katechetikos centro parengtame kompaktiniame diske yra paruošta metodinė medžiaga susitikimams (padalomoji, vaizdo ir pan.). Šalia to, kiekvienas katechetas yra kviečiamas kūrybingai ieškoti žaidimų, užduočių, filmų, kurie padėtų kuo gyviau ir autentiškiau pristatyti temą jo konkrečioje grupėje.

Greta katechezių, kurios nagrinėja pagrindinius katalikų tikėjimo, moralės, liturgijos ir maldingumo klausimus, jaunuolius būtina kviesti į gilesnį ryšį su Dievu per sąmoningą dalyvavimą liturgijoje ir asmeninę maldą. Jau „*Alfa* kurso“ viduryje tam yra skirtos specialios temos. Būtina, kad jaunuoliai bent nuo antrojo programos etapo pradžios reguliariai švęstų Sutaikinimo sakramentą, dalyvautų sekmadienio (ar dažniau) Šv. Mišiose ir priimtų Šv. Komuniją. Pasirengimo Sutvirtinimo sakramentui laikotarpis dažniausiai yra vienintelė proga sistemingai padėti paaugliams ugdytis reguliaraus sakramentinio gyvenimo įprotį.

Siekiant suaktyvinti jaunuolių sakramentinį gyvenimą, galima žymėti jų dalyvavimą jame. Kai kurios parapijos naudoja specialias knygeles, kuriose jaunuoliai renka parašus, žyminčius, kad jie dalyvavo katechezės susitikimuose, Šv. Mišiose, rekolekcijose, atliko Išpažintį ir kt. Paauglystės laikotarpyje tokia pagalba reikalinga, nes vidinės motyvacijos dažnai nepakanka. Jaunuoliai yra laisvi nuspręsti ruoštis Sutvirtinimui arba ne, tačiau apsisprendus už Sutvirtinimo sakramento priėmimą, reikia priimti ir įprastus krikščioniškojo gyvenimo ir pasirengimo reikalavimus. Gera galimybė tam aiškiai įsipareigoti yra po „*Alfa* kurso“ pasirašoma „sandora“ tarp Sutvirtinimui ruoštis pasiryžusių jaunuolių ir parapijos. „Sandora“ apibrėžia paauglių ir parapijos įsipareigojimus vieni kitiems.

Būtina paraginti jaunuolius įsijungti į parapijos bendruomenę per tarnystę bei dalyvavimą įvairiose grupėse ar organizacijose (pvz., jaunimo chorą). Tuo tikslu šias grupes programos eigoje reikėtų kviesti prisistatymui. Rekomenduojama, kad į kai kuriuos susitikimus savo liudijimu pasidalinti katechetas pakviestų aktyvius parapijos tikinčiuosius, ypač iš jaunimo grupių. Kai kuriuose susitikimuose mokymus galėtų vesti parapijos kunigas/-ai. Tokiu būdu rengimas Sutvirtinimo sakramentui taptų artimiau susietas su parapijos gyvenimu ir po jo priėmimo daugiau jaunuolių rastų savo nuolatinę vietą parapijos grupėse.

Antrojoje programos dalyje tematiškai nuosekliai išdėstomos užduotys, ką sutvirtinamieji privalo išmokti mintinai ar mokėti paaiškinti. Svarbu, kad jaunuoliai ne vien gerai praleistų laiką, sužinotų įdomių ir naudingų dalykų, bet taip pat, kaip nurodo Bendrasis katechezės vadovas, svarbiausias tikėjimo tiesas ir maldas išmoktų mintinai (BKV 154-155). Tačiau svarbu šių užduočių nepaankstinti, nes tik tikėjimu atsiliepę jaunuoliai atvira širdimi priima ir nuoširdžiai mokosi jiems užduodamus dalykus mintinai. Atskiro dėmesio reikalauja Eucharistijos liturgijos tekstai. Svarbu, kad jaunuoliai ne vien mechaniškai mokėtų atkartoti tikėjimo formules, bet stengtųsi suvokti ir galėtų paaiškinti jų prasmę.

Šioje programoje siūlomos dvi pagrindinės jaunuolių pasiruošimo patikrinimo ir įvertinimo formos – asmeninis pokalbis ir atsiskaitymas raštu. Asmeninio pokalbio metu svarbu padėti jaunuoliams patiems įvertinti įgytą patirtį ir savo ryšį su Dievu. Atsiskaitymas raštu yra skirtas

patikrinti konkrečioms jaunuolių žinioms. Žinių patikrinimą galima ir siūlytina išskirstyti į kelis atsiskaitymus, kad jaunuoliai mokytųsi palaipsniui, o atsiskaitymas keltų mažiau įtampos.

4. PROGRAMOS ORIENTACINIS KALENDORINIS PLANAS

Pastabos: • programą sudaro 32 pagrindiniai susitikimai, kurie lentelėje žymimi **paryškintu šriftu**;
• žvaigždute (*) pažymėti pagalbiniai bei papildomi susitikimai ir liturginės apeigos.

	Eil. nr.	Susitikimų temos			Data
	*1.	Registracija ir asmeninis pokalbis su jaunuoliu/-e (aptariami jaunuolių motyvai, pristatoma programa ir jos reikalavimai)			1-3 rugsėjo mėnesio savaitė
Pirmoji programos dalis: *Alfa* kursas jaunimui (susitikimai nr. 2-17)	**2.**	**Nejaugi tai viskas?**			Rugsėjo mėn.
	3.	**Kas yra Jėzus?**			Spalio mėn.
	4.	**Kodėl Jėzus mirė?**			
	5.	**Kaip neabejoti savo tikėjimu?**			
	6.	**Kodėl ir kaip turėčiau skaityti Bibliją?**			
	7.	**Kodėl ir kaip aš meldžiuosi?**			Lapkričio mėn.
	8.	**Kaip Dievas mus veda?**			
	9.	**Kas yra Šventoji Dvasia?**	„*Alfa* savaitgalis“ (9-13 susitikimai)		
	10.	**Ką veikia Šventoji Dvasia?**			
	11.	**Kaip galiu būti pripildytas Šventąja Dvasia?**			
	12.	**Kaip tolimesnį savo gyvenimą nugyventi visavertiškai?**			
	13.	**Šventosios Mišios**			
	14.	**Kaip galiu pasipriešinti blogiui?**			
	15.	**Kodėl ir kaip turėtume pasakoti kitiems?**			Gruodžio mėn.
	16.	**Ar Dievas gydo šiandien?**			
	17.	**O kaip Bažnyčia?**			
	*18.	Asmeninis pokalbis su jaunuoliu/e po *Alfa* kurso jaunimui, „sandoros“ tarp jaunuolio/ės ir parapijos pasirašymas			
Antroji programos dalis: tikėjimo pagrindų katechezė (susitikimai nr. 19-41)	**19.**	**Dievas Švč. Trejybė**			Sausio mėn.
	20.	**Tėvas Kūrėjas**			
	21.	**Jėzus**			
	*22.	Jėzus mano gyvenime: *liudijimų vakaras* arba *šeštadienis su Evangelija*			
	23.	**Šventoji Dvasia**		vasario-balandžio mėn. organizuojamos vienos dienos arba savaitgalio trukmės **Skaistumo (lytiškumo) ugdymo rekolekcijos**	Vasario mėn.
	24.	**Pašaukimas gyventi ir būti žmogumi**			
	25.	**Pašaukimas būti vyru, būti moterimi**			
	26.	**Gyventi malonėje pagal Dievo įsakymus**			
	27.	**Liturgija ir liturginiai metai**			Kovo mėn.
	28.	**Sakramentai. Įkrikščioninimo sakramentai**			
	*29.	Didžiojo Tridienio įvykiai ir liturgija: Viešpaties vakarienė (Didysis Ketvirtadienis)	Didysis Tridienis		
	*30.	Didžiojo Tridienio įvykiai ir liturgija: Kristaus Kančia (Didysis Penktadienis)			
	*31.	Didžiojo Tridienio įvykiai ir liturgija: Velyknaktis (Didžiojo Šeštadienio vakaras)			
	32.	**Eucharistijos liturgija**			
	33.	**Gydymo sakramentai**			Balandžio mėn.
	34.	**Tarnavimo sakramentai. Pašaukimas**			
	35.	**Šventumas šiandien: kas tie šventieji?**			
	36.	**Švč. Mergelė Marija: Kristaus ir mūsų Motina**			
	37.	**Sutvirtinimo sakramentas**			Gegužės mėn.
	*38.	Egzaminas			
	*39.	Sutaikinimo ir užtarimo pamaldos			
	*40.	SUTVIRTINIMO SAKRAMENTO ŠVENTIMAS (jei reikia, nukeliamas į parapijoje numatytą laiką)			
	41.	**Gyvenimas po Sutvirtinimo sakramento**			

5. PROGAMOS SUSITIKIMŲ PLANAI

5.1. Pirmasis etapas „Alfa kursas jaunimui“. Trumpi 1-18 susitikimų planai

Po registracijai skirto 1-ojo susitikimo vyksta „*Alfa* kursas jaunimui“. Jis nuosekliai aprašytas „*Alfa* kurso jaunimui vadove“ (išleistas spausdinta ir DVD forma), kur pateikta visa informacija, reikalinga katechetui ruošiantis susitikimams: išsamiai aprašyta kiekvieno susitikimo eiga (3 variantai), turinys, priemonės ir kt. Todėl šioje programoje 2-18 susitikimai nėra smulkiai aprašomi, tik trumpai pateikiami kiekvieno susitikimo uždaviniai bendram programos vaizdui susidaryti.

* * * * *

1 susitikimas. REGISTRACIJA IR ASMENINIS POKALBIS

Rugsėjo mėnesio pirmoje pusėje jaunuoliai registruojami parapijoje. Registruojant įvyksta 5-10 min. trukmės asmeninis pokalbis atskirai su kiekvienu jaunuoliu/-e. Jo metu aptariami jaunuolių motyvai, pristatoma programa ir pagrindiniai jos reikalavimai (atkreipiant dėmesį į rekolekcinio pobūdžio renginius – *Alfa* savaitgalį ir skaistumo ugdymo rekolekcijas). Pageidautina, kad registraciją vykdytų pats katechetas arba kas nors iš komandos – tokiu būdu užmezgamas tolesnei sielovadai labai svarbus asmeninis ryšys.

* * * * *

2 susitikimas. NEJAUGI TAI VISKAS?

Pastaba: ankstesnis šios temos pavadinimas buvo „Krikščionybė: nuobodi, neteisinga ir nereikalinga?“

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Sukurti kuo jaukesnę aplinką, kurioje jaunuoliai jaustųsi priimti.
- Padėti dalyviams susipažinti su komanda ir tarpusavyje (pasiūlymus susipažinimo pratimams žr. metodinėje medžiagoje). Suskirstyti jaunuolius į grupeles.
- Trumpai pristatyti krikščionybę ir Jėzų Kristų.
- Pateikti jaunuoliams dalyvavimą programoje kaip iššūkį ir paraginti jį priimti. Pakviesti ryžtis „nuotykiui“ su Dievu: pažinti Jį – Kelią, Tiesą ir Gyvenimą.

* * * * *

3 susitikimas. KAS YRA JĖZUS?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Skatinti tolesnį jaunuolių susipažinimą ir bendrystės užmezgimą (pasiūlymus susipažinimo pratimams žr. metodinėje medžiagoje).
- Pateikti istorines žinias apie Jėzų iš Nazareto.
- Pristatyti Jo ištaras apie save.
- Vesti link asmeniško atsakymo į klausimą “kas yra Jėzus?”.

Savarankiško darbo užduotis:

- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 71-79.

  Pastaba. Jaunuoliams reikia padėti įsigyti (arba pasiskolinti) jaunimo katekizmą *Youcat* ir raginti jį reguliariai skaityti. Šioje programoje kiekvieno susitikimo aprašo gale nurodytos su ta tema susijusios *Youcat* pastraipos. Jas rekomenduojama perskaityti savarankiškai savaitės eigoje.

* * * * *

4 susitikimas. KODĖL JĖZUS MIRĖ?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Pagal poreikį skatinti tolesnį jaunuolių susipažinimą ir bendrystės užmezgimą (pasiūlymus susipažinimo pratimams žr. metodinėje medžiagoje).

♦ Pateikti krikščionišką požiūrį į blogio egzistavimo klausimą. Atskleisti nuodėmės veikimą.

♦ Atskleisti Kristaus kančios, mirties ir prisikėlimo gelbstinčią prasmę.

♦ Padėti suvokti, kad Jėzus atidavė save už visus ir kiekvieną asmeniškai.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 94-108.

* * * * *

5 susitikimas. KAIP NEABEJOTI SAVO TIKĖJIMU?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Pagal poreikį skatinti tolesnį jaunuolių susipažinimą ir bendrystės užmezgimą (pasiūlymus susipažinimo pratimams žr. metodinėje medžiagoje).

♦ Atskleisti, kaip Švč. Trejybės Asmenys stiprina mūsų tikėjimą.

♦ Pristatyti Dievo Tėvo pažadus Biblijoje.

♦ Priminti Jėzaus auką ir Jo meilę kiekvienam žmogui.

♦ Trumpai atskleisti Šventosios Dvasios veikimą.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 4-5, 12-13.

* * * * *

6 susitikimas. KODĖL IR KAIP TURĖČIAU SKAITYTI BIBLIJĄ?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Pristatyti Šventąjį Raštą – Dievo laišką Jo mylimiems žmonėms.

♦ Atskleisti Biblijos vietą Bažnyčios ir krikščionio gyvenime.

♦ Supažindinti su Biblijos struktūra ir autoryste.

♦ Išmokyti surasti konkrečias vietas Biblijoje.

♦ Pateikti pradines gaires maldai su Šventuoju Raštu.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 14-19.

* * * * *

7 susitikimas. KODĖL IR KAIP AŠ MELDŽIUOSI?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Pristatyti maldą kaip bendravimą su Dievu. Pateikti maldos apibrėžimą.

♦ Paaiškinti maldos svarbą.

♦ Pateikti Jėzų kaip besimeldžiančiojo pavyzdį.

♦ Supažindinti su maldos formule: *AČIŪ, ATSIPRAŠAU, PRAŠAU*.

♦ Paraginti įsipareigoti melstis.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 469-478.

* * * * *

8 susitikimas. KAIP DIEVAS MUS VEDA?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Padėti suvokti, kad Dievas kiekvienam turi nuostabų planą.
- Atskleisti Dievo valios atpažinimo būdus, kurie padeda teisingai daryti pasirinkimus.
- Pakviesti ieškoti Dievo veikimo ir kvietimo ženklų kasdienybėje.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 49-51, 70.

* * * * *

9 susitikimas. KAS YRA ŠVENTOJI DVASIA?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Pristatyti Šventąją Dvasią – trečiąjį Švč. Trejybės Asmenį.
- Atskleisti Šventosios Dvasios santykį su Dievu Tėvu ir Dievu Sūnumi.
- Pateikti Šventojo Rašto ištaras apie Šventąją Dvasią.
- Atskleisti Dievo pažadą Šventąją Dvasią suteikti visiems savo vaikams.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipą nr. 38.

* * * * *

10 susitikimas. KĄ VEIKIA ŠVENTOJI DVASIA?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Pristatyti Šventosios Dvasios veikimą Krikšto metu ir po jo.
- Pristatyti Šventosios Dvasios simbolius, kurie padeda geriau suprasti Jos veikimą.
- Supažindinti su Šventosios Dvasios dovanomis ir vaisiais, kurie liudija Jos veikimą žmoguje.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 113-119.

* * * * *

11 susitikimas. KAIP GALIU BŪTI PRIPILDYTAS ŠVENTĄJA DVASIA?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Trumpai pristatyti Sutaikinimo sakramentą (galima panaudoti dalį medžiagos iš susitikimo „Sutaikinimo sakramentas“, psl. 59 ir t.).
- Pristatyti užtarimo maldą.
- Paaiškinti Naujojo Testamento liudijimus apie raiškiąsias Šventosios Dvasios dovanas.
- Pristatyti nuodėmę ir netikėjimą kaip pagrindines kliūtis Šventajai Dvasiai veikti žmoguje.
- Supažindinti su būdais, kaip įveikti šias kliūtis.
- Išskirti Sutaikinimo sakramentą, kaip ypatingą būdą Dievui laisvinti mus iš nuodėmių. Paraginti Sutaikinimo sakramentą priimti šio *Alfa* savaitgalio metu ir ateityje jį švęsti reguliariai.

Pastaba: šio mokymo metu turi būti pakviečiami jauni žmonės liudyti apie užtarimo maldos patirtį ir apie Sutaikinimo sakramento malonės patirtį.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipą nr. 120.

* * * * *

12 susitikimas. KAIP TOLIMESNĮ SAVO GYVENIMĄ NUGYVENTI VISAVERTIŠKAI?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- ♦ Iškelti gyvenimo prasmės klausimą.
- ♦ Atskleisti, jog visavertis ir prasmingas gyvenimas pasiekiamas tik bendrystėje su Dievu.
- ♦ Pakviesti patikėti savo gyvenimą į Tėvo rankas per Jėzų Šventojoje Dvasioje.

Savarankiško darbo užduotis:

- ○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 279-286.

* * * * *

13 susitikimas. ŠVENTOSIOS MIŠIOS.

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- ♦ Trumpai pristatyti Eucharistiją, kaip Kristaus ypatingo buvimo su mumis būdą.
- ♦ Atskleisti pirmosios krikščionių bendruomenės gyvenimo esminius „ramsčius“, iš kurių vienas yra „duonos laužymas“.
- ♦ Trumpai priminti, kas yra ir kaip švenčiamos Šv. Mišios.
- ♦ Paliudyti Šv. Mišių svarbą santykiui su Dievu.
- ♦ Pakviesti apsispręsti dalyvauti kiekvieno sekmadienio Šv. Mišiose.

Pastaba: šis susitikimas nėra aprašytas „*Alfa* kurso jaunimui vadove“. Jis įterpiamas šioje vietoje tam, kad Sutvirtinimo sakramentui besiruošiantys jaunuoliai būtų paskatinti sąmoningai ir reguliariai dalyvauti Šv. Mišiose. Jeigu reikia, šio susitikimo vedimui katechetas gali panaudoti dalį medžiagos iš 28, 29 ir 32 susitikimų.

Ši tema gali būti prijungta prie ankstesnės temos „Kaip tolimesnį savo gyvenimą nugyventi pilnavertiškai?“ 11 ir 12 temos artimai susijusios, pvz.: Eucharistija maitina mūsų krikščioniškąjį gyvenimą; dalyvaudami Šv. Mišiose pasisotiname prie Dievo Žodžio ir Kūno stalo, kad augantis tikėjimas keistų mūsų gyvenimą kasdienybėje ir t.t.

Įvadas:

- Dalyvaujame *Alfa* savaitgalyje. Turbūt daugelis dalykų atrodo visai kitaip, negu iki šiol įsivaizdavote buvimą bažnyčioje. Reikėjo drąsos tai išbandyti.
- Norime jus pakviesti dar vienam iššūkiui. Kokių minčių kyla, kai išgirstate žodį „*Mišios*“? (tegu sutvirtinamieji išsako savo mintis).

Dėstymas:

- Štai ką mes galime rasti apaštalo Pauliaus laiške Korintiečiams (perskaitykite ištrauką 1 Kor 11, 23-26).
- Šv. Mišios nėra kažkas, ką sugalvojo žmonės. Tai Kristaus mums palikta dovana, per kurią Jis pats tampa mums prieinamas visais laikais. Nematome Jo taip, kaip matė apaštalai, bet galime Jį priimti taip pat kaip ir jie.
- Šis duonos laužymas gyvuoja Bažnyčioje – krikščionių bendruomenėje – nuo pat pradžių. Evangelistas Lukas Apaštalų darbuose rašo (Apd 2, 42-47), kad visa ankstyviausioji krikščionių bendruomenė laikėsi apaštalų mokslo, *duonos laužymo*, maldų, dalinosi savo turtu ir gyvenimu.
- Ilgainiui duonos laužymas ir tarpusavio meilė tampa išskirtiniais krikščionių bendruomenės bruožais, iš kurių atpažįstami jai priklausantys žmonės.
- Ar taip buvo tik ankstyvaisiais Bažnyčios gyvavimo amžiais? Kaip yra dabar? (čia pakvieskite jaunus žmones paliudyti, ką jiems reiškia Eucharistijos šventimas sekmadieniais? kaip jie tai atrado? ką tai keičia jų gyvenimuose?).

Apibendrinimas:

- Užakcentuokite dvi tris liudijimuose girdėtas svarbiausias mintis.
- Pakvieskite visus apsispręsti dalyvauti Šv. Mišiose kiekvieną sekmadienį.
- Pakvieskite visus dabar ruoštis Šv. Mišių šventimui.

Galima baigti giesme ir grupelėse ruoštis Eucharistijos liturgijai arba turėti bendrą Šv. Mišių giesmių repeticiją, kad jaunuoliai aktyviai dalyvautų liturgijoje.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 212-214.

Šventasis Raštas: Lk 24, 13-35; Apd 2, 37-47; 1 Kor 11, 23-26.

* * * * *

14 susitikimas. KAIP GALIU PASIPRIEŠINTI BLOGIUI?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Pateikti Šventojo Rašto ir Bažnyčios mokymą apie piktąją dvasią.
♦ Pristatyti okultinių, maginių ir panašių praktikų keliamą pavojų.
♦ Atskleisti Kristaus pergalės reikšmę kovoje su blogiu.
♦ Pristatyti dvasinės kovos su blogiu savyje ir pasaulyje ginklus ir priemones.
♦ Paraginti reguliariai švęsti Sutaikinimo sakramentą (galima panaudoti dalį medžiagos iš susitikimo „Sutaikinimo sakramentas“, psl. 59 ir t.).

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 287-298.

* * * * *

15 susitikimas. KODĖL IR KAIP TURĖTUME PASAKOTI KITIEMS?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Pateikti Jėzaus paliktą įpareigojimą skelbti Evangeliją.
♦ Padėti suvokti, kad esama skirtingų skelbimo būdų ir kiekvienas gali atrasti sau labiausiai tinkamus.
♦ Atskleisti žodžių ir darbų neprieštaravimo vieni kitiems būtinumą.
♦ Padrąsinti liudyti tikėjimą, nes Dievas tam teikia malonę.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipą nr. 11.

* * * * *

16 susitikimas. AR DIEVAS GYDO ŠIANDIEN?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Pristatyti Šventajame Rašte atskleistą požiūrį į ligą.
♦ Aptarti medicinos ir stebuklo santykį.
♦ Pristatyti fizinio ir dvasinio išgijimo reikšmę.
♦ Atskleisti Ligonių patepimo ir Atgailos sakramentų vaidmenį išgydyme.
♦ Pateikti gaires užtarimo maldai prašant išgydymo.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 240-247.

* * * * *

17 susitikimas. O KAIP BAŽNYČIA?

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- ♦ Atskleisti skirtingas žodžio "bažnyčia" prasmes.
- ♦ Pristatyti Jėzaus Kristaus įsteigtą Bažnyčią kaip Jį tikinčiųjų bendruomenę.
- ♦ Padėti suvokti priklausymo Bažnyčiai svarbą.
- ♦ Pakviesti aktyviai dalyvauti vietinės bažnytinės bendruomenės – parapijos – veikloje.

Savarankiško darbo užduotis:

- ○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 121-145.

* * * * *

18 susitikimas. ASMENINIS POKALBIS IR „SANDOROS" PASIRAŠYMAS PO *ALFA* KURSO

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Sudaryti sąlygas ramiam ir atviram pokalbiui atskirai su kiekvienu *Alfa* kurso dalyviu (kiekvienam skiriama vidutiniškai 5-15 min.). Patogiausia šiems pokalbiams numatyti atskirą laiką pagal pasirinktą grafiką.

♦ Padėti jaunuoliui/ei įsivardinti svarbiausiais patirtis ir pokyčius, kurie įvyko jų santykyje su savimi, Dievu, Bažnyčia ir artimaisiais.

♦ Padėti jaunuoliams suvokti savo laisvę ir atsakomybę ruošiantis Sutvirtinimo sakramentui.

♦ Padėti jaunuoliams prisiimti atsakomybę sąmoningai ruoštis Sutvirtinimo sakramentui. *Apsisprendimas gali būti pažymimas „sandoros" tarp jaunuolio/ės ir parapijos dvasininko (jeigu įmanoma – klebono) pasirašymu. „Sandoros" pavyzdys pridedamas metodinės medžiagos aplanke.*

Šventasis Raštas: Ps 139.

5.2. Antrasis etapas Tikėjimo pagrindų katechezė. Išplėstiniai 19-41 susitikimų planai

Tikėjimo pagrindų katechezė sudaro antrąjį rengimo Sutvirtinimo sakramentui programos etapą, kuris apima 19-41 susitikimus. Šio etapo tikslas – pagrindinių katalikiškojo tikėjimo tiesų, mokymo apie liturgiją ir moralę aiškinimas bei įvesdinimas į Bažnyčios bendruomenės gyvenimą. Toliau pateikiami 19-41 susitikimų išplėstiniai planai. Kaip buvo minėta, jie vyksta naudojant „*Alfa* kurso“ stilių ir metodą.

Siūlomas toks orientacinis kiekvieno užsiėmimo laiko išdėstymas (vieno užsiėmimo trukmė apie 90 min):

Laikas nuo susitikimo pradžios (min)	Veikla ir jai skirto laiko trukmė (min)
~0-5 min	pasisveikinimas ir pradžios malda (5 min)
~5-7 min	trumpas įvadas į šiandienos temą ir užduotis grupelei (2 min)
~7-20 min	darbas grupelėse ir pasidalinimas (10-15 min)
~20-50 min	temos dėstymas (25-30 min)
~50-65 min	užkandžiai, neformalus bendravimas (10-15 min)
~65 min-80 min	diskusija arba užduotis grupelėje (15-20 min)
~80 min-90 min	apibendrinimas, pabaigos malda ir atsisveikinimas (5-10 min)

DĖMESIO! Antrajame programos etape organizuojamos *Skaistumo (lytiškumo) ugdymo rekolekcijos* (kai kuriose vyskupijose jos yra privalomos, kitur – rekomenduojamos). Dėl rekolekcijų vedimo reikia kreiptis į jų organizatorius iš anksto (likus bent 2 mėn.). Daugiau informacijos žr. aplanke *Pagalbinė medžiaga* failas „Skaistumo rekolekcijos. INFO katechetui“.

19 susitikimas. DIEVAS ŠVČ. TREJYBĖ

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Pristatyti Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo simbolį.
- Pateikti Bažnyčios mokymą apie Švč. Trejybės Asmenis.
- Išryškinti trejybiškumą liturginiuose veiksmuose ir krikščionio gyvenime.
- Pakviesti leistis į bendrystę su Tėvu per Kristų Šventojoje Dvasioje.

Atmosfera:

- Paruošti patalpą taip, kad ji kalbėtų apie „tris“. Galima naudoti plakatus, nuotraukas su dobilo labais, tripusėmis sankryžomis ir pan.
- Kompaktinėje plokštelėje galite rasti skaidrių montažą „Dobilai“.
- Dar viena galimybė: susirasti šokoladinio batonėlio „3bit“ reklamą.

Pasisveikinimas (5 min):

- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Prisiminkite pasibaigusį *Alfa* kursą.
- Padrąsinkite pasiryžusius toliau ruoštis Sutvirtinimui.
- Pasidžiaukite „sandoros“ sudarymu.
- Trumpai pristatykite, ką veiksite per likusį pasiruošimo laiką ir tai, kad šiandien gilinsitės į Švč. Trejybės slėpinį.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): *maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.*

Mažose grupelėse (10 min):
Pakvieskite jaunuolius vieni su kitais pasidalinti svarbiausia *Alfa* kurso patirtimi ir tuo, ką jiems reiškė sudaryti „sandorą“ su parapija.

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
- Priminkite, kad šiandien kalbėsite apie Švč. Trejybę. Atkreipkite dėmesį į patalpos dekoracijas ar skaidres su trejybine simbolika. Galite papasakoti istoriją apie šv. Patriką, dobilus ir Švč. Trejybę. Šv. Patrikas nukeliavęs į Airiją rado ten žynių, kurie iš vienos žolės, gamindavo įvairius eliksyrus ir naudojo juos burtams ir užkeikimams. Ta žolė labai priminė dobilo lapus. Taigi Patrikas, vietoj to, kad tik pasmerktų žmones, pasinaudodamas ta trilape žole pristatė jiems Švč. Trejybę, tikrąjį Dievą, kuris žmogumi rūpinasi ir kuriam galima patikėti visus savo reikalus.
- Priminkite *Alfa* susitikimą apie Dievo pažadus ir tai, jog galime Juo pasitikėti. Tuomet Švč. Trejybę mums padėjo pavaizduoti paprasta geometrinė taisyklė: plokštumai nubrėžti reikia trijų taškų.

Dėstymas:
1. Bažnyčia savo tikėjimą išreiškia tikėjimo išpažinimais, arba simboliais. Du iš jų ypač svarbūs: Apaštalų tikėjimo išpažinimas ir Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo išpažinimas.
    - Galite paprašyti ką nors perskaityti Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo simbolį.
    - Ką ši malda mums atskleidžia, į ką tiki Katalikų Bažnyčios tikintieji? Tiki į vieną Dievą, Visagalį Tėvą... Vienatinį Jo Sūnų, Jėzų Kristų... Šventąją Dvasią, Viešpatį Gaivintoją...
    - Dievo trejybiškumas yra svarbiausias krikščionių tikėjimo slėpinys (jei reikia, paaiškinkite žodžio „slėpinys“ reikšmę: t.y. dalykas kurio negali pilnai suprasti, nes mūsų protas tam per menkas*, tačiau Dievas atskleidžia tai tiek, kiek mes galime suvokti).*
2. Kokie yra santykiai tarp dieviškųjų Asmenų, tarp Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios? Jie yra vienas Dievas, tačiau kartu trys Asmenys. Aiškiau tai suprasti padės rusų vienuolio Andrejaus Rubliovo Ikona.

Ikonos tyrinėjimas. (Reikia turėti didelę ikoną, ir atskirai išspausdintus ikonos elementus. Taip pat galima naudotis paruoštu skaidrių montažu).
Paklauskite jaunuolių, ką jie pastebi ikonoje. Paskui pakvieskite ją kartu stebėti:
    - Pirmiausiai ikonoje matome trys vyrus. Jų veidai panašūs, tačiau jų laikysena, gestai ir drabužiai skiriasi. Šie skirtumai leidžia pažinti Švč. Trejybės Asmenų skirtumus.
    - Kairėje sėdi Tėvas.
        - Jis apsisiautęs aukso spalvos apsiaustu – tai valdžios simbolis. Jis yra Visagalis.
        - Jo žvilgsnis yra nukreiptas į kitus du asmenis. Savo ranka Jis juos siunčia. Tėvas yra tas, kuris vadovauja.
        - Virš Tėvo galvos yra pastatas. Tai namai, kuriuose Jis mūsų visų laukia. Jėzus yra sakęs, jog eina Tėvo namuose mums vietos paruošti. Namai – dangiškosios Jeruzalės simbolis.
    - Centre yra Sūnus.
        - Jo žvilgsnis yra nukreiptas į Tėvą, nes Sūnus iš Jo mokosi ir daro viską, kas tik Tėvui patinka. Jėzus kiekvieną savo gyvenimo žingsnį maldoje patikėdavo Tėvui ir visuomet sutiko su Tėvo valia.
        - Jėzus apsivilkęs tamsiai raudonos spalvos tunika – žmogyste, o apsisiautęs mėlynu apsiautu – dievystės spalva. Jis yra Dievas, tapęs Žmogumi – tikras Dievas ir tikras žmogus.

        - Per petį Jis persimetęs juostą – stulą. Jėzus yra Amžinasis Vyriausiasis Kunigas, kuris aukoja save kaip auką už mus ir atleidžia mums nuodėmes, kad mes gyventume.
        - Už Jėzaus matome medį – gyvybės, pirmosios nuodėmės ir Kryžiaus simbolį. Jėzus yra Žodis, kuriuo Tėvas sukuria visa, kas yra pasaulyje. Kuomet pasaulis nusigręžia nuo Dievo per nuodėmę, Tėvas siunčia savo Sūnų ir Jo mirtimi ant Kryžiaus sugrąžina mums gyvybę.
        - Jėzaus ranka yra padėta ant stalo, kuris yra žemės simbolis. Jėzus keliavo žeme ir paliko savo pėdsaką joje. Jis taip pat nori palikti pėdsaką kiekvieno iš mūsų širdyje.
    - Dešinėje – Šventoji Dvasia. Ji palinkusi į Tėvą ir Sūnų, nes iš jų abiejų kyla. Jos žalias drabužis yra gyvybės ir vilties simbolis. Ji yra Dvasia Gaivintoja, Dvasia Guodėja.
        - Už Jos yra uola. Uola yra pasitikėjimo Dievu ženklas: Šventoji Dvasia sustiprina mūsų tikėjimą ir pasitikėjimą, Jos vedami, mes statome savo gyvenimą ant tvirtos uolos.
        - Šventosios Dvasios ranka nukreipta į žemę. Ji nužengia į žemę, kad būtų su mumis ir primintų mums visa, ko Jėzus yra mokęs.
    - Visi trys Asmenys yra panašūs, Jų veidai panašūs – jie yra Viena. Jų rankose skeptrai – valdžios ženklas, juos gaubia aureolės – šventumo ženklas. Sparnai rodo, jog jie yra dvasia. Jų veidai jauni – Dievas yra amžinas. Taigi Vienas Dievas Trijuose Asmenyse yra Dvasia, Jis yra Šventas ir turi visą valdžią danguje, žemėje ir po žeme.
    - Trys Asmenys yra susėdę ratu – tai pilnatvės ir begalybės simbolis. Jie sėdi aplink stalą – Visatos simbolį. Dievas yra Visatos Valdovas.
    - Ant stalo yra taurė – tai puotos simbolis. Atidžiai įsižiūrėję pamatysime, jog prie stalo yra dar viena tuščia vieta. Ji yra skirta kiekvienam iš mūsų užimti. Dievas kviečia mus prie šio bendrystės stalo. Ką jums primena ant stalo stovinti taurė? Eucharistiją, Šv. Mišias. Iš tiesų Dievas laukia mūsų Šv. Mišiose. Ten kiekvieną kartą mes susitinkame su visa Švč. Trejybe, nes Šv. Mišiose vyksta svarbiausio mums įvykio – Jėzaus mirties ir prisikėlimo sudabartinimas: Tėvas atiduoda Sūnų už mus, Sūnus aukoja save Tėvui Šventojoje Dvasioje. Jėzus duoda mums savo Šventąją Dvasią, kad Ji mokytų mus gyventi kasdienybėje.

Apibendrinimas:

- Dievas yra vienas trijuose Asmenyse: Dievas Tėvas, Dievas Sūnus ir Dievas Šventoji Dvasia. Trys dieviškieji Asmenys yra vienas Dievas, kartu kiekvienas iš jų atskirai yra pilnai Dievas (ne 1/3 Dievo, ne 3 Dievai ar kaip nors kitaip). Protu pilnai to suprasti negalime, bet tvirtai tuo tikime, nes pats Dievas mums tai parodė. Tai yra centrinis mūsų tikėjimo slėpinys.
- Dieviškuosius Asmenis sieja meilė, kuria Dievas nori dalintis su žmogumi.
- Kiekvienas mes esame pakrikštyti vardan Tėvo, Sūnaus ir Šventosios Dvasios. Visi mes esame pakviesti bendrauti su Dievu.

Paaiškinkite užduotį grupelėse. Pakvieskite pasiimti užkandžių.

Užkandžiai (15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią.*

1. Grupelėse pasidalinkite:

- Kas man svarbiausia, ką šiandien sužinojau ar iš naujo išgirdau apie Vieną Dievą Švč. Trejybėje?
- Kuris Švč. Trejybės Asmuo man artimiausias? Tėvas? Sūnus? Ar Šventoji Dvasia?
- Ką asmeniškai galiu daryti, kad bendrystė su Dievu gilėtų?

2. Kartu skaitykite Šv. Rašto tekstą 1Jn 4, 6-16. Pasidalinkite kilusiomis įžvalgomis, eilute ar žodžiu, kuris labiausiai palietė.
- Kaip tai man padeda geriau suprasti, kas yra Švč. Trejybė?
- Kas man yra Dievas? Koks yra mano santykis su Juo?

3. Grupelėje galite gaminti Švč. Trejybės ikonas. Tam reikės Švč. Trejybės paveikslėlių, medinių lentelių, klijų, akrilinių dažų ir medžio lako *(ši užduotis reikalauja nemažai laiko, tačiau yra įdomi ir padeda gerai įsisavinti medžiagą, todėl ją galima jungti su ikonos meditacija mokyme, arba mokymą trumpinti ir daugiau laiko skirti darbui grupelėse)*. Baigę ikonas galite pasidalinti tuo, ką šiandien supratote apie Švč. Trejybę.

Užsiėmimo apibendrinimas(3-5 min):

- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.
- Kiekvieną sekmadienį Bažnyčia šį tikėjimą išreiškia Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo simboliu, kurį mokysimės mintinai (įspėkite jaunuolius, kada reikės atsiskaityti mintinai išmoktą maldą).

Pabaigos malda ir atsisveikinimas (2-5 min): Švč. Trejybės pagarbinimas, malda su ikona arba tinkama giesmė.

Savarankiško darbo užduotis:

- ○ išmokti (pasikartoti) Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo simbolį;
- ○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 30-40.

Šventasis Raštas: 1 Jn 4, 6-16; Mt 28, 19-20.

20 susitikimas. TĖVAS KŪRĖJAS

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Pateikti Tėvo Kūrėjo sampratą.
- Trumpai pristatyti Bažnyčios požiūrį į evoliucijos teoriją ir Pradžios knygos kūrimo pasakojimus.
- Pakviesti pasitikėti iš meilės kuriančiu ir savo kūriniais besirūpinančiu gailestingu Tėvu.
- Skatinti atsakomybę už kūriniją ir pasaulį.

Atmosfera:

- Paruošti patalpą taip, kad ji kalbėtų apie kūrinijos grožį. Galite naudoti plakatus, gaublį, žemėlapius.
- Kompaktinėje plokštelėje galite rasti skaidrių montažą „Mūsų žemė“.

Pasisveikinimas (3 min):

- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą apie Švč. Trejybę ir užduotą namų darbą, paklauskite kaip sekėsi mokytis Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo simbolį.
- Trumpai pristatykite, kad šiandien kalbėsime apie Tėvą Kūrėją.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas. Taip pat galite melstis Šv. Pranciškaus Asyžiečio „Saulės giesmės“ žodžiais:

Aukščiausiasis Visagali, gerasis Viešpatie,
Tau visa garbė, šlovė ir gyrius!
Iš Tavęs – visa palaima.
Tau vienam, Aukščiausiasis, visa priklauso,
Ir joks mirtingasis
Tavo vardo nėra vertas ištarti.
Tegarbina Tave, o Viešpatie, visi tavieji kūriniai,
Ypač puikioji sesė Saulė,
Kuria teiki mums dienos šviesą;
Kokia graži jinai ir spinduliuojanti,
Ji primena Tave, Aukščiausiasis.
Garbinkim Tave, o Viešpatie, su broliu Mėnesiu ir sesėm Žvaigždėm;
Tu sukūrei juos danguje gražius,
Šviesius ir skaisčius.
Garbinkim Tave, o Viešpatie, su broliu Vėju ir Oru – debesuotu, giedru, permainingu,
Per juos Tu savo kūriniams teiki gyvastingumą.
Garbinkim Tave, o Viešpatie, su broliu Vandeniu – naudingu, nuolankiu, maloniu ir tyru.
Garbinkim Tave, o Viešpatie, su sese Ugnimi,
Kurią Tu mums teiki, kad šviestų tamsią naktį.
Jinai graži, džiaugsminga ir stipri, galinga.
Garbinkim Tave, o Viešpatie, su sese Žeme, mūs motina,
Kuri maitina mus ir valdo,
Ir augina visokį vaisių, žiedus spalvingus, žolę.
Garbinkim Tave, o Viešpatie,
Kuris Tavosios meilės padedamas atleidžia
Ir ištveria sunkius mėginimus ir kančią.
Palaiminti, išsaugantys ramybę,
Jie bus, o Aukščiausiasis, Tavo vainikuoti.
Garbinkite, šlovinkite mano Viešpatį ir Jam dėkokite,
Ir tarnaukite su didžiu nusižeminimu.

Mažose grupelėse (10-15 min):

Grupelėms įteikite A4 ar A3 formato lapus ant kurių būtų užrašyta: „Pasaulio atsiradimas: kaip tai įvyko?“. Paprašykite, kad jaunuoliai užrašytų jiems žinomas pasaulio atsiradimo teorijas. Kurios iš jų atrodo patikimiausios? Kodėl?

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:

- Evoliucijos teorija ar pasaulio sukūrimas pagal Bibliją? Kas teisus? Katalikų Bažnyčios požiūriu, jie visiškai neprieštarauja vienas kitam. Dievas galėjo panaudoti evoliuciją kaip priemonę savo kūrinijos vystymuisi (žr. Youcat 42-43). Juk kūrimo dienos Pradžios knygoje galėjo apimti milijardus metų.
- Tarp tikėjimo ir mokslo prieštaravimo nėra. Jie tiesiog atsako į skirtingus klausimus: mokslas klausia „kaip?“, o Šventasis Raštas atsako į klausimą „kodėl? kokiu tikslu?“
- Šiandien žvelgdami į kūrinius ir į Šventąjį Raštą aiškinsimės, kodėl pasaulis buvo sukurtas ir ką jis gali pasakyti apie savo Kūrėją.

Dėstymas:

1. Kodėl Dievas kuria?
   - Dievas yra visiškai laimingas ir Jam nieko netrūksta.
   - Iš savo meilės ir gerumo pertekliaus Jis visa sukuria.
   - Dievas sukūrė žmoniją, kad jie pažintų Jo gerumą ir dalintųsi Jo laime (Ef 1, 5-6).
   - Mes garbiname Dievą, kai pažįstame Jo gerumą ir gailestingumą.
   - Visa kūrinija bus perkeista Dievo šlovės.
2. Kaip Dievas kūrė?
   - Dievas visada buvo ir bus. Iki pasaulio sukūrimo be Jo daugiau nieko nebuvo.
   - Dievas sukūrė visą materialų ir dvasinį pasaulį vienu savo Žodžiu „Tebūna“.
   - Kūrimas yra visos Švč. Trejybės darbas, tačiau labiausiai priskiriamas Dievui Tėvui.
   - Sūnus yra visko Pradžia ir Pabaiga – *Alfa* ir Omega. Jo Prisikėlimas yra naujos kūrinijos pradžia.
   - Per Jėzų kūrinija iš naujo kuriama pagal Dievo planą, o mes esame atnaujinami priimdami Viešpaties Kūną (Jn 6, 57).
   - Šventoji Dvasia yra kiekvienos sielos naujo kūrimo Autorė. Šis naujas kūrimas prasideda per Krikštą (Rom 7, 6; 2Kor 5, 17).
3. Dievas save parodo kūrinijoje (Ps 145):
   - Kūrimas ir nuostabūs Dievo darbai atskleidžia Jo Didybę ir Šventumą;
   - Net ir be Apreiškimo, Dievo Kūrėjo pėdsakus galime įžvelgti mąstydami visatos įvairovę, tvarką ir grožį (Rom 1, 19-21);
4. Šventajame Rašte aprašyta sukūrimo istorija *(galima naudoti ištrauką iš filmo „Sotvorenije mira“ 1d., kur Abraomas pasakoja sukūrimo istoriją)*:
   - Šventajame Rašte esanti sukūrimo istorija atsako į giliausius būties klausimus – apie pasaulio ir mūsų pačių kilmę bei tikslą;
   - Ji nesiekia pateikti mokslinės informacijos apie tai, kaip viskas buvo sukurta;
   - Ji atskleidžia, jog visa, ką Dievas sukūrė yra *gera*;
   - Pasako mums, jog žmonija yra Dievo kūrybos viršūnė (Pr 1, 26-27).
5. Dievo planas žmonėms, kuriems Jis suteikė laisvę:
   - mes esame sukurti iš meilės ir skirti amžinai dalytis Dievo šlove, o tai reiškia mylėti Jį ir vieni kitus;
   - meilė reikalauja, kad mes galėtume laisvai rinktis;
   - Dievas sukūrė žmogų, kad dirbtų ir valdytų žemę pagal Jo planą;
   - sukurti į Dievo paveikslą ir panašumą, mes esame pašaukti tapti perkeistais į Jėzaus paveikslą;
   - per Jėzų išsipildo Tėvo planas kūrinijai (Rom 8, 14-23).

Apibendrinimas:

- Dievas Tėvas iš nieko padaro viską, nes nori su kūrinija dalintis savo meile.
- Šventojo Rašto pasakojimai liudija, kad visa, ką Dievas sukūrė yra gera.
- Tobuliausias Dievo kūrinys yra žmogus, sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą bei apdovanotas laisve.
- Žmogus yra pašauktas rūpintis, dirbti ir valdyti žemę, būti Dievo bendradarbiu.
- Tėvas nuolat tvarko ir palaiko Visatą, todėl galime Juo pasitikėti ir patikėti Jam visus savo darbus ir gyvenimą.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią.*

1. Grupelėse perskaitykite sukūrimo tekstą iš Pr 2, 4^{b}-7.21-25. Kiekvienas grupelės narys gauna po gabalėlį plastilino ir yra pakviečiamas ką nors nulipdyti – „sudėti į kūrinį visą savo širdį“:
   - Kaip jaučiausi lipdydamas/a?
   - Ką Dievas išgyveno kurdamas žmogų?
   - Ko Dievas tikėjosi iš žmogaus?
   - Kaip jausčiausi, jei kas nors sugadintų mano kūrinį?
   - Ką Dievui reiškė žmogaus nuodėmė?
2. Grupelėje perskaitykite abu sukūrimo tekstus Pr 1, 1-31 ir Pr 2, 4^{b}-7. 21-25. Melskite, kad Dievas leistų suvokti, koks turėtų būti teisingas žmogaus santykis su Dievu, su kitu žmogumi ir su kūrinija. Pasidalinkite savo įžvalgomis.

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.
- Galime Juo pasitikėti kaip savo Tėvu ir kreiptis į Jį taip, kaip Jėzus yra išmokęs. Namuose turime išmokti (arba prisiminti) „Tėve mūsų“ maldą.

Pabaigos malda ir atsisveikinimas (5 min): Viešpaties malda arba tinkama giesmė.

Savarankiško darbo užduotis:

- pasikartoti (išmokti) „Tėve mūsų“ maldą;
- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 41-48.

Šventasis Raštas: Pr 1, 1-31; Pr 2, 4^{b}-7.21-25.

21 susitikimas. JĖZUS

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- ♦ Priminti *Alfa* kurso medžiagą apie Kristaus mirties svarbą.
- ♦ Pristatyti Jėzų Gelbėtoją Evangelijoje.
- ♦ Per konkrečius Evangelijos pasakojimus atskleisti perkeičiančią susitikimo su Jėzumi prasmę.
- ♦ Pakviesti į susitikimą su Jėzumi, kuris vyksta šiandien per sakramentus, Evangelijos skaitymą, įvykius, žmones.

Atmosfera:

- Paruošti patalpą taip, kad ji kalbėtų apie Jėzaus veiklą ir kartu atspindėtų veiklą žmonių, kurie šiandien seka Jėzų. Galima naudoti paveikslus, kurie vaizduoja Evangelijos ištraukas ir plakatus, kurie vaizduoja misijas, labdaros organizacijas ir kt.
- Diske *Metodinės priemonės* rasite skaidrių montažą „Jėzus“ ir kitą medžiagą.

Pasisveikinimas (3 min):

- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą apie Dievą Tėvą Kūrėją. Paklauskite kaip sekėsi išmokti maldą „Tėve mūsų“.
- Trumpai pristatykite, kad šiandien kalbėsime apie Jėzų, antrąjį Švč. Trejybės Asmenį.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):

Paprašykite grupelių paruošti 1 minutės trukmės „pranešimą spaudai“ apie Jėzų (paraginkite prisiminti viską, ką jaunuoliai girdėjo apie Jį *Alfa* kurse). Galite pateikti gaires: Kas Jis toks? Ką kiti apie Jį kalba? Ką Jis pats apie save sako? Ką Jis veikia? ir t.t.

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:

- *Alfa* kurse aiškinomės su jumis, kas yra Jėzus ir kodėl Jis mirė.
- Šiandien pažvelgsime į svarbiausius Jėzaus gyvenimo įvykius, kuriuos randame Evangelijoje.
- Juose Jėzus atsiskleidžia kaip tikras Dievas – antrasis Švč. Trejybės Asmuo ir tikras žmogus.
- Taip pat šie Evangelijos pasakojimai parodo, koks yra Jėzaus santykis su žmonėmis ir ko Jis tikisi iš mūsų.

Dėstymas:

1. Trumpai prisiminsime pagrindinius Jėzaus gyvenimo įvykius *(kompaktinėje plokštelėje filmukas „Jėzaus gyvenimas ir mirtis“, 6 min.)*:
    - Gimimas;
    - Krikštas Jordane;
    - Gundymas dykumoje;
    - Dievo Karalystės skelbimas;
    - Atsimainymas ant Taboro kalno;
    - Kelionė iš Galilėjos į Jeruzalę;
    - Mesijinis įžengimas į Jeruzalę;
    - Kančia, mirtis ir Prisikėlimas.

2. Dievo Karalystę Jėzus skelbė ne vien žodžiais, bet darbais:
   - išgydymai;
   - išlaisvinimai;
   - stebuklai.

3. Tai nebuvo vien masiniai reginiai, bet taip pat labai asmeniški susitikimai su žmonėmis *(siūlome iliustracijai naudoti ištrauką iš kokio nors filmo apie Jėzų, kur būtų parodytas vienas iš minimų pasakojimų)*:
   - Paralitiko išgydymas (Lk 5, 17-26);
   - Mato-Levio pašaukimas (Lk 5, 27-32);
   - Susitikimas su Zachiejumi (Lk 19, 1-10).
   - Susitikimas su Jėzumi tiems žmonėms reiškė visiškai naują kryptį jų gyvenime:
     - Jėzus sugrąžina gyvenimo kokybę;
     - Jėzus sugrąžina prarastą žmogišką orumą;
     - Jėzus išplečia širdį, kad ji būtų dosni kitiems.
   - Svarbiausias klausimas: ar toks susitikimas gali įvykti šiandien? *(pakvieskite į liudijimų vakarą, jei ketinate jį organizuoti. Jei liudijimų vakaro neorganizuosite, tuomet savo liudijimu galite pasidalinti patys ar kuris kitas komandos narys gali papasakoti savo susitikimo su Jėzumi istoriją.)*

4. Mūsų santykis su Jėzumi:
   - Jėzus myli mus, ieško mūsų ir kviečia pažinti Jį geriau;
   - Jis padeda mums pažinti Tėvą;
   - Jis nori tokio ryšio su mumis, kuris būtų pagrįstas meile ir laisve;
   - Bendraudamas su mumis Jėzus siekia, kad taptume vis labiau panašūs į Jį – tikrą Dievą ir tikrą žmogų.

5. Kaip susitikti Jėzų šiandien?
   - Per Šventąjį Raštą, ypač Evangeliją;
   - Per sakramentus, ypač Eucharistiją;
   - Per žmones;
   - Per įvykius.

Apibendrinimas:
- Jėzaus gyvenimo įvykiai ir darbai aprašyti Evangelijoje padeda mums vis giliau Jį pažinti.
- Jėzus savo gyvenimu ir mirtimi gelbsti visus žmones iš nuodėmės.
- Taip pat Jis prakalbina kiekvieną mūsų asmeniškai, kviesdamas į naują gyvenimą. Šis kvietimas atsigręžti į Jėzų krikščionio gyvenime yra nuolatinis, vedantis į vis didesnę meilę Dievui ir artimui.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Grupelėje pakvieskite jaunuolius pasidalinti:
   - Kas man buvo svarbiausia iš to, ką šiandien girdėjau?
   - Ar savo gyvenime patyriau tokį susitikimą su Jėzumi, kuris pakeitė mano gyvenimą? Kada ir kaip?
   - Jei toks susitikimas dar neįvyko, ar norėčiau, kad įvyktų?
2. Grupelėje perskaitykite vieną iš siūlomų Evangelijos pagal Luką ištraukų: Lk 5, 17-26; Lk 5, 27-32; Lk 19, 1-10. Melskite, kad Dievas leistų kiekvienam asmeniškai patirti susitikimą su Jėzumi per maldą. Pasidalinkite kilusiomis įžvalgomis. Pamėginkite atsakyti į klausimą: Kaip

jausčiausi paralitiko vietoje? Ką daryčiau Levio vietoje išgirdęs/usi „Sek paskui mane“? Kaip atsiliepčiau būdamas/a Zachiejaus vietoje? (priklausomai nuo to, kurią ištrauką skaitėte).

3. Pasiūlykite grupelėms suvaidinti Evangelijos ištraukas. Pakvieskite jaunuolius pasidalinti kaip jie jautėsi vieno ar kito veikėjo vaidmenyje.

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.
- Priminkite Liudijimų vakaro laiką.
- Užduokite skaityti *Evangeliją pagal Luką (12 skyrių iki Liudijimų vakaro ir 12 skyrių po jo)*.

Pabaigos malda (5-10 min): Laiškas Jėzui: išdalinkite jaunimui lapelius ir rašiklius ir pakvieskite parašyti laišką Jėzui.

Savarankiško darbo užduotis:

- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 86-93, 109-112.

Šventasis Raštas: Lk 5, 17-26; Lk 5, 27-32; Lk 19, 1-10.

22 susitikimas. PAPILDOMAS SUSITIKIMAS: JĖZUS MANO GYVENIME

Siūlomos dvi galimybės, kaip organizuoti šį susitikimą: a) liudijimų vakaras, b) šeštadienis su Evangelija.

a) liudijimų vakaras „Jėzus keičia mano gyvenimą“

Pakviečiami žmonės, kurie galėtų jaunimui papasakoti apie savo asmenišką susitikimą su Jėzumi, kuris pakeitė jų gyvenimus.

Uždaviniai katechetui ir komandai.

- Atskleisti Jėzų, šiandien veikiantį žmonių gyvenimuose.
- Sukurti tinkamą atviram dalinimuisi aplinką.
- Priminti Jėzaus veiklą Evangelijoje ir skirtingus susitikimo su Juo būdus.
- Trumpai pristatyti kiekvieną liudijantį asmenį.
- Pabaigoje apibendrinti visus liudijimus.

Šventasis Raštas: Lk 5, 27-32; Lk 19, 1-10.

b) šeštadienis su Evangelija

Suorganizuojamas dienos susitikimas su jaunuoliais, kurio metu bus skaitoma Evangelija pagal Morkų.

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- pateikti bendrą, nuoseklų Jėzaus gyvenimo vaizdą;
- paruošti ir pateikti Evangelijos komentarus;
- Rasti tinkamus skaitovus arba Evangelijos įrašą (yra Amerikos lietuvių senas įrašas).

Pastabos:

- Evangelijos pagal Morkų ištisinis skaitymas užtrunka apie 2-2,5 val. Bendra renginio trukmė priklausys nuo pertraukų skaičiaus, maldos/giesmės intarpų, valgymo ir kitų veiklų. Patirtis rodo, kad reiktų planuoti bendrą renginio trukmę bent 5 val.
- Galima skaityti tik iki Jėzaus suėmimo, o kitą kartą užbaigti iki galo;
- Dieną baigti galima bendra malda (pvz. Eucharistijos adoracija) ir vakariene.

Šventasis Raštas: Evangelija pagal Morkų.

23 susitikimas. ŠVENTOJI DVASIA

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Pristatyti Šventąją Dvasią – Trečiąjį Švč. Trejybės Asmenį.
- ♦ Paaiškinti, kaip Šventoji Dvasia veda Bažnyčią istorijoje.
- ♦ Pateikti Bažnyčios mokymą apie Šventosios Dvasios veikimą mūsų kasdienybėje.

Atmosfera:
- Paruošti patalpą naudojant įvairius Šventosios Dvasios simbolius: vanduo, šviesa, balandis, ugnis, ranka, pirštas, patepimas aliejumi ir kt. (žr. *ppt* „Simboliai“).
- Galite naudoti dekoracijas, kuriomis puošėte patalpą *Alfa* savaitgalio metu.

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą apie Jėzų (jeigu įvyko, ir papildomą susitikimą „Jėzus mano gyvenime“).
- Pristatykite, kad šiandien kalbėsite apie Šventąją Dvasią, trečiąjį Švč. Trejybės Asmenį.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min): Pasidalinkite grupelėje (*galima tiesiog užduoti šiuos klausimus bendrai visai grupei)*:
Kas jums padeda išmokti dalykus, pvz.: kai reikia pasiruošti kontroliniam darbui?
Kokiomis priemonėmis naudojatės, kad prisimintumėte išmoktus dalykus?
Koks, jūsų manymu, yra geriausias priminimo būdas?

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
Prisiminkime, ką esame girdėję apie Šventąją Dvasią *Alfa* kurse:
- Ji yra trečiasis Švč. Trejybės Asmuo, kylanti iš Tėvo ir Sūnaus;
- Ji dalyvavo kūrime;
- Ji įkvėpė pranašus ST, įgalindavo konkrečius žmones įvykdyti konkrečias misijas;
- Ji buvo pažadėta visiems Dievo žmonėms;
- Jos veikimu Kristus priėmė kūną iš Mergelės Marijos (Nikėjos-Konstantinopolio tikėjimo išpažinimas);
- Ji nusileido ant Jėzaus Jo krikšto Jordane metu, taip pat per Atsimainymą ant Taboro kalno;
- Jėzus pažadėjo, kad nuėjęs pas Tėvą Jis atsiųs mokiniams Globėją, kuris viską primins, ką Jėzus yra sakęs.
- Jėzus atsiuntė Šventąją Dvasią mokiniams per Sekmines. Ir kas toliau?

Dėstymas:
1. Po Sekminių Šventoji Dvasia suburia Kristaus mokinius į Bažnyčią:
   - Ji įgalina mokinius skelbti Kristaus Prisikėlimą ir veikia per jų žodžius taip, kad daugelis atsiverčia;
   - Ji patvirtina mokinių žodžius ženklais ir stebuklais;
   - Ji suteikia jiems skirtingas dovanas, kuriomis jie tarnauja visai bendruomenei (1 Kor 12, 1-11);

- Šventoji Dvasia nužengia ant mokinių ne vieną kartą, Apaštalų darbų knyga mini kelis Šventosios Dvasios išsiliejimus.

2. Šventoji Dvasia moko ir veda Bažnyčią per istoriją:
   - Padeda suprasti tikėjimo slėpinius;
   - Moko kaip atsiliepti į vis naujus iššūkius, kurie kyla skirtingais žmonijos gyvenimo laikotarpiais;
   - Veda, gina ir pašventina Bažnyčią.
3. Jūs taip pat turėjote galimybę leisti Šventajai Dvasiai paliesti jus per užtarimo maldą, Atgailos ir sutaikinimo sakramentą, Eucharistiją. Ką gi Šventoji Dvasia veikia mūsų gyvenimuose?
   - Guodžia mus, veda į tiesą, saugo nuo nuodėmės ir traukia prie Kristaus;
   - Per sakramentus Šventoji Dvasia:
     - Suteikia septynias dovanas: išmintį, supratimą, patarimą, tvirtumą, žinojimą, maldingumą ir Dievo baimę (Iz 11, 1-4);
     - Gydo nuodėmės žaizdas, kreipia mus į šventumą, pripildo savo vaisių (Gal 5, 19-25). Iliustracija: „Žiedų valdovas“, 3 d. „Karaliaus sugrįžimas“: mūšio metu Eovyna nukauna nazgulą, bet pati yra sužeidžiama. Tamsos ginklų sukeltos žaizdos nugramzdina į šešėlių karalystę, iš kurios gali sugrąžinti tik Karalius, šaukdamas sužeistąjį vardu. Panašiai nuodėmė mus paklaidina tuštybių ir iliuzijų pasaulyje, mumyse palieka žaizdas, kurios mus suskaldo. Tuomet Jėzus šaukia mus sugrįžti į save, siunčia Šventąją Dvasią, Kuri kaip aliejus (vienas iš Šventosios Dvasios simbolių) gydo žaizdas ir mes vėl tampame savimi.
     - Stiprina, apšviečia ir kreipia į aktyvią Dievo ir artimo meilę (žr. 1 Kor 12-13).
   - Šventoji Dvasia buvoja mumyse kaip savo šventovėje (Krikšto malonė);
   - Veda maldoje: „O ir Dvasia ateina pagalbon mūsų silpnumui. Mes juk nežinome, ko turėtume deramai melsti, todėl pati Dvasia užtaria mus neišsakomais atodūsiais. Širdžių Tyrėjas žino Dvasios troškimus, kad ji užtaria šventuosius pagal Dievo norą (Rom 8, 26-27);
   - Palaiko viltį, stiprina ir saugo mūsų bei visos Bažnyčios tikėjimą.
4. Kiekvienam tikinčiajam yra būtinas artimas bendravimas su Šventąja Dvasia (Jud 17-21; 1 Jn 4, 1-5).

Apibendrinimas:
- Šventoji Dvasia kiekvienam krikščioniui suteikiama Krikšto metu. Ji padaro mus Švč. Trejybės šventovėmis.
- Šventosios Dvasios suteikimas krikščionio gyvenime turi būti ne vienas, bet pasikartojantis (per Sutvirtinimo sakramentą ir kitus sakramentus, maldą).
- Ryšys su Šventąja Dvasia yra būtinas, kad galėtume gyventi pagal Kristaus Evangeliją.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Pasidalinkite grupelėje:
   - Kokį Šventosios Dvasios veikimą atpažįstu savo gyvenime?
   - Kaip galėčiau labiau atsiverti bendrystei su Šventąja Dvasia? Ką tai man duotų?
2. Grupelėje skaitykite ištrauką iš Šv. Apaštalo Pauliaus pirmojo laiško korintiečiams (1 Kor 12, 1-11 arba 1 Kor 12, 27-30). Melsite malonės atpažinti Šventosios Dvasios dovanas savyje ir kituose. Pasidalinkite kilusiomis įžvalgomis.
3. Grupelėje:

- Pasidalinkite, kas jums buvo svarbiausia, labiausiai įstrigo iš to, ką šiandien girdėjote apie Šventąją Dvasią.
- Išsidalinkite po lapą popieriaus, ant jo uždėkite savo dešinę ranką delnu į viršų, o kaimynas iš dešinės tegul ją apibraukia. Ši nupiešta ranka yra mūsų prašymo ženklas, ištiesę delną mes galime gauti iš Dievo tai, ko prašome ir dar daugiau.
- Grupelėje garsiai perskaitykite himną Šventajai Dvasiai, kurį Bažnyčia gieda prieš Sekmines. Himne yra pateikti įvairūs pašymai Šventajai Dvasiai. Savo delnuose įrašykite jūsų širdyse esančius prašymus, himno tekstu galite naudotis kaip pagalba, arba tiesiog įrašyti labiausiai jums patikusią ar jūsų širdies troškimą atitinkančią eilutę/tes.
- Minutėlę praleiskite tyloje, prašydami Šventosios Dvasios išsakyti jūsų maldavimus Tėvui.

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.
- Tam, kad žinotume, ką Šventoji Dvasia gali nuveikti mūsų gyvenime, turime gerai susipažinti su Jos dovanomis. Namuose turime išmokti septynias Šventosios Dvasios dovanas.

Pabaigos malda (5 min): *melskitės himną į Šventąją Dvasią „Dvasią, Viešpatie, ateik“ arba pasirinkite giesmę į Šventąją Dvasią. Jei jaunimas rašė maldavimus, galite čia juos garsiai paskaityti, kartu atsiliepdami „Ateik, Šventoji Dvasia“.*

Savarankiško darbo užduotis:

- pasikartoti (išmokti) maldą „Garbė Dievui“;
- išmokti Šventosios Dvasios dovanas, mokėti jas apibūdinti;
- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 310-311.

Šventasis Raštas: Apd 2, 1-11; Jn 14, 15-17.26; 1 Kor 12-13.

24 susitikimas. PAŠAUKIMAS GYVENTI IR BŪTI ŽMOGUMI

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Atskleisti žmogaus skirtingumą nuo kitų kūrinių.
- Per šiuos skirtumus padėti atrasti žmogaus gyvenimo prasmės ypatingumą ir Dievo žmogui duotą gyvenimo tikslą.
- Padėti įvertinti gyvybės ir buvimo žmogumi dovaną bei kilnumą.
- Atskleisti šiuolaikinės mirties kultūros iššūkius ir padrąsinti kurti meilės civilizaciją.

Atmosfera:

- Paruošti patalpą taip, kad ji kalbėtų apie kūriniją: kosmosą, negyvąją gamtą, augalus, įvairius gyvūnus ir t.t.

Pasisveikinimas (3 min):

- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Trumpai pristatykite šios dienos temą.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):

Kiekvienai grupelei įteikite po akmenį, augalo šakelę (galbūt gėlę vazonėlyje), skirtingų gyvūnijos atstovų nuotraukas. Paprašykite jaunuolių ant lapo surašyti, kuo jie panašūs ir kuo skiriasi nuo žmogaus. Kiekviena grupelė trumpai pristato savo „atradimus“.

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:

- Apibendrinkite jaunuolių pristatymus.
- Priminkite susitikimą apie Dievą Tėvą Kūrėją.
- Paskutinį Dievas sukuria žmogų.

Dėstymas:

1. Kuo žmogus panašus į visą sukurtąjį pasaulį?
   - Žmogus yra panašus į mineralus tuo, kad jis yra medžiaginis, apčiuopiamas;
   - Žmogus yra panašus į augalą tuo, kad jis kvėpuoja, jo kūne vyksta medžiagų apykaitos procesai;
   - Žmogus yra panašus į gyvūnus tuo, kad juda, bendrauja su kitais...
2. Šie įvardinti dalykai mums pasako, kad žmogus yra gyva būtybė, tačiau kas žmogų daro žmogumi? Kuo jis skiriasi nuo kitų kūrinių? *(Tegul jaunuoliai įvardina keletą skirtumų).*
   - Žmogaus yra kūrinys su kūnu ir siela:
     - Angelai – dvasios;
     - Kiti kūriniai – kūnai;
     - Žmogaus kūnas ir siela sudaro vienybę – įkūnyta siela, sudvasintas kūnas. Kūnas tarnauja sielai išreikšti.
   - Žmogus labai skiriasi nuo visos kitos kūrinijos, nes yra sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą:
     - Protas – pajėgumas pažinti;

- Laisva valia – pajėgumas rinktis ir mylėti (ištrauka iš filmo „Briusas visagalis“, kur Briusas mėgina priversti savo draugę jį pamilti, scena darželyje).
- Kūrybiškumas – pajėgumas bendradarbiauti su Dievu Kūrėju.

- Žmogaus gyvybė yra Dievo dovana, daranti žmogų ypatingai kilnų ir vertinga, nepriklausomai nuo jo amžiaus, pajamų, pareigų, odos spalvos, išsilavinimo, sveikatos ir t.t. Žmogus yra ypatingas Dievo kūrinys, pašauktas gyventi ir būti žmogumi pagal Dievo paveikslą ir panašumą.

3. Tačiau, jei žmogus atmeta Dievą, tuomet požiūris į save ir į kitą keičiasi. Mirties kultūros iššūkiai:
   - embrionų „naudojimas“;
   - kontracepcija ir abortai;
   - savižudybės;
   - eutanazija;
   - eugenika ir genų inžinerija;
   - nesąžiningumas;
   - kvaišalai, palaidumas, nusikaltimai ...
4. Krikščionio atsakas – meilės civilizacijos kūrimas:
   - pagarba asmeniui;
   - atsakomybė laisvėje;
   - kultūros pirmenybė;
   - Šventuoju Raštu pagrįsta pagarba lyčiai.
   - *Galite pasinaudoti skaidrių montažu „su žmogeliu“.*

Apibendrinimas:
- Žmogus yra ne daiktas, bet asmuo, kuris gali save pažinti, laisvai save dovanoti ir užmegzti bendrystę su Dievu ir kitais asmenimis.
- Žmogus, suvokdamas Dievo jam duotą dovaną išgyvena dėkingumą, kuris padeda gyvybės ir žmogiškumo dovaną visiškai išskleisti.
- Jei žmogus atmeta Dievą kaip savo Kūrėją, jis galiausiai ima save naikinti.
- Kiekvienas iš mūsų esame kviečiami kurti gyvybės kultūrą ir meilės civilizaciją.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Kiekvienai grupelei duokite A3 formato lapą, padalintą į keturias dalis. Lapo centre kiekviena grupelė prisiklijuoja problemą, kuri būtų susijusi su mirties kultūros įsigalėjimu, pvz.: *Eutanazija* arba *Alkoholizmas* (paruoškite tiek skirtingų problemų, kiek yra grupelių). Užduotis grupelei surašyti kairiajame viršutiniame plote „Kokia situacija yra dabar?“, dešiniajame viršutiniame „Kaip turėtų būti?“, apatiniame kairiajame – „Kodėl nėra taip, kaip turėtų būti?“, apatiniame dešiniajame „Ką reikėtų daryti? Išvados ir rekomendacijos“. Kiekviena grupelė užpildo savo lapą ir trumpai pristato visiems.
2. Grupelei pateikite užduotį, kuri padėtų jaunuoliams ieškoti žmogaus gyvenimo prasmės žvelgiant į unikalias žmogaus savybes. Pvz.: bet kokio objekto savybės mums kalba apie to objekto paskirtį, tikslą, prasmę, pavyzdžiui – MP3 grotuvas, kokios jo savybės (tegul jaunimas išvardina)? Taigi, koks jo egzistavimo tikslas (tegul jaunimas išvardina)? Ant didelio popieriaus lapo išvardinkite unikalias žmogaus savybes, pagal šias savybes nurodykite žmogaus gyvenimo prasmę. Skirkite laiko kiekvienam asmeniškai pamąstyti ir įvardinti tris – penkias unikalias savo savybes, bruožus. Ką tai sako apie mane? Kokia gali būti mano misija?

3. Grupelėje galite skaityti 139 psalmę. Kokį Dievo ir žmogaus santykį atskleidžia ši psalmė? Kokį atskleidžia žmogaus santykį su savimi pačiu? Pasidalinkite kilusiomis įžvalgomis.

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Žmogus skiriasi nuo kitų pasaulio kūrinių dvasine siela (kuri reiškiasi protingumu, laisva valia, kūrybingumu ir pan.). Žmogus yra sukurtas pagal Dievo paveikslą ir panašumą.
- Iš šių žmogaus savybių kyla unikali jo gyvenimo prasmė – pažinti ir pamilti Dievą ir artimą, taip kurti gyvybės kultūrą ir meilės civilizaciją.

Pabaigos malda (5 min): *pakvieskite jaunuolius parašyti maldavimus ir padėkas Dievui už gyvybės ir žmogiškumo dovaną, bei prašymus susijusius su skirtingomis sritimis, kurias yra palietusi mirties kultūra. Kiekvienas tegul perskaito maldavimą, visi kartu atsiliepkite:* Dėkojame Dieve Tau, ir meldžiame Tave.

Savarankiško darbo užduotis:

- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 321-334.

Šventasis Raštas: Pr 1, 26-28, Ps 139.

25 susitikimas. PAŠAUKIMAS BŪTI VYRU, BŪTI MOTERIMI

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- Atskleisti žmogaus kūno ir dvasios vienybę.
- Pateikti krikščionišką požiūrį į vyriškumą ir moteriškumą.
- Pristatyti skaistumą sampratą.
- Pakviesti siekti skaistumo kaip priešpriešos vartotojiškumui lytiškumo srityje.

Atmosfera:
- Pakabinti reklamas surinktas iš spaudos, kur pabrėžtinai vaizduojami vyriški ir moteriški bruožai, gyvenimo stilius ir pan.

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Trumpai pristatykite šios dienos temą per patalpos apipavidalinimą.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Surašyti darbus, pareigas, bruožus, darbus, specialybes, tinkamus poelgius, elgesio normas ir pan. vyrams ir moterims. Pasiruošti tai pagrįsti įvado į mokymą metu.

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
- Kuo gi skiriasi vyrai ir moterys? Išvaizda? Jausmais? Troškimais? Ar tikrai Dievas juos sukūrė skirtingus, ar tai tik kultūros ir auklėjimo suformuoti skirtumai?
- Grupelės pristato tai, kas jų manymu yra „moteriška“ ir „vyriška“.
- Pažiūrėti filmuką (iš Ričardo Pagojaus) apie vyrų ir moterų skirtumus.

Dėstymas:
1. Skirtingi, bet lygios vertės.
   - Mes kalbėjomės, kad Dievas sukūrė žmogų – vyrą ir moterį – pagal savo paveikslą ir panašumą (Pr 1, 27). Dievo paveikslą atspindi ne tik vyras ir moteris kaip atskiri asmenys, bet ir šių dviejų asmenų tarpusavio santykis. Kai žiūrime į šiuolaikinius santykius tarp vyrų ir moterų, gali kilti daug klausimų, kieno gi paveikslą jie atspindi.
   - Vyras ir moteris yra sukurti lygūs ir skirtingi. Jie skiriasi nuo visų kitų kūrinių ir taip pat yra skirtingi tarpusavyje. Tačiau jie abu yra laisvi ir lygūs savo verte asmenys, skirti tarpusavio bendrystei – vienybei.
   - Vyro ir moters, sukurtų drauge, Dievas norėjo kaip vieno kitam. “Negera žmogui būti vienam. Padarysiu jam tinkamą bendrininką“ (Pr 2,19-20). Moterį Dievas sukuria ne tik kaip bendradarbę (juk vyras geriau vyrui padėtų nudirbti darbus), bet kaip skirtingą nuo jo ir savo skirtingumais galinčią jį apdovanoti. Taip pat ir vyras pašauktas apdovanoti moterį tuo, kuo skiriasi nuo jos (Pr 2, 20-23).
   - Santuokoje Dievas juos sujungia kaip „vieną kūną“, kad galėtų perduoti gyvybę. Perduodami gyvybę ypatingu būdu – kaip sutuoktiniai ir tėvai – jie yra Kūrėjo bendradarbiai (Pr. 1, 28 ir Pr 2, 24).

- Vyro ir moters pašaukimas yra „valdyti žemę“ kaip Dievo paskirti valdytojai (Pr 1, 28). Žmonės yra atsakingi vieni už kitus ir taip pat už kūrinius bei aplinką, gamtą, pačią Žemę.

2. Lytiškumas, taip pat ir lytinis potraukis, yra didelė Dievo dovana žmogui. Iki nuopuolio lytiškumą žmogus išgyveno kaip jokios grėsmės nekeliantį gėrį: „Juodu buvo nuogi, žmogus ir jo žmona, tačiau nejautė jokios gėdos“ (Pr 2, 25):
   - Kada žmogus jaučia gėdą (tai yra grėsmę savo tapatumui – kas aš esu savo gelmėje)? Kai pasijunta silpnas ir pažeidžiamas.
   - Pirmieji žmonės būdami nuogi gėdos/grėsmės nejautė, nes žvelgė vienas į kitą kaip į asmenį: kūnas visiškai tarnauja sielos, kuri yra pilna meilės, išraiškai – savęs dovanojimui.
   - Pirmosios nuodėmės pasekmės: pirmiausiai vyras ir jo žmona prisidengia figos lapais, nes suvokia esantys nuogi, tai yra atviri grėsmei!
   - Pasikeičia žvilgsnis (jų akys „atsivėrė“ blogio galimybei), kitas tampa nebe asmeniu, kurio laisvę ir vertę gerbiu, bet objektu, kuriuo galiu pasinaudoti.
   - Visa tolimesnė vyro ir moters tarpusavio santykių istorija ir yra nuolatinė įtampa tarp troškimo būti priimtam kaip asmeniui ir baimės būti išnaudotam, tarp troškimo visiškai mylėti kitą ir aistros kitą užvaldyti.

Tuščių padangų analogija: panašu, kad po pirmosios nuodėmės mūsų situacija lytiškumo srityje yra panaši į važiavimą nuleistomis padangomis – važiuojame lėtai, ratlankiai linksta. Bet kadangi visų padangos tokios, tai atrodo, kad taip ir turi būti. Jėzus mums sako, kad pradžioje tos padangos buvo pilnos oro – santykis tarp kūno ir dvasios, o tuo pačiu ir santykis tarp lyčių buvo pilnas meilės ir pagarbos. Ar viskas prarasta? Ką daryti, kad dalykai pasitaisytų? (pagal Ch. West „Kūno teologija pradedantiesiems“).

3. Kristaus mirtis ant kryžiaus keičia taip pat ir mūsų vyriškumo bei moteriškumo ir santykio tarp lyčių suvokimą, atnaujina juos ir suteikia naują PRADŽIĄ ir prasmę. Pats Kristus – Naujasis Adomas, naujasis žmogus.
   - Pirmiausiai turime suvokti, kad lytiškumas apima visą žmogų. Ne tik galią pratęsti giminę, bet plačiau – tai gebėjimas užmegzti bendrystės ryšį su kitu žmogumi (Pr 2, 24). Jis apima ne tik elgesį, bet taip pat žodžius, mintis, žvilgsnį.
   - Kristus kreipia mus į širdį – visų sumanymų, o paskui ir veiksmų šaltinį. Kokie yra mano troškimai kito atžvilgiu? Ką matau jame/ joje? Asmenį, kurio/ kurios kūnas ir siela skirti amžinam gyvenimui ir savęs dovanojimui ar daiktą, kuriuo galima pasinaudoti ir numesti, kurį galima išbandyti ir, jei netiks, pakeisti kitu?
   - Kristus atveria naujo požiūrio į kitą žmogų galimybę.

4. Kristus kviečia mus skaistumui. Tai požiūris į kitą žmogų kaip vertingą asmenį, o ne priemonę seksualiniams norams patenkinti.
   - Dažnai žmonės mano, kad skaistumas reiškia lytinio potraukio atsisakymą ar kažkokį belytiškumą, tačiau tai netiesa. Skaistumas nėra lytiškumo atsisakymas, bet jo sutvarkymas ir nukreipimas pagal Kūrėjo planą.
   - Skaistumas – „kai aistringas žmogus sąmoningai ir ryžtingai rezervuoja savo erotinį geismą meilei ir atsilaiko prieš pagundą savo geismą patenkinti kitomis priemonėmis ar kitu žmogumi kaip priemone“ (*Youcat* p. 220).
   - Aptarti: skaistumas santuokoje, celibate ir skaistumas iki santuokos.
   - Skaistumas yra darnus lytiškumo įjungimas į žmogaus asmenybę ir gebėjimą save dovanoti.
   - Skaistumas yra gebėjimas būti ne vartotojišku (o tai reiškia – laimingu!) lytiškumo srityje.

5. Kodėl verta siekti skaistumo, ką šis siekimas duoda?
   - Skatina emocinę ir psichologinę brandą, gebėjimą save suvaldyti (negebėjimas valdyti savo įgeidžių – vaikiškas bruožas).
   - Ugdo charakterį (juk nelengva eiti prieš masinę kultūrą!)
   - Draugaujant skatina meilės augimą ir stiprėjimą. Tikra meilė laukia Santuokos!
   - Kelias į darnią šeimą ar bendrai savo pašaukimo radimą.

- Patikima apsauga nuo lytiškai plintančių ligų.

6. Kadangi visi esame nuodėmės sužeisti žmonės, skaistumas mums yra nelengvas iššūkis:
   - Skaistumas yra ilgalaikis uždavinys (niekada negalime pasakyti – esu skaistus ir daugiau jokių pastangų neturiu dėti). Siekiant skaistumo reikalingos ir žmogaus pastangos, ir Dievo malonė.
   - Natūralu, kad mumyse kyla netvarkingų aistrų, potraukių, minčių, pojūčių – mes esame paliesti nuodėmės, todėl skaistumo malonės reikia melsti.
   - Nusižengimai skaistumui: masturbacija, paleistuvavimas, pornografija, prostitucija, išprievartavimas – visa tai yra žmogaus lytiškumo sudaiktinimas ir vartotojiškumas.
   - Ar įmanoma skaisčiai gyventi? Taip! Tam reikės pastangų. *(Čia tiktų asmeninis vedančiojo, ar, jei leidžia galimybės, pasikviesto svečio liudijimas, arba pasakojimas apie kurį nors šventąjį).*
   - Gyvename aplinkoje, kurioje tapo įprasta skatinti neskaistumą, t.y. vartotojišką požiūrį į lytiškumą (internetas, filmai, laidos, leidiniai, pokalbiai, muzika ir pan.). Kai kurie žmonės ir grupės iš to gauna didžiulį pelną.
   - Turime sąmoningai apsispręsti neleisti aplinkai skatinti manyje neskaistumą. Negalime būti pasyvūs. Tik negyvos žuvys plaukia pasroviui!
   - Skaistumas, kaip ir visi dideli dalykai, prasideda nuo asmeninio apsisprendimo siekti tikslo net tada, kai aplinka man trukdys. Kai bus sunku, aš prašysiu Dievo pagalbos. Kai suklupsiu – atsiprašysiu ir žinau, kad Dievas man atleis ir duos jėgų eiti toliau (priminti Sutaikinimo sakramento galimybę).
   - Pakviesti apsispręsti ir pasiryžti siekti skaistumo.

Apibendrinimas:
- Žmogus, sukurtas kaip vyras ir moteris, yra lytiškos būtybės pagal Dievo valią. Tai yra gera!
- Lytiškumas apima visą žmogaus asmenį, ne tik gebėjimą pratęsti giminę.
- Skaistumas yra gebėjimas būti ne vartotojišku lytiškumo srityje. To reikia, jeigu norime būti laimingi bet kuriame pašaukime.
- Skaistumas yra Dievo dovana ir Jo malonės padedamo žmogaus apsisprendimo kelias.
- Kristaus mirtis ant kryžiaus keičia mūsų vyriškumo bei moteriškumo ir santykių tarp lyčių suvokimą, atnaujina juos ir suteikia naują prasmę.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią (šią temą aptariant geriausia būtų daryti atskiras vaikinų ir merginų grupeles):*

1. Grupelėje pasidalinkite tuo, kas buvo svarbiausia iš to, ką girdėjote. Padiskutuokite: kuo skiriasi žvelgimas į kitą kaip į daiktą ir kaip į asmenį? Grupelės atsakymus galima apibendrinti ir trumpai pristatyti visiems.
2. Pakvieskite grupeles diskusijai „Skaistumas: už ar prieš?“. Galite pasinaudoti argumentais, kurie pateikti priede *Skaistumas.doc*.
3. Grupelėms pateikti (papasakoti) keletą ištraukų iš Šventojo Rašto, kuriose apibūdinama, kokia turėtų būti moteris, koks turėtų būti vyras. Jais remiantis grupelė parašo laišką šiandieniniam jaunam žmogui tema: Koks turėtų būti vyras ir kokia turėtų būti moteris, kad būtų vyriškumo ir moteriškumo, tėvystės ir motinystės pavyzdžiu šiuolaikiniame pasaulyje? Galima apibendrinti ir trumpai pristatyti visiems.

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.

Pabaigos malda (5 min):
Malda savais žodžiais: dėkojame Dievui už tai, kad sukūrė vyrus ir moteris, už pašaukimą meilei, prašome drąsos siekti skaistumo, užbaigiame malda „Tėve mūsų“ arba „Sveika, Marija“. Pabaigoje: Šventasis Kazimierai, melski už mus! Amen. *Arba kokia nors kita malda.*

Savarankiško darbo užduotis:
- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 400-425.

Šventasis Raštas: Pr 1, 27-28; Pr 2, 19-24; Tob 8, 4-8.

26 susitikimas. GYVENTI MALONĖJE PAGAL DIEVO ĮSAKYMUS

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Pristatyti malonės sampratą.
- ♦ Pristatyti Dekalogo santykį su malone.
- ♦ Pateikti Jėzaus mokymą apie Dekalogą ir Didžiojo meilės įsakymo pirmumą.
- ♦ Pakviesti ryžtis gyvenimui malonėje.

Atmosfera:
Paruošti patalpą taip, kad ji kalbėtų apie instrukcijas kaip naudotis vienu ar kitu daiktu, kaip pasiekti tam tikrą tikslą, apie taisykles, pagal kurias žaidžiamas vienas ar kitas žaidimas (pvz., futbolas, Monopolis, dažasvydis ar pan.).

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Trumpai pristatykite šios dienos temą.
- Pakvieskite trumpai maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Pasidalinkite grupelėse:
- Kokius žaidimus žaidžiate?
- Kuo tie žaidimai yra patrauklūs? Kodėl žaidžiate būtent juos (kodėl imatės konkrečios sporto šakos)?
- Kokios yra tų žaidimų taisyklės?
- Kam reikia taisyklių?
- Ar tenka pažeisti taisykles? Kokios būna to pasekmės?

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
- ▪ Grupelėse kalbėjome apie žaidimus. Jūs dalinotės, kodėl renkatės vienus ar kitus žaidimus, vieną ar kitą sporto šaką.
- ▪ Taip pat grupelėse kalbėjome apie žaidimų taisykles ir kam jų reikia (paminėkite kelis jaunuolių išvardintus argumentus).
- ▪ Ar mūsų gyvenimas turi kokias nors taisykles? Kokiomis vadovaujatės jūs? (pakvieskite jaunuolius įvardinti bent kelias taisykles, kuriomis savo gyvenime jie vadovaujasi).
- ▪ Toliau kalbėsime apie „gyvenimo taisykles“ ir „talentą“ gyventi laimingai.

Dėstymas:
1. Malonė – dalyvavimas Dievo gyvenime, draugystė su Dievu, kurią Jis mums dovanoja visiškai nepelnytai.
   - ▪ Jos dėka mes galime atsiliepti Dievui tapdami Jo sūnumis ir dukterimis.
   - ▪ Malonė yra <u>kvietimas</u> į tikrąją laimę ir kartu <u>pagalba</u> žengti keliu, vedančiu į tikrąją laimę.

- Malonė – tarsi „talentas“ laimingai gyventi kiekvieną akimirką. Malonė nereiškia, kad niekada neskauda, bet malonės dėka net iš pačių sunkiausių situacijų Dievas padeda išgauti visą įmanomą gėrį (Rom 8, 28).
- Pirmasis žmogus Adomas buvo sukurtas malonės būsenoje – jis bendravo su Dievu kaip su draugu, tačiau per nuodėmę Adomas malonę prarado (prarado „talentą“ gyventi laimingai). Po Adomo visi žmonės gimsta be malonės (t.y. nusigręžimo nuo Dievo būsenoje, kuri vadinama „gimtąja nuodėme“).
- Jėzus savo mirtimi ant kryžiaus ir Prisikėlimu mums sugrąžino malonę.

2. Malonė ir Dievo Įsakymai:
   - Kūrėjas įrašė savo kūrinio – žmogaus prigimtyje tam tikrus dėsnius. Juos žinodamas ir jų laikydamasis žmogus gali laimingai gyventi (panašiai, kaip konstruktorius sukuria prietaisą ir tada parašo taisykles, kaip juo naudotis, kad negestų; arba žaidėjai laikosi taisyklių, kad būtų įdomu žaisti ir niekas nesusižeistų – priminti jaunuolių pasidalinimus susitikimo pradžioje). Tie žmogaus prigimtyje įrašyti dėsniai – Dešimt Dievo įsakymų (Dekalogas – lot. „dešimt žodžių“).
   - Dekalogas yra įrašytas kiekvieno žmogaus sąžinėje ir todėl žinomas iš prigimties (pvz., daugelyje pasaulio religijų yra labai panašios žmogaus elgesio normos).
   - Tačiau dėl nuodėmės atneštos sumaišties prote ir širdyje žmogus ne visada gali aiškiai suvokti tuos dėsnius. Gyvenant nemoralioje aplinkoje sąžinės balsas gali būti palaipsniui nutildytas. Tada žmogus nesuvokia, kas jam iš tikro naudinga ir pats sau kenkia.
   - O svarbiausia, mūsų puolusi prigimtis skatina mus nusigręžti nuo Dievo ir nusidėti, t.y. egoistiškai save statyti virš visko nesilaikant jokių dėsnių ir įsakymų.
   - Tam, kad žmogus aiškiai žinotų kelią į laimingą gyvenimą, Dievas per Mozę ant Sinajaus kalno perduoda (apreiškia) žmonijai Dekalogą (13 a. prieš Kr.).
   - Tačiau žmogus savo jėgomis Dekalogo laikytis nepajėgia. Jam reikalinga Dievo pagalba – malonė. Šią malonę mums dovanojo Jėzus Kristus savo Mirtimi ir Prisikėlimu.
   - Tikėdami Jėzų ir sekdami Juo mes priimame Dievo malonę laikytis Dekalogo. Taip pat, laikydamiesi Dekalogo, mes atsiveriame vis didesnei Dievo malonei.
3. Dekalogas – kelio ženklai laimingam gyvenimui:
   - Santykis su Dievu (trumpai aptarti 1-3 įsakymus).
   - Santykis su artimu (trumpai aptarti 4-10 įsakymus).
4. Jėzus ir Dekalogas:
   - Jėzus neatmeta Dekalogo, bet jį išpildo Didžiuoju meilės įsakymu.
   - Dekalogas padeda pamatyti, kiek gyvenu nuoširdžiame ryšyje su Dievu ir dėti pastangas tą ryšį atkurti.
   - Gyventi pagal Dekalogą ir Didįjį meilės įsakymą reikia malonės. Mes ją gauname:
     - Melsdamiesi ir jos prašydami;
     - Per sakramentus (per Išpažintį mums atnaujinama prarasta malonė, Komunija mus nuolat stiprina);
     - Darydami meilės ir gailestingumo darbus.

Apibendrinimas:
- Dievas kviečia mus gyventi laimingą gyvenimą, gyventi vienybėje su Juo – malonėje.
- Jis duoda mums Dekalogą – gaires laimingam gyvenimui.
- Tačiau mums gairių neužtenka, reikia „talento“ – malonės gyventi taip.
- Ši malonė mums dovanojama per Jėzaus Kančią, mirtį ir Prisikėlimą.
- Jėzus kviečia mus tapti tokius, kaip Jis – mylėti besąlygiškai.
- Kai prašome Dievą maldoje suteikti mums malonę gyventi pagal Jo įsakymus, kai priimame sakramentus ir stengiamės daryti meilės ir gailestingumo darbus, Jis visuomet mums atsiliepia.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje.*

Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Grupelėms išdalinami A3 (ar didesnio) formato lapai, įvairių žurnalų pluoštas, klijai, žirklės, flomasteriai. Užduotis: sukurti koliažą, kurio pavadinimas: „Pasaulis, kurį kurti mane kviečia Dievas“. Atlikę užduotį pasidalinkite: Kokią užduotį man skiria Dievas? Kokią pagalbą Jis man teikia? Kokios pagalbos aš galiu prašyti? Kokios bus pagrindinės šio Dievo ir mano kuriamo pasaulio taisyklės? Ką aš galiu šiandien pradėti daryti, kad kurčiau tokį pasaulį?
2. Dievas kviečia meilę Jam išreikšti meile artimui. Grupelėje nuspręskite kokiu nors konkrečiu būdu atsiliepti į šį kvietimą: talkinti dienos centre ar vargšų valgykloje, aplankyti vienišus pagyvenusius žmones ar vaikus vaikų namuose.
3. Grupelėje perskaitykite Evangelijos ištrauką Lk 10, 25-37. Prašykite Dievą malonės gyventi Didžiuoju meilės įsakymu ir tapti artimu kiekvienam, kam to labiausiai reikia. Pasidalinkite kilusiomis įžvalgomis, įvardinkite konkrečius žmones, kuriems dabar reikėtų artimųjų, kuriems galėtumėte padėti.

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Gyvenimas malonėje nėra vien malonus gyvenimas man.
- Tai visada yra iššūkis – kaip žaidimas, kuriame visada rizikuoji.
- Gyventi malonėje – tai rizikuoti ir pasiryžti tapti šventam – tikrai mylėti Dievą ir žmones, tapti Kristaus sekėju.
- Dievas duoda mums gaires šiame „žaidime“ ne kaip popierines taisykles, bet kaip širdyje įrašytą kvietimą mylėti Jį ir artimą.

Pabaigos malda (5 min):

Viešpatie, Padaryk mane savosios ramybės pasiuntiniu ir leisk man nešti meilę, kur siaučia neapykanta; santaiką, kur vyrauja barniai; vienybę, kur yra skilimas; tikėjimą, kur kankina abejonės; tiesą, kur viešpatauja klaida; viltį, kur braunasi nusiminimas; džiaugsmą, kur slegia liūdesys; šviesą, kur užgulusios tamsybės. – Mokytojau, padaryk, kad trokščiau kitus paguosti, o ne pats būti guodžiamas; kitus suprasti, o ne pats būti suprastas; kitus mylėti, o ne pats būti mylimas, nes kas duoda – gauna, kas atleidžia, tam atleidžiama, kas miršta, tas gimsta amžinai gyventi. Amen (Šv. Pranciškus Asyžietis).

Savarankiško darbo užduotis:

- ○ išmokti (pasikartoti) Dievo ir Bažnyčios įsakymus;
- ○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 335-342.

Šventasis Raštas: Iš 20, 1-17; Mt 5, 1-12; Mk 12, 28-34; Jn 13, 34.

27 susitikimas. LITURGIJA IR LITURGINIAI METAI

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Pristatyti liturgiją kaip tikinčiųjų dalyvavimą Dievo darbe.
- ♦ Atskleisti Kristaus slėpinio šventimo liturgijoje pagrindinius bruožus.
- ♦ Paaiškinti liturginių metų ciklą.
- ♦ Pristatyti spalvų, gestų, ženklų prasmę liturgijoje.
- ♦ Pakviesti aktyviai ir sąmoningai dalyvauti įvairiose liturginėse apeigose.

Atmosfera:
- Paruoškite patalpą taip, kad ji kalbėtų apie šventę. Galite naudoti kalėdines dekoracijas ar gimtadienio šventimo atributus.
- Galima naudoti filmuotą medžiagą iš kokios nors šventės šventimo.

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Pristatykite šios dienos temą.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Pasidalinkite grupelėje:
Kokias šventes švenčiame?
Kas būtinai turi būti šventėje? Kas jai reikalinga?

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
- Grupelėse dalinomės apie tai, kokias šventes švenčiame ir kas toms šventėms reikalinga:
  - → Įvykis, kuris švenčiamas.
  - → Ypatingas maistas.
  - → Muzika ir giesmės.
  - → Vienybė ir draugystė tarp svečių.
  - → Optimizmas ir džiaugsmas.
  - → Elegantiški drabužiai ir kvepalai.
  - → Dovanos ir dovanėlės.
  - → Dekoravimas ir papuošimas.
  - → Gestai, ženklai ir simboliai.
  - → Sveikinimai, kalbos ir padėkos.
- Tikintieji taip pat švenčia! Ką mes veikiame atėję į savo parapijos bažnyčią sekmadienį? Švenčiame! Tačiau tam, kad tikrai galėtume šioje šventėje dalyvauti, turime tam tikrus dalykus išsiaiškinti (kitaip gali atsitikti kaip ponui Bynui, parodyti ištrauką iš filmo „Ponas Bynas eina į bažnyčią“).

Dėstymas:
1. Pirmiausiai apie įvykius ir pagrindinius šventės dalyvius.

- Liturgija yra Kristaus slėpinio – Jo gyvenimo įvykių, Dievo darbų žmogaus istorijoje – šventimas.
- Kai einame į gimtadienį – švenčiame draugės ar draugo gimimo dieną, tai, kas jam įvyko prieš kažkiek metų; kai dalyvaujame vestuvėse, švenčiame naujos šeimos kūrimą. Kiekvienu atveju mes tampame kitų žmonių darbų, įvykių dalyviais. Tie žmonės dalinasi su mumis savo džiaugsmu (arba skausmu, kai dalyvaujame laidotuvėse).
- Lygiai taip, kai mes dalyvaujame Šv. Mišiose sekmadieniais ir švenčių dienomis, kai priimame kitus sakramentus – Dievas mus priima į Jo darbų ir įvykių šventimą.
- Liturgijoje yra pašventinami žmonės ir pagarbinamas Dievas. Visa Bažnyčios veikla veda į liturgiją – į Dievo garbinimą – ir visa reikalinga veiklai stiprybė gaunama iš liturgijos.

2. Švč. Trejybė liturgijoje:
   - Dievas Tėvas:
     - Dėl Jėzaus Tėvas liturgijoje mus apipila palaiminimais ir išlieja mūsų širdyse Šventąją Dvasią.
     - Bažnyčia, vienydamasis su amžinąja Dangaus liturgija, Tėvą garbina, gieda gyrių, šlovina, dėkoja, meldžia atleidimo ir prašo Jo Sūnaus bei Šventosios Dvasios dovanos.
   - Kristus vadovauja liturgijai kaip Bažnyčios – mistinio Kristaus Kūno – Galva ir vyriausiasis kunigas:
     - Visa liturgija yra kristocentriška, mes švenčiame Jėzaus slėpinį – gyvenimą, kančią, mirtį ir Prisikėlimą;
     - Per liturgiją Kristus tęsia išganomąjį darbą;
     - Šventimų sakramento dėka kunigas veikia *in persona Christi*, taigi tikrasis kunigas visada yra Kristus.
   - Šventoji Dvasia mus parengia susitikti su Kristumi:
     - Primena ir parodo Kristų;
     - Šventosios Dvasios veikimu duona ir vynas tampa Kristaus kūnu ir Krauju – gyvo, prisikėlusio Kristaus! Tai yra, dėl Šventosios Dvasios veikimo pats Jėzus Kristus yra ant altoriaus!
     - Suvienija Bažnyčią su Kristumi, Jo gyvenimu ir misija;
     - Sujungia Bažnyčios narius vaisingai bendrystei.

3. O dabar apie šventimo būdus, formas ir ženklų reikšmes *(pasirinkite keletą filmukų su skirtingais liturginiais veiksmais: smilkymu, nusilenkimu altoriui ir pan., taip pat atspindinčių skirtingus liturginius laikus ir šventes. Jei neturite galimybių parodyti filmus, galite susirasti paveikslus, nuotraukas, kur būtų pavaizduoti skirtingi gestai, spalvos ir kt.)*.
   - Pagrindinė liturgija yra Eucharistijos liturgija.
   - Kitų sakramentų šventimas.
   - Valandų liturgija – pašventina dienos valandas.
   - Liturgija švenčiama tam tikroje vietoje: bažnyčia kaip maldos namai.
   - Ir tam tikru laiku – liturginiai metai:
     - Adventas;
     - Kalėdos;
     - Gavėnia;
     - Velykos;
     - Sekminės;
     - Eilinis laikas.
   - Liturgijoje naudojamos tam tikros spalvos ir gestai (*jaunuoliams parodykite spalvotus popieriaus lapus: geltoną [auksinės spalvos], violetinį, žalią, raudoną, melsvą, baltą. Paklauskite, kokius jausmus ir mintis, nuotaiką sukelia kiekviena spalva? Susiekite tai su kiekvienos liturginės spalvos prasmės pristatymu. Panašų pratimą galite atlikti ir su liturginiais gestais, pakviesdami jaunimą atlikti keletą pratimų su jais).*

Apibendrinimas:

- Kaip mes švenčiame savo pačių ir šeimos bei valstybės šventes, taip tikintieji švenčia Kristaus gyvenimo įvykius. O šalia Jo – Švč. Mergelės Marijos ir šventųjų minėjimus.
- Taip, kaip mūsų šventės turi tam tikrus tradicinius atributus, taip ir Bažnyčios liturgija turi savo ženklus ir simbolius.
- Ženklai ir simboliai, kai juos pažįstame, padeda mums suprasti, kokia šventė švenčiama, o taip pat prabyla į visus mūsų pojūčius, kad liturgijoje dalyvautume ne vien savo protu, bet visais savimi.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Grupelėje pasidalinkite tuo, kas buvo svarbiausia iš to, ką girdėjote. Kiekvienas jaunuolis/ė gauna po lapą su liturginių metų schema ir ją atitinkamai nuspalvina.
2. Grupelėje perkaitykite Šventojo Rašto tekstą iš Laiško žydams (Žyd 9, 11-14). Melskite malonės kiekvienam giliau suvokti liturgijos reikšmę ir sąmoningiau joje dalyvauti. Pasidalinkite kilusiomis įžvalgomis, galite pasinaudoti klausimais:
   - Kaip supratome žodį „liturgija“?
   - Kiek jaučiuosi dalyvaujantis/i Dievo darbe, kai dalyvauju liturgijoje?
   - Kaip galiu pagerinti savo dalyvavimą liturgijoje?
3. Grupelėje pasiruoškite Valandų liturgijos šventimui (pasirinkite valandas, kurios atitinka jūsų užsiėmimo laiką), tuomet pabaigos maldoje galite melstis Valandų liturgiją (arba jos dalį).

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.
- Dalyvaudami liturgijoje mes prisimename ir kartu dalyvaujame nuostabiuose Dievo darbuose.
- Liturgijoje naudojamos spalvos ir gestai yra tarsi kalba, kuria daug pasakoma tam, kuris ją supranta.
- Būdami Katalikų Bažnyčios šeimos nariai esame kviečiami gilintis į šią kalbą, kad gyviau ir sąmoningiau dalyvautume liturgijoje.
- Taip pat paprastai savo šeimose mes žinome, kokias šventes švenčiame ir kada jos būna. Panašiai turime žinoti pagrindines Bažnyčios šventes ir mokėti jose tinkamai dalyvauti. *Tad namų darbų užduotis: mokėti paaiškinti pagrindinių liturginių švenčių (Kalėdų, Velykų, Sekminių) prasmę.*

Pabaigos malda (5 min): *Jei grupelėje ruošėtės Valandų liturgijai, tai gali būti jūsų pabaigos malda. Taip pat galite giedoti tinkamą giesmę arba trumpai pristatę palaiminimą kaip dar vieną liturginį veiksmą, galite kiekvieną jaunuolį/ę palaiminti kryžiaus ženklu.*

Savarankiško darbo užduotis:

- mokėti paaiškinti pagrindinių liturginių švenčių – Kalėdų, Velykų ir Sekminių, prasmę;
- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 179-192.

Šventasis Raštas: Kun 23, 1-44; Žyd 9, 11-26.

28 susitikimas. SAKRAMENTAI. ĮKRIKŠČIONINIMO SAKRAMENTAI

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Pateikti sakramento apibrėžimą.
- ♦ Trumpai aptarti skirstymą į įkrikščioninimo, gydymo ir tarnavimo sakramentus.
- ♦ Paaiškinti santykį tarp Dievo veikimo ir žmogaus atliepo sakramentuose.
- ♦ Trumpai pristatyti Krikšto, Sutvirtinimo, ir Eucharistijos sakramentus.

Atmosfera:
- Paruošti patalpą taip, kad ji kviestų mąstyti apie kelionę. Kiekvienoje kelionėje yra daromi sustojimai tam, kad būtų galima pavalgyti, pailsėti, kartais prireikia medikų ar mechanikų pagalbos, todėl pakelėse yra išdėstomi atitinkami kelio ženklai. Juos galite panaudoti patalpos dekoravimui.
- Taip pat galite naudoti nuotraukas, kuriuose užfiksuotas sakramentų šventimas jūsų parapijoje. Arba pakvieskite jaunuolius šiam užsiėmimui atsinešti savo nuotraukų, kur jie yra krikštijami, priima Pirmąją Komuniją, o galbūt tuokiasi jų tėvai.

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Pristatykite šio susitikimo temą.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Pasidalinkite grupelėse kelionių patirtimi:
- Kur toliausiai yra tekę keliauti?
- Kokius svarbiausius dalykus ėmėte į kelionę?
- Kokie nuotykiai ištiko kelionėje?
- Kas padeda orientuotis kelionėje, surasti vietą pavalgyti ar pernakvoti?

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas *(galite naudotis skaidrėmis „Septyni_Baznycios_sakramentai“)***:**
- ▪ Mūsų visą gyvenimą galime suvokti kaip kelionę.
- ▪ Kelionėje mes susiduriame su įvairiais iššūkiais ir poreikiais.
- ▪ Tuomet mums pagelbsti kelio ženklai, kurie nurodo, kur galime rasti artimiausią degalinę, kavinę ar ligoninę.
- ▪ Mūsų kaip tikinčiųjų kelionėje taip pat naudojamės tam tikromis pagalbos priemonėmis, apie jas šiandien ir kalbėsime.

Dėstymas:
1. Kas yra sakramentai?
   - ▪ Sakramentai – Kristaus įsteigti regimi (ir veiksmingi) ženklai, kuriais gauname Dievo malonę.
   - ▪ Palyginkime su kelio ženklais: tarp jų ir sakramentų yra ir panašumų, ir skirtumų. Tikri kelio ženklai yra tik informuojantys.
   - ▪ Tuo tarpu sakramentas yra toks ženklas, kuris ne tik informuoja, bet taip pat ir padaro tai, apie ką informuoja (pvz.: jei kelio ženklas nurodo, kad už 300 m yra ligoninė, tai

sakramentas ne vien pasako, kad Dievas tave gydo, bet iš tiesų per sakramentą Dievas gydo kūno ir dvasios žaizdas).

- Yra septyni sakramentai, visus juos įsteigė pats Kristus. Jie grupuojami taip: ***įkrikščioninimo sakramentai*** – Krikštas, Sutvirtinimas, Eucharistija; ***gydymo sakramentai*** – Sutaikinimo sakramentas, Ligonių patepimas; ***tarnavimo sakramentai*** – Šventimų sakramentas ir Santuoka.
- Per kiekvieną iš šių sakramentų Dievas teikia tam tikrą pagalbą – malonę – mūsų tikėjimo kelionei.

2. Dievo iniciatyva ir žmogaus atliepas sakramentuose.
   - Kristus ant Kryžiaus nugali nuodėmę bei mirtį ir įsteigia Bažnyčią, kad per joje švenčiamus sakramentus mums teiktų tą malonę, kurią duoda Jo kančia, mirtis ir Prisikėlimas. Šią Dievo malonę žmogus turi sąmoningai ir asmeniškai priimti.
   - *Kompiuterio analogija – dėl gimtosios nuodėmės mes esame tapę tarsi „seni kompiuteriai“, kurie negali „pavežti“ pačios naujausios programos, kuri vadinasi „Dangaus laimė“, arba „Amžinasis gyvenimas“, arba „Dievo regėjimas“ ir pan. Ką reikia daryti, kad kompiuteris galėtų ją priimti – reikia jį atnaujinti (angl. upgrade): padidinti standžiojo disko talpą, darbinės atminties tūrį, greitį ir t.t. Sakramentai „atnaujina“ mus, kad mes pajėgtume susitikti Dievą, mus sudievina, padaro panašius į Jį.*
   - Sakramentų veikimas priklauso nuo Dievo ir nuo žmogaus: *kompiuterio analogija – savo kompiuteryje galima turėti puikiausias programas, tačiau kol nepaspaudei mygtuko „Instaliuoti“ ir kol nepradėjai jomis iš tiesų naudotis – iš jų jokios naudos. Taip ir sakramentai yra nuostabios Dievo dovanos mums, tačiau jos gali būti suvaržytos nuodėmės arba neveikiančios dėl to, kad jomis nesinaudojame.*
3. Tikėjimo kelionės pagrindas – Įkrikščioninimo sakramentai:
   - Kelionės pradžia – Krikšto sakramentas.
     - Krikštas nuplauna gimtąją nuodėmę, atveria mums duris į Bažnyčią, padaro mus Dievo vaikais.
     - Neišdildomas antspaudas, todėl teikiamas tik vieną kartą gyvenime. Niekas negali Krikšto panaikinti.
     - „Kraujo krikštas“ ir „troškimo krikštas“.
   - Išvažiavimas į greitkelį – Sutvirtinimo sakramentas.
     - Sutvirtinimo sakramentu pakrikštytieji tobuliau sujungiami su Bažnyčia,
     - praturtinami ypatinga Šventosios Dvasios jėga ir todėl
     - dar labiau įpareigojami, kaip tikri Kristaus liudytojai, žodžiu bei darbu skleisti ir ginti tikėjimą.
     - Apdovanojami Šventosios Dvasios dovanomis.
     - Sąmoningai ir asmeniškai pasakome „taip“ Kristui (dauguma buvome pakrikštyti kaip kūdikiai, kai dar negalėjome sąmoningai tos dovanos priimti; dabar turime galimybę tai padaryti!)
     - Neišdildomas antspaudas (kaip ir Krikšto atveju).
   - Maistas kelionėje nuo jos pradžios iki pat pabaigos – Eucharistija.
     - Kristus maitina mus savo Kūnu ir Krauju, kad taptume vis panašesni į Jį ir pajėgtume gyventi pagal Jo pavyzdį;
     - Kristaus Kūnas ir Kraujas stiprina mus, kad įgyvendintume Krikšto ir Sutvirtinimo įsipareigojimus;
     - Dalyvavimas Eucharistijoje kiekvienam katalikui yra jo gyvenimo centras, pasirengimas amžinai bendrystei su Dievu ir pagalba kasdienei kelionei žemėje.

Apibendrinimas:

- Sakramentai yra Kristaus įsteigti regimi ženklai, kuriais gauname neregimą Dievo malonę, suvienijančią mus su Dievu ir padedančią gyventi tikrai krikščionišką gyvenimą.

- Krikščioniškojo gyvenimo kelionė prasideda Krikštu, kuris nuplauna gimtąją nuodėmę, įvesdina į Bažnyčią ir padaro mus Dievo vaikais.
- Sutvirtinimo sakramentas suteikia mums Šventosios Dvasios dovanas. Šio sakramento galia mes sustiprinami sąmoningai ir atsakingai gyventi krikščionišką gyvenimą ir liudyti savo tikėjimą.
- Eucharistijoje Dievas mus nuolat stiprina ir maitina, kad ištvertume krikščioniškojo gyvenimo kovoje ir taptume vis labiau panašūs į Jį.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Grupelėms išdalinkite įvairių žurnalų, kuriuos būtų galima karpyti, didelį popieriaus lapą, žirkles, klijų. Pakvieskite sukurti koliažą „Krikšto, Sutvirtinimo ir Eucharistijos sakramentų reikšmė krikščioniškam gyvenimui“. Kiekviena grupelė pristato savo darbą kitoms.
2. Grupelėje pasidalinkite:
   - Ką prisimenu iš savo Pirmosios Komunijos šventės?
   - Ką man reiškė priimti Jėzų į savo širdį pirmą kartą?
   - O kaip dabar? Ką manau apie dalyvavimą Šv. Mišiose ir Komunijos priėmimą?
3. Paruoškite kiekvienai grupelei Krikšto pažadų kopijas (galite naudoti iš Krikšto apeigyno arba iš Velyknakčio liturgijos). Perskaitykite juos ir pasidalinkite:
   - Koks pirmas įspūdis išgirdus šiuos Krikšto pažadus?
   - Kaip jaučiuosi suvokęs/usi, kad šiuos dalykus už mane pažadėjo mano tėvai ir krikštatėviai?
   - Koks mano santykis su šiais pažadais dabar?
   - Kaip noriu juos ištikimiau vykdyti?

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.
- Sakramentai yra gyvi ir veikiantys ženklai, tačiau jų vaisiai priklauso ir nuo mūsų, kurie tuos sakramentus priimame.
- Kiekvienas Krikštu gavome malonę tikėti Dievą, Juo viltis, mylėti Jį ir artimą. Ši malonė mumyse veiks tiek, kiek leisime.
- Sutvirtinimo sakramentu mums bus suteiktos Šventosios Dvasios dovanos.
- Eucharistijoje Jėzus yra pasiruošęs dovanoti mums visą save ir laukia, kad mes Jį priimtume.
- Užduokite namų darbą išmokti septynių sakramentų pavadinimus, mokėti įvardinti Krikšto, Sutvirtinimo ir Eucharistijos sakramentų pagrindines malones.

Pabaigos malda (5 min): *Kartu su jaunuoliais melskitės malda, kuri išreikštų Tikėjimo, Vilties ir Meilės aktus.*

Savarankiško darbo užduotis:

○ Išmokti sakramentus, mokėti paaiškinti Krikšto, Sutvirtinimo ir Eucharistijos sakramentų esmę;

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 193-210;

○ parašyti laišką Arkivyskupui, prašant suteikti Sutvirtinimo sakramentą (gairės ir pavyzdys pateikti prie metodinės medžiagos);

○ paraginkite pradėti ieškoti Sutvirtinimo sakramentinio globėjo (vaikinai – tėvo, merginos – motinos). Globėjas turi būti tikėjimą praktikuojantis ir priėmęs visus įkrikščioninimo

sakramentus (jei susituokęs – ir Santuokos sakramentą). Globėjas turėtų būti sutvirtinamajam krikščioniškojo tikėjimo ir gyvenimo pavyzdys.

Šventasis Raštas: Apd 8, 4-8.14-17.

29 susitikimas. DIDŽIOJO TRIDIENIO ĮVYKIAI IR LITURGIJA: VIEŠPATIES VAKARIENĖ (DIDYSIS KETVIRTADIENIS)

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Pristatyti Paskutinės vakarienės įvykius: kojų mazgojimas ir duonos laužymas, Kunigystės ir Eucharistijos sakramentų įsteigimas. Paaiškinti jų prasmę.

♦ Paaiškinti Didžiojo Ketvirtadienio liturgiją.

♦ Pakviesti jaunimą dalyvauti Didžiojo Ketvirtadienio liturgijoje.

Temas, kurios nagrinėja Didžiojo Tridienio įvykius ir liturgiją (Nr. 28-30) siūloma pateikti jaunuoliams susikaupimo dienos forma, arba skirti tam popietę. Tuomet temos dėstymas turėtų apimti visų trijų dienų įvykius ir liturgiją. Galima siūlyti kartu su jaunimu žiūrėti ištraukas iš filmo „Kristaus kančia" (rež. M. Gibson; rekomenduojama praleisti nuplakimą ir kitas ypač žiaurias scenas). Būtina filmą komentuoti, leisti jaunimui klausti. Peržiūrėjus reikia aptarti matytas scenas ir skirti laiko maldai, nes svarbu jaunuolius ne šokiruoti baisiais vaizdais, bet padėti jiems įvertinti už juos sumokėtą kainą ir atsiliepti Kristui.

Atmosfera:

- Paruoštas vakarienei stalas (prieš šį susitikimą galite pakviesti jaunuolius atsinešti kokį nors užkandį bendram vakarienės stalui. Nupirkite duonos papločių ir vynuogių sulčių. Jei dirbate su maža grupele, galite duoną išsikepti patys).
- Galite naudoti plakatus (ar skaidres), kuriuose būtų vaizduojama šeimos vakarienė ar žydų *Paschos* vakarienė.

Pasisveikinimas (3 min):

- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Pristatykite šio susitikimo tikslą: Gavėnia jau besibaigianti, artėja jos kulminacija – Didysis Tridienis.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):

Pasidalinkite: ar jums tenka vakarieniauti (ar pietauti) kartu su savo šeima/artimaisiais/geriausiais draugais? Kaip dažnai tai vyksta? Ką jums tai reiškia?

Temos dėstymas (25-30 min): *(galite naudoti skaidrių montažą „Kas yra Velykos")*

Įvadas:

- Šiandien prisiminsime paskutinę Jėzaus vakarienę su savo mokiniais.
- Tos vakarienės metu Jėzus mokinius nustebino keletu dalykų.
- Pirmiausiai, Jis nuplovė mokiniams kojas ir davė naują įsakymą vienas kitą mylėti. Paskui, vakarienės metu, duonos ir vyno pavidalu atidavė jiems savo Kūną ir Kraują. Ir paprašė taip daryti Jo atminimui.
- Didįjį Ketvirtadienį visa Bažnyčia prisimena ir švenčia šiuos į vykius.

Dėstymas:

1. Pradėkime tuo, ką darė Jėzus *(pasiruoškite dubenį su vandeniu ir rankšluosčiu ir pakvieskite kiekvieną jaunuolį/ę prieiti ir nuplaukite jiems rankas. Kol vyksta rankų plovimas, fone gali*

skambėti giesmė „Kojų mazgojimas“ iš kompaktinės plokštelės „Tu gimei iš Margelės“, įrašytos Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos choro, 2002):

- Kojų plovimas – vergo darbas;
- Jėzus duoda pavyzdį, kuriuo turi sekti Jo mokiniai;
- Jėzus duoda naują įsakymą mylėti vienas kitą taip, kaip Jis mus myli.

2. Vakarienė:
   - Žydų Pascha;
   - Izraelitų durų staktos buvo ženklinamos avinėlio krauju, kad apsaugotų nuo mirties;
   - Jie perėjo Raudonąją jūrą, kad būtų išgelbėti iš vergovės;
   - Jie buvo apšlakstomi gyvulių krauju, kaip ženklu, kad yra sudaryta Sandora tarp Dievo ir jų.
   - Jėzus su mokiniais švenčia šiuos įvykius ir kartu juos keičia:
     - Jis duoda duoną kaip savo Kūną (galite paimti duonos papločius ir duoti jaunuoliams dalintis) ir sako, kad jis atiduodamus už mus;
     - Jis duoda taurę vyno kaip savo Kraują (siųskite jaunuoliams vynuogių sulčių) ir sako, kad jis išliejamas mūsų nuodėmėms atleisti: taip yra sudaroma nauja sandora tarp Dievo ir žmonių. Ji ženklinama ne gyvulių krauju, bet paties Dievo tapusio žmogumi Krauju.
     - Jėzus prašo mokinių tai kartoti Jo atminimui. Šiais veiksmais Jis įsteigia Eucharistijos sakramentą ir kunigystę.
3. Išdavystė ir suėmimas.
4. Bažnyčia švenčia Kunigystės ir Eucharistijos sakramentų įsteigimą:
   - Krizmos Mišios;
   - Paskutinės vakarienės Šv. Mišios:
     - Kojų mazgojimo apeigos;
     - Paskutinės Šv. Mišios iki Velyknakčio;
     - Nutyla varpai ir vargonai;
     - Švč. Sakramentas pernešamas į garbinimo altorių, o tabernakulis paliekamas tuščias. Nudengiami altoriai, išnešami arba pridengiami kryžiai.

Apibendrinimas:

- Didįjį Ketvirtadienį prisimename paskutiniąją Jėzaus vakarienę kartu su Jo mokiniais, kurios metu Jėzus mus moko mylėti vienas kitą ir parodo tai savo pavyzdžiu.
- Mes prisimename Jėzaus visišką atsidavimą per Eucharistijos įsteigimą: Jis nekruvinu būdu atlieka tai, kas paskui įvyks ant kryžiaus.
- Bažnyčia mus kviečia budėti prie Jėzaus „kalėjime“ ir skirti daugiau laiko maldai prie Švč. Sakramento.

Užkandžiai (10-15 min): *Šio užsiėmimo metu jaunuoliai gali užkandžiauti visą mokymo laiką arba tam galite skirti atskirą momentą kaip ir kitų užsiėmimų metu. Priklauso nuo to, kaip organizuosite Tridienio temų pristatymą.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Grupelėje pasidalinkite apie tai, ką šiandien girdėjote:
   - Kas buvo svarbiausia, nauja?
   - Ką aš norėčiau palikti, papasakoti, perduoti savo artimiausiems žmonėms, jei žinočiau, kad netrukus juos paliksiu labai ilgam laikui, o gal visai nebesusitiksime?
   - Ką man atskleidžia Jėzaus veiksmai ir žodžiai Paskutinės vakarienės metu?
2. Grupelėje skaitykite vieną iš siūlomų Šventojo Rašto ištraukų. Pasiūlykite jaunimui vaizduotės pratimą: įsivaizduokite, kad esate tarp mokinių kartu su Jėzumi paskutinės vakarienės menėje. Kur tame kambaryje esu aš? Kas labiausiai patraukia mano dėmesį? Kokį

Jėzaus žvilgsnį sutinku? Kaip elgiasi kiti apaštalai? Melskite malonės, kad Viešpats leistų suvokti, kokio atsako Jis laukia iš kiekvieno iš mūsų. Pasidalinkite kilusiomis įžvalgomis.

3. Jei kartu su grupe žiūrėjote filmą *„Kristaus Kančia“,* tuomet pakvieskite jaunuolius pasidalinti įžvalgomis, kilusiomis po šio filmo.

Užsiėmimo apibendrinimas (1-3 min):

- Paskutinės vakarienės metu Jėzus palieka mums įspūdingų dovanų.
- Jas iš naujo atrasti esame kviečiami kiekvienais metais Didįjį Ketvirtadienį.
- Informuokite apie Didžiojo Ketvirtadienio Šv. Mišias jūsų parapijoje ir pakvieskite jose dalyvauti.

Pabaigos malda (5 min): Šv. Ignaco Lojolos *Kristaus siela* arba tinkama giesmė.

Kristaus Siela, pašvęsk mane!
Kristaus Kūne, išgelbėk mane!
Kristaus Kraujau, pagirdyk mane!
Vandenie iš Kristaus šono, nuplauk mane!
Kristaus kančia, pastiprink mane!
O gerasis Jėzau, išklausyk mane!
Savo žaizdose paslėpk mane!
Neleisk man nuo Tavęs atsiskirti!
Nuo piktojo priešo apgink mane!
Mirties valandą pasišauk mane
ir liepk man ateiti pas Tave,
kad su šventaisiais garbinčiau Tave
per amžių amžius. Amen.

Šventasis Raštas: Jn 13, 1-15; Lk 22, 14-20.

30 susitikimas. DIDŽIOJO TRIDIENIO ĮVYKIAI IR LITURGIJA: KRISTAUS KANČIA (DIDYSIS PENKTADIENIS)

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Padėti jaunuoliams įsigilinti į Kristaus kančios prasmę pristatant paskutiniuosius Jo gyvenimo įvykius nuo suėmimo iki mirties.
♦ Pristatyti Kryžiaus kelio ėjimo ir apmąstymo tradiciją.
♦ Paaiškinti Didžiojo Penktadienio liturgiją.
♦ Pakviesti jaunimą dalyvauti Kryžiaus kelyje ir Didžiojo Penktadienio pamaldose.

Atmosfera:

- Paruošti patalpą, kad vestų jaunuolius į susitelkimą. Galima naudoti plakatus su Nukryžiuotuoju.
- *Jei šis susitikimas vyksta kaip viena susikaupimo dienos dalių, dekoracijos gali likti tos pačios, kaip anksčiau, galima pakeisti vieną ar kitą akcentą.*

Pasisveikinimas (3 min):

- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės (valandos) užsiėmimą.
- Pristatykite šio susitikimo temą.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):

Ar esu kada nors gyvenime neteisingai apkaltintas/a?
Kaip jaučiausi, kai buvau neteisingai kaltinamas/a?
Gal esu matęs/čiusi, kaip kitas žmogus buvo neteisingai apkaltintas?
Kaip jaučiausi, kai mačiau kitą neteisingai apkaltintą?

Temos dėstymas (25-30 min): *(galite naudoti skaidrių montažą „Kas yra Velykos“)*

Įvadas:

- Didįjį Penktadienį prisimename vienus sunkiausiai suvokiamus įvykius: visiškai nekaltas žmogus ir kartu tikras Dievas miršta dėl to, kad sakė tiesą.
- Po to, kai Paskutinės vakarienės metu Jis parodė meilės pavyzdį plaudamas mokiniams kojas ir duodamas jiems valgyti duoną kaip savo Kūną ir gerti vyną kaip savo Kraują, Kristus parodo didžiausią meilę mums atiduodamas savo gyvybę.

Dėstymas:

1. Įvykiai nuo Jėzaus suėmimo iki mirties:
   - Mokinių išsibėgiojimas;
   - Teismas žydų taryboje;
   - Jėzus pas Pilotą;
   - Jėzus pas Erodą;
   - Nuteisimas;
   - Patyčios;
   - Kryžiaus nešimas;
   - Nukryžiavimas;

- Mirtis.

2. Nuo XV a. žmonės mėgino atkartoti Jėzaus nueitą kelią nuo pretorijaus (Piloto rezidencija, kur buvo paskelbtas mirties nuosprendis) iki Golgotos. Kryžiaus kelio tradicija ir stotys.
3. Bažnyčia savo skausmą, liūdesį ir gailestį išreiškia tam tikrais ženklais. Didįjį Penktadienį:
   - atgailos diena – privalomas susilaikymas mėsiškų valgių ir pasninkas;
   - visoje Bažnyčioje nešvenčiamos Šv. Mišios;
   - vyksta trijų dalių Kristaus Kančios pamaldos: žodžio liturgija, kryžiaus pagerbimas ir Komunija:
     - atėjęs kunigas parpuola *priešais altorių kniūbsčias* ir meldžiasi – taip išreiškiamas žmogaus nusižeminimas ir Bažnyčios liūdesys bei skausmas;
     - po žodžio liturgijos yra visuotinė malda, kurioje meldžiamasi už Bažnyčią, popiežių, vyskupus, dvasininkus, tikinčiuosius, katechumenus, krikščionis, žydus, nepažįstančius Kristaus, netikinčius Dievo, valstybių vadovus, vargstančius;
     - Šventojo Kryžiaus pagerbimas: Kryžiaus nudengimas ir asmeninis kryžiaus pagarbinimas;
     - Komunija ir palaiminimas – nedaromas kryžiaus ženklas;
     - po palaiminimo vyksta procesija į Kristaus kapą: vakar konsekruota Ostija įdedama į monstranciją ir pernešama į parengtą Kristaus kapą (tai gražus Didžiojo Penktadienio paprotys Lietuvoje).

Apibendrinimas:
- Didįjį Penktadienį prisimename Jėzaus Kančią ir mirtį.
- Ją išgyventi mums padeda Kryžiaus kelio ėjimas ir apmąstymas bei Kryžiaus pagerbimo pamaldos.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Pasiruošimas Kryžiaus keliui: suskirstyti jaunuolius grupelėmis taip, kad jie galėtų kūrybiškai paruošti Kryžiaus kelio stočių apmąstymus su praktinėmis užduotimis. Leisti pasirinkti ar išdalinti stočių pavadinimus kiekvienai grupelei. *(Būtina paruošti medžiagos, kuria remiantis jaunuoliai galėtų pasiruošti, taip pat paruošti priemones dekoracijoms ir užduotims).*
2. Grupelėje galite skaityti vieną iš Kančios pasakojimų (Mt 26, 47-27, 66; Mk 14, 32-15, 47; Lk 22, 39-23, 56; Jn 18, 1-19, 42). Atkreipkite dėmesį į Jėzaus laikyseną. Melskite malonės suvokti Jėzaus nuostatas ir jomis persiimti. Pasidalinkite kilusiomis įžvalgomis.
3. Pasidalinkite grupelėje:

- kas man buvo svarbiausia iš to, ką girdėjau?
- ką man reiškia Kristaus mirtis ant Kryžiaus?
- kaip galiu padėkoti Jėzui už Jo meilę man?

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):
- Jėzus atiduoda save už mus.
- Jis prisiima gėdingiausią mirtį.
- Tačiau Kryžius tampa Jėzaus karališku sostu, nes Jis nugalės mirtį.
- Priminkite jaunuoliams apie Kryžiaus kelią ir Kryžiaus pagerbimo pamaldas jūsų parapijoje, pakvieskite aktyviai dalyvauti.

Pabaigos malda (5-10 min): Kalbėkite arba giedokite himną „Kryžiau šventas“

KRYŽIAU ŠVENTAS, visų medžių *
Tu tik vienas pažiba,*
neišželdins girios brandžios *
Kito tokio niekada! *
Saldus medi, vinys saldžios, *
Keliama saldi našta.

2 Jėzaus pergalę šlovingą, *
Giesmę kryžiui įstabiam *
ir išganymą džiaugsmingą *
žemėje visiems laikams *
šitas himnas iškilmingas *
skelbia nuodėmės vaikams.

3 Dar tuomet, kai rojaus dangų *
nutvieskė žaibai pirmi, *
kai rūsti šalna pakando *
laimės pumpurą anksti, *
gint nuo piktojo žabangų *
Dievas skyrė medį šį.

4 Ir žiedų žiedais pražydo *
kryžiaus medis prakilnus, –*
veltui pragaro galybės *
amžiais siautėjo pas mus, – *
užmezgė vaisius gyvybės *
rojaus medis įstabus.

5 Pagaliau laikų pilnybė *
švinta amžių glūdumoj, *
ir nauja žvaigždė, sužibus *
virš Betliejaus tamsumoj, *
skelbia dievišką didybę *
mažo kūdikio raudoj.

6 Verkia kūdikis tvartely, *
žemėj pradeda vargus, *
vysto Motina vaikelį, *
riša sąnarius gležnus, *
vykdyt savo Tėvo valios *
žengia dieviškas Sūnus.

7 Bėga metai, ir subrendęs *
kryžiaus sostan žengia jis, *
tik ne rankos glosto švelnios, – *
kala Jėzų vinimis; *
vai priimki, medi brangus, *
naštą brangią apkabink!

8 Erškėčių spygliai susmigo, *
sunkiasi lašai juodi, *
mintys sielvarto apniko, *
dega žaizdos ugnimi; *
ak, kokia versmė ištryško *
plauti nuodėmėms žmonių!

9 (2) Kietas medi, lenk viršūnę, *
pumpurais minkštais žydėk, *
skaistų Sutvėrėjo kūną *
švelniai lapais glamonėk;
ir dangaus kilniausią auką *
medžio širdimi apglėbk!

10 (3) Jokioj girioj neišaugs jau *
kitas medis toks kilnus, *
vertas Viešpatį priglausti *
ir išgelbėt mus visus...*
Tave vieną Krauju prausė *
Avinėlis nuostabus.

11 (4) Tebūnie šlovė Trejybėj *
Dievui amžinai vienam, –*
Tėvo ir Sūnaus galybei, *
Ir Ramintojui šventam; *
Amžiais jiems garbė teaidi *
žemėj ir danguj aukštam

Šventasis Raštas: Mt 26, 47-27, 66; Mk 14, 32-15, 47; Lk 22, 39-23, 56; Jn 18, 1-19, 42.

31 susitikimas. DIDŽIOJO TRIDIENIO ĮVYKIAI IR LITURGIJA: VELYKNAKTIS (DIDŽIOJO ŠEŠTADIENIO VAKARAS)

Uždaviniai katechetui ir komandai:

♦ Pristatyti Didžiojo Šeštadienio simbolinę reikšmę.

♦ Paaiškinti Velyknančio liturgijos dalis: Šviesos liturgija, Žodžio liturgija, Krikšto liturgija, Aukos liturgija.

♦ Priminti Krikšto reikšmę ir paskatinti pamąstyti, ką tai kiekvienam asmeniškai reiškia. Pasiruošti sąmoningai atnaujinti Krikšto pažadus.

♦ Pakviesti aktyviai dalyvauti Velyknakčio liturgijoje.

Atmosfera:

- Užsiėmimas turėtų prasidėti tamsoje, arba kiek įmanoma labiau užtamsintoje patalpoje, kad primintų kapo ir nevilties tamsą.
- Turėkite pasiruošę didelę žvakę (galbūt pasitarę su klebonu galite naudoti praėjusių metų Velykinę žvakę) ir mažų žvakelių kiekvienam jaunuoliui/ei. Taip pat atsineškite indelį švęsto vandens.

Pasisveikinimas (3 min):

- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės (valandos) užsiėmimą.
- Dabar susitinkame tamsoje, nes Kristus yra paguldytas į kapą ir nužengęs į pragarus; nes mokiniai yra pasimetę ir netekę vilties.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):

Apie ką esu svajojęs/usi savo gyvenime?
Kaip reaguodavau, kai tos svajonės išsipildydavo?
Kokie jausmai apimdavo, kai tos svajonės suduždavo?

Temos dėstymas (25-30 min): *(galite naudoti skaidrių montažą „Kas yra Velykos“)*

Įvadas:

- Mokiniai svajojo, kad Jėzus atkurs Izraelio karalystę, bet Jis buvo nužudytas ir palaidotas.
- Jie išsigandę išsibėgiojo ir pasislėpė.
- Vienintelė, kuri po Jėzaus mirties išlaiko tikėjimą – Mergelė Marija.
- Didįjį Šeštadienį mes kartu su Marija laukiame ir tikimės. Taip pat prisimename Jėzaus nužengimą į pragarus, o vėlai vakare švenčiame Jėzaus prisikėlimą.

Dėstymas:

1. Didysis Šeštadienis:
   - Tyliai budime prie Viešpaties kapo, apmąstydami Jo kančią, mirtį ir nužengimą į pragarus.
   - Meldžiamės ir pasninkaujame, laukdami Jo Prisikėlimo.
   - Neaukojamos Šv. Mišios.
2. Viešpaties Prisikėlimas – Velyknaktis. Tai pagrindinė metų liturgija:

- Viešpačiui pašvęsta naktis, kuomet budėdami laukiame Viešpaties Prisikėlimo ir švenčiame įkrikščioninimo sakramentus. Nakties budėjimas prasideda nusileidus saulei ir dar neišbrėškus rytui. Velyknakčio šventimą sudaro keturios dalys.
- Žiburių liturgija – bažnyčioje užgesinamos šviesos, šventoriuje dega laužas, šventinama ugnis, atnešama Velykų žvakė, kalbama malda: „Kristus vakar ir šiandien, Pradžia ir Pabaiga, *Alfa* ir Omega, Jo yra laikai ir amžiai. Jam garbė ir valdžia visais amžių amžiais. Amen“. Į žvakę susmaigstomi penki smilkalų spurgai: „savo šventomis garbingomis žaizdomis tesaugo ir tepalaiko mus Viešpats Kristus. Amen“. Velykų žvakė uždegama *(uždekite turimą žvakę ir paskui leiskite nuo jos užsidegti jaunuoliams žvakes; perspėkite dėl saugaus elgesio su žvakėmis)*. Einant į bažnyčią giedame „Kristus mums šviečia / Dėkojame Dievui“. Liturgijos dalyviai nuo Velykinės žvakės užsidega savo atsineštas žvakes. Uždegami bažnyčios žiburiai. Velykinis šlovinimas – apgiedamas Velykų slėpinys išganymo istorijoje.
- Žodžio liturgija – devyni skaitiniai: septyni iš Senojo Testamentu, du iš Naujojo (gali būti mažesnis skaičius). Tais skaitiniais yra primenami Dievo darbai išganymo istorijoje bei aiškinamas Kristaus Velykų slėpinys. Skaitinius skiria tyla, psalmės ir maldos. Po Senojo Testamento skaitinių giedamas Garbės himnas ir skambinama varpais, tuomet skaitomi Naujojo Testamento skaitiniai, giedamas „Aleliuja“ ir iš Evangelijos skelbiamas Viešpaties Prisikėlimas.
- Krikšto liturgija. Kalbama Visų Šventųjų litanija, Krikšto vandens šventinimas (Velykinė žvakė merkiama į vandens indus), Įkrikščioninimo sakramentai ir Krikšto pažadų atnaujinimas (piktosios dvasios atsižadėjimas ir tikėjimo išpažinimas) su degančiomis žvakėmis bei šlakstymas vandeniu. Tai mūsų Perėjimas – Pascha – kartu su Jėzumi iš mirties į gyvenimą *(galite persiųsti indą su švęstu vandeniu, kad jaunuoliai vienas kitą paženklintų kryžiaus ženklu ant kaktos)*.
- Aukos liturgija – esame kviečiami prie Viešpaties stalo, kurį Jis mums parengė savo mirčiai ir prisikėlimui atminti. Eucharistija – Velykų sakramentas, kai atmename Kristaus kančią, kai Jis, prisikėlęs, yra su mumis čia ir dabar, ja atbaigiamas įkrikščioninimas ir iš anksto džiaugiamasi amžinosiomis Velykomis.

3. Velykų sekmadienio Šv. Mišios švenčiamos ypatingai iškilmingai. Gali būti procesija aplink bažnyčią, procesijos priekyje yra nešama Velykų žvakė, kuri simbolizuoja Kristų. Ši žvakė visą Velykų laiką, kuris trunka iki Sekminių, būna pastatyta prie altoriaus ar ambonos.

Apibendrinimas:
- Didysis Šeštadienis prasideda tamsoje.
- Budime, meldžiamės ir pasninkaujame iki sulaukiame šviesos – Kristaus Prisikėlimo.
- Velyknakčio liturgija yra pagrindinė metų liturgiją, nes be Kristaus Prisikėlimo įvykio, mūsų tikėjimas būtų tuščias (plg. 1 Kor 15, 14-19)

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Grupelėje pasidalinkite:
- Kas man buvo svarbiausia/ nauja/ įdomu iš to, ką šiandien girdėjau?
- Kokia yra didžiausia šventė mano šeimoje? Kaip jai ruošiamės?
- Ką man reiškia tai, kad Kristaus Prisikėlimas yra didžiausia Bažnyčios šventė? Kaip galiu geriau jai pasiruošti?

2. Grupelėje skaitykite vieną iš siūlomų Šventojo Rašto ištraukų (Rom 6, 3-11 arba 1 Kor 15, 14-19). Melskite malonės suvokti Kristaus mirties ir Prisikėlimo reikšmę kiekvienam asmeniškai ir visai žmonijai. Pasidalinkite kilusiomis įžvalgomis.
3. Pasvarstykite ir nuspręskite grupelėje, kaip galėtumėte aktyviai prisidėti prie Didžiojo Tridienio liturgijos jūsų parapijoje.

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Didįjį Tridienį švenčiame centrinį mūsų tikėjimo slėpinį – Kristaus kančią, mirtį ir Prisikėlimą.
- Didįjį Ketvirtadienį prisimename kančios išvakarėse švęstą Jėzaus vakarienę su mokiniais: Eucharistijos ir kunigystės įsteigimą bei meilės įsakymo davimą.
- Didįjį Penktadienį lydime Jėzų Kryžiaus keliu ir pagarbiname Kryžių, kuris tapo išgelbėjimo ženklu.
- Didįjį Šeštadienį budėjimą prie mirusio Viešpaties kapo pakeičia džiaugsmas dėl Jo Prisikėlimo.
- Jėzaus prisikėlimo įvykį švenčiame iki pat Sekminių – septynias savaites.
- Priminkite Didžiojo Tridienio pamaldų tvarką jūsų parapijoje, pakvieskite jaunimą jose aktyviai dalyvauti.

Pabaigos malda (5 min): Pakvieskite jaunuolius tyliai maldai: padėkoti, atsiprašyti Viešpaties, paprašyti reikiamos pagalbos, užduoti kylančius klausimus ar tiesiog tyliai pabūti kartu su Jėzumi, prisimenant Jo kančią, mirtį ir Prisikėlimą. Jei yra galimybė, darykite tai parapijos bažnyčioje prie Švč. Sakramento, jei ne, tuomet paruoškite tinkamą maldai aplinką toje patalpoje, kur vyko užsiėmimas.

Šventasis Raštas: Rom 6, 3-11; 1 Kor 15, 14-19.

32 susitikimas. EUCHARISTIJOS LITURGIJA

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Priminti Eucharistijos reikšmę krikščionio gyvenime.
- ♦ Pristatyti pagrindines Šv. Mišių dalis ir jų turinį. Priminti perkeitimo svarbą ir esmę.
- ♦ Aptarti liturgijos žodžių ir gestų prasmę.
- ♦ Pristatyti pasauliečių tarnystę Eucharistijos liturgijoje.
- ♦ Pakviesti aktyviai dalyvauti Eucharistijos šventime.

Atmosfera:
- Ant sienos pakabinti nuotraukas su švenčių, balių vaizdais.
- Galima salėje užtiesti baltai stalą ir užrašyti „Laimingi pakviesti į Avinėlio puotą“.

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Trumpai pristatykite šio susitikimo temą.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Pakvieskite jaunuolius sukurti pakvietimą į puotą, parašyti meniu ir aptarti, kaip jie pasiruoštų kviestiniam vakarėliui.

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
- Jėzus kiekvieną dieną mus kviečia į savo Vakarienės puotą, kurioje kartu su mumis sėdi už stalo ir pats tampa maistu mums.
- Paskaityti šv. Rašto ištrauką: Lk 24, 13-35.
- Kita galimybė*: žiūrėti išrauką iš filmo „Babetės puota“ arba br. Stan Fortuna filmuką apie Eucharistijos šventimą „Amazing gift. An Instructional Mass“ (jis yra anglų kalba, reikėtų pasirūpinti vertimu, nors daugelis jaunuolių supranta angliškai).*

Dėstymas:
1. Eucharistija mums yra „maistas ir vaistas“. Turime galimybę joje dalyvauti, kiekvienas gauname kvietimą.
2. Šv. Mišios arba Eucharistija, tai:
   - Paskutinė vakarienė,
   - Jėzaus Kristaus aukos sudabartinimas,
   - dėkojimas Tėvui ir jo pašlovinimas;
   - Priskėlusio Kristaus buvimas su mumis,
   - Bažnyčios vienybės ženklas,
   - mūsų gyvenimo perkeitimas.
3. Puotoje jaučiamės gerai tada, kai žinome ir suprantame, kas joje vyksta. Todėl verta įsigilinti į Eucharistijos eigą ir prasmę. (žr. skaidrių montažą apie Eucharistiją).
   - Mišių pradžia (aptarti): pradžios procesija, Kryžiaus ženklas, kunigo pasisveikinimas, *Kyrie*, pradžios malda.

- Žodžio liturgija:
  - Skaitiniai,
  - Evangelija,
  - Homilija,
  - Visuotinė malda.
- Aukos liturgija:
  - Atnašavimas,
  - Eucharistijos malda (jos metu – perkeitimas, žr. žemiau),
  - Komunija.
- Mišių pabaiga.

4. Perkeitimas.
   - Eucharistijos maldos metu vyksta perkeitimas – kunigas Kristaus vardu perkeičia duoną ir vyną į Kristaus Kūną ir Kraują.
   - Tuos pačius veiksmus Kristus darė ir Paskutinės Vakarienės metu, kai perkeitė duoną ir vyną į savo Kūną ir Kraują duonos ir vyno pavidalu. Ir liepė tai daryti Jo atminimui!
   - Dievui yra pavaldus ir laikas, ir vieta. Todėl per kiekvienas Šv. Mišias yra *sudabartinama* ir Paskutinė Vakarienė, ir Jėzaus kruvinoji auka ant Kryžiaus Golgotos kalne. *Sudabartinama* – mes tampame tų įvykių dalyviais, Jėzus dabar už mus save aukoja ant Kryžiaus. Šv. Mišios kaip „laiko mašina“!

4. Kaip kiekvienas Mišių dalyvis gali būti aktyvus liturgijos šventime?
   - Sąmoningai dalyvauti visoje liturgijoje, aktyviai atsakinėti. Liturginės laikysenos.
   - Atlikti tarnystę – patarnauti Šv. Mišiose, skaityti skaitinius, giedoti šlovinimo grupėje ar chore, sugalvoti maldavimus, surinkti aukas parapijai ir t.t.
   - Priminti, kokia apranga yra tinkama sekmadienio Šv. Mišiose: tvarkinga, iškilminga, bet neiššaukianti; netinka džinsai, šortai, labai trumpi sijonai ir pan.

Apibendrinimas:
- Kiekvienas esame pakviestas į Eucharistijos šventimą.
- Kokia yra Eucharistijos prasmė ir kaip tą prasmę atskleidžia liturgijos apeigos.
- Eucharistijos šventime esu kviečiamas dalyvauti aktyviai. *(Jei galimybės leidžia, galima švęsti Eucharistiją grupelėje tą pačią dieną ar artimiausiomis dienomis. Įtraukti į pasiruošimą liturgijai sutvirtinamuosius).*

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Galima užkandžiams parūpinti neraugintos duonos papločių, vynuogių sulčių, datulių ar kitų Vidužiemio jūros baseinui būdingų saldumynų.

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Jei ruošiatės švęsti kartu Eucharistiją, grupelėje galima pasiruošti skaityti skaitinius, nešti atnašas, giedoti, patarnauti.
2. Pateikite jaunuoliams užduotį: vienoje lapo pusėje pateikite įvairių gestų pavyzdžių, nuotraukų (pvz., kareivis išreiškiantis pagarbą ir kt.), paprašykite šiuos gestus paaiškinti. Kitoje lapo pusėje surašykite skirtingus Eucharistijos liturgijos veiksmus ir gestus, paprašykite parašyti kiekvieno jų prasmę. Pakalbėkite apie liturginius gestus: ką naujo sužinojote, kas pasirodė svarbu, įdomu?
3. Grupelėje paskaitykite Šv. Justino (2 a.) liudijimą apie pirmųjų amžių krikščionių susirinkimus pirmąją savaitės dieną (KBK 1345). Kokios mintys kyla? Kokius panašumus atrandate su šiandien mūsų švenčiamomis Šv. Mišiomis?

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.
- Mišiose „įdomu“ dalyvauti tik tada, kai supranti kas ten vyksta. Todėl reikia gilintis į Mišių prasmę ir liturginių veiksmų reikšmes.
- Pakviesti jaunuolius aktyviai dalyvauti Eucharistijoje.

Pabaigos malda (5 min):

Jei grupė švenčia Mišias, pabaigos malda nebereikalinga. Jei Mišių nėra, pagal galimybes, galima pasiūlyti jaunuoliams adoraciją arba trumpą Švenčiausio Sakramento pagarbinimą užsukant į parapijos bažnyčią.

Savarankiško darbo užduotis:

○ žinoti pagrindines Šv. Mišių dalis – Žodžio liturgija ir Aukos liturgija, mokėti paaiškinti jų esmę;

○ surinkti laiškus Arkivyskupui, prašant suteikti Sutvirtinimo sakramentą; neparašiusius paraginti parašyti kitam susitikimui.

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 215-223.

Šventasis Raštas: Lk 24, 13-35.

33 susitikimas. GYDYMO SAKRAMENTAI

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Priminti Jėzaus santykį su liga ir nuodėme.
- ♦ Pristatyti Ligonių patepimo sakramentą.
- ♦ Pristatyti Atgailos sakramentą ir atsakyti į iškylančius klausimus.
- ♦ Paraginti reguliariai švęsti Atgailos sakramentą.

Atmosfera:
- Prie patalpoje esančio kryžiaus pririšti kelias virves. Jei kryžius didelis – galima ir storesnes virves. Viena virvė gali būti ilga ir vientisa, ji simbolizuoja nenutrūkusį ryšį su Dievu. Kitą tokio pat ilgio virvę reikia sukarpyti ir suraišioti. Ji bus trumpesnė. O trečią reikia palikti nukirptą, ji simbolizuoja nutrūkusį ryšį su Dievu.
- Mokymo metu paaiškinti, kad nuodėmė mus atskiria nuo Kristaus – virvė nutrūksta. Bet per Sutaikinimo sakramentą vėl su Juo „susirišame“. Dėl atsiradusio mazgo virvė sutrumpėja – per atleidimo priėmimą mes priartėjame prie Jo. Taip savotiškai išpažinta nuodėmė (per Sutaikinimo Sakramentą) mus priartina prie Kristaus. „Laiminga kaltė“ – gieda Bažnyčia Velyknaktyje . . .

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Grupelėse perskaitykite Evangelijos ištraukas apie jaunuolio, našlės sūnaus, ir apie Jayro dukters prikėlimą. Kaip jausčiausi būdamas/-a jaunuolio/mergaitės vietoje? Kaip jausčiausi pats matęs šį prikėlimą, išgydymą? Pasidalinkite.

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
- ▪ Jau *Alfa* programoje kėlėme klausimą: ar Dievas gydo šiandien? Atsakymas buvo – taip. Dievas gydo įvairiais būdais.
- ▪ O per Bažnyčią Dievas mums duoda specialiai tam skirtus gydymo sakramentus – tai Ligonių patepimo ir Atgailos sakramentai.
- ▪ Kas bendro tarp jų? Tai sakramentai, kuriuos gauname silpnumo, pažeidžiamumo situacijose, ar tai būtų kūno liga ar dvasios sužeidimas (nuodėmė).

Dėstymas:
I. Ligonių sakramentas.

1. Liga yra nupuolusio žmogaus gyvenimo dalis, ji primena mirtį, sukelia nerimą. Kristus ateina kaip gydytojas (pvz. iš NT) ir apaštalams jis liepia gydyti ligonius.
2. Jok. 5,14-15: Bažnyčia patarnauja sergančiam žmogui (geras darbas kūnui) ir meldžiasi už jo pasveikimą bei sielos išganymą. Ligonių patepimas nėra „paskutinis“ patepimas.
3. Ligonių sakramento apeigos: Žodžio liturgija, atgailos aktas, bendruomenės malda, delnų ir kaktos patepimas pašventintu aliejus, malda: „Šiuo šventu patepimu dosnus ir gailestingas Viešpats tesustiprina tave Šventosios Dvasios malone ir, išvaduotą iš nuodėmių, tegu tave gelbėja ir maloningai pakelia.“

4. *Jei yra galimybė, čia labai tiktų kunigo liudijimas, ką jam reiškia ligonių lankymas, ligonių sakramento teikimas.*

II. Sutaikinimo sakramentas. *Priemonės: stula (violetinė), skėtis, stiklinė vandens, lapas su užrašu „NUODĖMĖ“, žvakė ir degtukai; metalinė šiukšliadėžė ar padėklas.*

1. Kam reikia išpažinties – Sutaikinimo sakramento?
   - Nuodėmės efektas:
     - nuodėmės virš mūsų sukuria tam tikrą skydą, kuris trukdo Dievo malonei mus pasiekti (pakviečiame vieną savanorį/-ę ir įteikiame išskleistą skėtį).
     - Dievo malonė Šventajame Rašte yra dažnai apibūdinama kaip gaivus lietus, krintantis iš dangaus ir gaivinantis išdžiūvusią žemę. Bet jei mus dengia nuodėmės skėtis (paimame į rankas stiklinę vandens ir šliūkštelime dalį jo ant žmogaus su skėčiu), – ar jauti ką nors? Aišku, ne, kad ir kokia malonė ant tavęs lietųsi.
     - Sutaikinimo sakramentu Kristus per kunigą atleidžia mums nuodėmes (paimame skėtį ir jį padedame), tuomet Dievo malonė mus gali pasiekti (užliejame šiek tiek vandens savanoriui (-ei) ant galvos).
   - Dievo veikimas:
     - kaip sakėme, Jėzus per kunigą atleidžia mums nuodėmes (ant stalelio stovi didelė deganti žvakė, apie ją padėta violetinė stula, šalia metalinis padėkliukas, ant kurio lapelis su užrašu „NUODĖMĖ“).
     - Deganti žvakė simbolizuoja patį Kristų, apie žvakę matome stulą, kuri yra vienas iš kunigo ženklų. Kai einame išpažinties, kunigas atstovauja Kristų – einame pas Kristų per kunigą.
     - Šio sakramento metu, kai išpažįstame savo nuodėmes, vyksta štai kas (imame lapelį, degančios žvakės liepsna jį uždegame ir padedame ant metalinio padėkliuko) – Jėzus sudegina mūsų nuodėmes savo meile.
     - Kai mums nuodėmės atleistos, lieka dar nuodėmės padarytos žaizdos mums ar kitiems, kaip kad čia liko truputis pelenų.
     - Tas žaizdas gydo mūsų atgaila – gailestis už nuodėmes, pastangos keisti gyvenimą, atnaujintas santykis su Jėzumi, malda, Šventoji Komunija ir t.t.
2. Trumpai priminti – penki žingsniai gerai atlikti Išpažintį: (1) nuodėmes atsiminti, (2) už jas gailėtis, (3) ryžtis nebenusidėti, (4) nuodėmes išpažinti, (5) atsilyginti ir taisytis.
3. D.U.K. (Dažniausiai Užduodami Klausimai) apie Išpažintį:
   - Kodėl reikia nuodėmes sakyti kunigui, kodėl negalima tiesiogiai Dievui? Kunigams suteikta galia atleisti; mūsų sąžiningumas su savimi, kai išsakome nuodėmes kitam žmogui; mes girdime išrišimo formulę, todėl mažėja savigrauža – kaltės jausmas ir gailestis; ir kt.
   - Kodėl mes turime įvardinti savo nuodėmes konkrečiai, kodėl neužtenka pasakyti bendrai? Jei nueiname pas gydytoją ir tik sakome „man blogai“, jis mažai galės padėti, nes nežinos ką mums skauda, neras gydymo būdų. Taip ir Išpažintyje labai svarbu įvardinti savo skaudulius, kad būtume pagydyti.
   - Man gėda sakyti nuodėmes, ar kunigas nepasmerks? Kunigas atstovauja Kristų – gailestingą ir mylinti, kuris niekada mūsų nepasmerks; nuodėmėmis mes labai neoriginalūs; kunigai – ir net Popiežius! – irgi eina išpažinties.
   - Ar kunigas kam nors nepapasakos? Kunigas jokiu būdu ir jokiomis sąlygomis negali papasakoti, ką girdėjo per Išpažintį. Net Popiežius neturi galios jam tai liepti! Už išpažinties paslapties išdavimą kunigui grėstų pati griežčiausia bausmė – atskyrimas nuo Bažnyčios (ekskomunika).

Apibendrinimas:

- Dievas gydo sergančius kūnu ir siela. Tam mes šaukiamės Jo maldoje, o ypatingai Jis veikia per Kristaus įsteigtus Ligonių patepimo ir Atgailos sakramentus.

- Ligonių patepimas yra skirtas visiems, kurie rimtai serga, laukia sudėtingesnės operacijos ar yra nuvarginti senatvės. Šio sakramento tikslas – sustiprinti žmogų ligoje ir labiau suvienyti su Dievu.
- Atgailos (arba Sutaikinimo) sakramentu Dievas liudija mums savo gailestingą ir ištikimą meilę. Kai su gailesčiu ir pasiryžimu taisytis artinamės prie Dievo, Jis pirmas išbėga mūsų pasitikti ir kunigo lūpomis taria: „Aš tave išrišu iš visų tavo nuodėmių“.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Grupelėje pasidalinkite išpažinties patirtimi: kas būna sunkiausia? Kas nuostabiausia? Kokius padrąsinančius dalykus papasakotumėt žmogui, kuris labai bijo eiti išpažinties? Surašykite „Atmintinę“ tokiems atvejams.
2. *Jei susitikime kunigas liudijo apie ligonių patepimo sakramentą, galite grupelėje pasidalinti, kas labiausiai palietė iš šio pasidalinimo. Jei yra galimybė, galite sutarti lydėti kunigą pas ligonį.*
3. Grupelėje skaitykite Sūnaus palaidūno (gailestingojo Tėvo) palyginimą Lk 15, 11-32. Galite suorganizuoti meditaciją su Rembrandto paveikslu „Sūnus palaidūnas“. Kiekviena nuodėme pasakau, kad Dievo man nereikia, noriu, kad Jis būtų miręs. Tačiau net ir tuomet Jis nesiliauja mūsų laukęs. Galiu įsijausti į jaunesniojo sūnaus vaidmenį. Ką mąstau, kai grįžtu į Tėvo namus? Ko tikiuosi? Kaip priimu Tėvo sutikimą?...

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.
- Užduokite namų darbą: mokėti apibūdinti Ligonių patepimo ir Atgailos sakramento prasmę bei geros Atgailos sąlygas.

Pabaigos malda (5 min): Asmeninis laiškas Jėzui (kuris gali tapti pasiruošimu Išpažinčiai).

Savarankiško darbo užduotis:

- mokėti apibūdinti Ligonių ir Atgailos sakramento prasmę bei paaiškinti geros Atgailos sąlygas;
- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 224-239.

Šventasis Raštas: Mk 2, 1-12.

34 susitikimas. TARNAVIMO SAKRAMENTAI. PAŠAUKIMAS.

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Atskleisti katalikišką pašaukimo sampratą.
- ♦ Pristatyti Kunigystės sakramentą.
- ♦ Aptarti Santuokos sakramento svarbiausius bruožus.
- ♦ Pristatyti pašvęstąjį gyvenimą.
- ♦ Pabrėžti tarnavimo aspektą skirtinguose pašaukimuose.

Atmosfera:
- Ant sienos pakabinti medžio piešinį su šaknimis, kamienu ir šakomis.
- Pagal galimybes susiekti su artimiausia seminarija, šeimos centru, vienuolija ir pasiteirauti, galbūt jie turi kokių nors plakatų ar lankstinukų apie įvairius pašaukimus.

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Pristatykite šio užsiėmimo temą.
- Pakvieskite trumpai maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Kiekvienai grupelei duokite po kelias nuotraukas, kuriose yra įvairūs žmonės (gali būti iškirptos iš žurnalų). Leiskite jaunuoliams pasirinkti vieną nuotrauką. Paprašykite sukurti šio žmogaus istorija: koks jo/jos vardas, profesija, gyvenamoji vieta, nuotaika... Po to kiekviena grupelė pristato savo „herojų“.

Temos dėstymas (25-30 min):
Liudijimai apie tris skirtingus pašaukimus. Pasikviesti kunigą, vienuolį/-ę ir sutuoktinius, kurie tiesiog papasakotų savo pašaukimo kelią ir atsakytų į sutvirtinamųjų klausimus.

ARBA:

Įvadas:
- Mes visi esame pašaukti gyventi – tai medžio ***šaknys***, kurios yra įsišaknijusios dirvoje/ Dievuje (galime piešti medį ant lentos).
- Medžio ***kamienu*** teka maistas iš šaknų – Dievo, kuriame įsišaknija kiekvieno gyvenimas. Medžio kamienas – Kristaus pažinimas ir gyvenimas Jo mokymu. Per Jį gauname gyvybės syvus. Todėl mūsų visų krikščionių pašaukimas pažinti Kristų, jį pamilti ir vis artimiau sekti.
- Bet kiekvieno mūsų sekimo kelias yra skirtingas. Tai tarsi medžio ***šakos***, kurios atspindi, kaip skirtinguose pašaukimuose mes išpildome Kristaus kvietimą mokinystei. Tos šakos yra: kunigystė, vienuolystė, šeima, dosnioji viengungystė.
- Ant tų šakų dar yra lapeliai, kurie yra ir vienodi, ir skirtingi – tai mūsų pašaukimai profesijai, savanorystei, dvasinio gyvenimo stiliui, gyvenimo būdui, ar pan. Pvz., vieni vienuolynai yra ypatingai jautrūs skurstantiems, kiti – ligoniams, treti – emigrantams ir pan.

Dėstymas:
1. Kiekvienas pašaukimas yra ne dėl savęs, o tam, kad ugdytų bendruomenę ir jai tarnautų.

2. Kas yra kunigystė? Per šventimų sakramento malonę Kristaus vardu tarnavimas tikinčiųjų bendruomenei.
   - Kunigystės šventimų laipsniai: diakonai, kunigai, vyskupai.
   - Šventimų sakramentą gauti gali vyrai, kurie įsipareigoja nekurti savo šeimos, gyventi celibate (diakonai gali būti ir vedę).
   - Šventimų sakramento galia kunigas ar vyskupas gali aukoti Eucharistiją ir suteikti išrišimą iš nuodėmių. Kunigas veikia *in persona Christi.*
3. Kas yra šeima?
   - Natūrali šeima, kurią Kristus išaukština iki Santuokos sakramento.
   - Ištikimybė, neišardomumas ir vaisingumas – Santuokos bruožai.
   - Sutuoktinių meilė atspindi Kristaus ir Bažnyčios meilę – „namų Bažnyčia“.
4. Kas yra vienuolystė?
   - Kai kurie krikščionys vyrai ir moterys jaučia kvietimą artimai sekti Jėzumi nekuriant savo šeimos, bet tarnaujant daugybei žmonių.
   - Pasaulyje yra daug įvairių vienuolijų. Jos gali labai skirtis savo pašaukimu, kuris išreiškiamas dvasinio gyvenimo būdu, tarnystės sritimi, apranga ir t.t.
   - Vyrai vienuoliai gali būti ir kunigai.
5. Tėvystė ir motinystė visuose pašaukimuose.
   - Tėvystės ir motinystės pašaukimas yra universalus tiek sutuoktiniams, tiek kunigams, tiek vienuoliams ir vienuolėms bei viengungiams.
   - Fizinė tėvystė/motinystė santuokoje. Dvasinė tėvystė/motinystė – visiems. Kodėl?
   - Nes meilė negali būti bergždžia, ji turi/trokšta būti vaisinga ir tai galioja visiems pašaukimams.

Apibendrinimas:
- Visi pašaukimai yra Dievo malonės dovana skirti ne tik asmeniui, kuris kviečiamas pasirinkti vieną ar kitą gyvenimo kelią, bet ir bendruomenei, kurios ugdymui pašauktasis savu būdu tarnauja.
- Visi pašaukimai prasideda pašaukimu „gyventi“ ir yra įsišakniję Kristuje.
- Visų pašaukimų vaisingumas – gyventi dėl kito.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*
1. Jei užsiėmime klausėtės liudijimų, grupelėse pasidalinkite įspūdžiais apie tai, ką girdėjote.
2. Grupelėse pakvieskite jaunuolius pasidalinti apie tai, kuo jie yra kada nors svajoję būti? Kaip jie save įsivaizduoja po 15 metų? O kas, jei Dievas paprašytų jų ryžtis kitokiam gyvenimo būdui? *Galite surasti kunigo, šeimos liudijimus apie tai, kaip jie surado savo kelią ir kartu su jaunuoliais paskaityti.*
3. Grupelėje skaitykite vieną iš Evangelijos ištraukų apie apaštalų pašaukimą. Jėzus kviečia kiekvieną iš mūsų. Kviečia skirtingoms misijoms. Būti šeimos tėvu ar mama yra misija. Būti kunigu yra misija. Būti vienuoliu/ vienuole yra misija. Klausausi Jėzaus, kuris ištaria apaštalų vardus. Klausausi Jėzaus, kuris ištaria mano vardą. Jis man skiria unikalią misiją. Kas gali man padėti ją atrasti? Kas gali padėti ryžtis jos imtis?

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):
- Apibendrinkite susiedami mokymo medžiagą su jaunuolių darbu grupelėse.

- Sutvirtinimo sakramentu mes taip pat gauname misiją – skelbti Jėzų. Sutvirtinimo sakramentą teikia vyskupas, taigi namuose kiekvienas turime parašyti laišką vyskupui, išdėstydami, kodėl norime šio sakramento, ko iš jo tikimės.
- Taip pat priminkite, jog reikia mokėti paaiškinti, kaip Kunigystės ir Santuokos sakramentai yra tarnavimo sakramentai.

Pabaigos malda (5 min):
Gali būti malda su spontaniškais (arba skirkite laiko užrašyti) maldavimais už skirtingus pašaukimus, už šeimas, už kunigus, už vienuolius, prašant kiekvienam atrasti savąjį kelią.

Savarankiško darbo užduotis:
- mokėti paaiškinti, kodėl Kunigystės ir Santuokos sakramentai yra tarnavimo sakramentai;
- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 248-271.

Šventasis Raštas: Jn 20, 19-23; Mt 19, 3-9; Jn 2, 1-11.

35 susitikimas. ŠVENTUMAS ŠIANDIEN: KAS TIE ŠVENTIEJI?

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Išsiaiškinti jaunuolių turimą šventumo sampratą.
- ♦ Trumpai pristatyti kai kuriuos šventuosius iš skirtingų Bažnyčios istorijos laikotarpių.
- ♦ Išskirti esminius tikro šventumo bruožus.
- ♦ Pristatyti visuotinį pašaukimą į šventumą ir pakviesti kiekvieną siekti šventumo.

Atmosfera:
- Paruošti erdvę su KOKYBIŠKAIS įvairių šventųjų paveikslais ir/ar nuotraukomis.

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Pristatykite šio užsiėmimo temą.
- Pakvieskite maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Išdalinti lapus, ant kurių grupelėse sutvirtinamieji turi surašyti šventųjų savybes ir bruožus. Kaip jie įsivaizduoja ar supranta šventąjį/-ą?

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
- Peržvelgti surašytus šventųjų bruožus. Ko gero, jie bus gana stereotipiški, pvz.: niekada nenusidėjo, buvo geras, darė gerus darbus, niekada nesilinksmino, darė stebuklus...
- Kaip intrigą ir įvadą čia galima papasakoti šv. Augustino gyvenimo istoriją su klausimu: „Ar tikrai jis niekada nenusidėjo?“
- Priminti susitikimą apie pašaukimus ir kiekvieno žmogaus, kokiame kelyje jis bebūtų, pašaukimą tarnauti Dievui ir žmonėms.
- *Galima pažiūrėti ištrauką iš K. Kieslowski filmo „Dekalogas“(1 d.), 13-15 min., kur vaikas kalbasi su teta apie tai, koks yra Dievas. Išvada – Dievas yra tas, kuris myli. Tai ir yra svarbiausias šventumo bruožas.*

Dėstymas:
1. Iškreipta šventumo samprata. Šiandien žmonės dažnai neteisingai supranta šventumą ir dėl to nenori būti šventais. Jie dažnai mano, kad šventųjų gyvenimas labai nuobodus, reikia atsisakyti visų gyvenimo malonumų ir daug kentėti. Tačiau tai klaida: gyvenimo malonumų atsisakyti nereikia, tik jie turi neužimti centrinės vietos gyvenime. O kentėti tenka visiems, tik šventieji žino, kaip kančią tinkamai priimti ir netgi ja pasinaudoti.
2. Šventame Rašte Dievas mus kviečia: *„Būkite šventi, kaip ir aš esu šventas“*. Ką reiškia toks šventumas. Iš ko galime mokytis šventumo? Koks yra šventumo „modelis“? Kristus yra tas, kuriuo sekdami vyrai ir moterys tapo šventaisiais. Tad pažiūrėkime, koks Jis buvo. Prisiminkime, ką žinome apie Jėzaus gyvenimą. Taip, jis buvo be nuodėmės, bet kovojo su pagundomis, patyrė silpnumo akimirkas. Jis klausė Tėvo valios ir ją vykdė, tai Jį vedė iki mirties ir Prisikėlimo.
3. Skirtingais amžiais Bažnyčios istorijos tėkmėje išryškėdavo skirtingi to paties iš Kristaus kylančio šventumo bruožai.

- Pirmaisiais amžiais krikščionys norėjo būti kuo panašesni į Jėzų ne tik gyvenimu, bet ir mirtimi. Tai reiškė mirti kankinio mirtimi. Pirmaisiais amžiais Romos imperijoje krikščionys buvo persekiojami. Taip pat ir šiandien yra kankinių (pvz., šv. Maksimilijono Kolbės istorija, taip pat Bažnyčios Lietuvoje kentėjimai sovietmečiu).
- Vėliau krikščionių persekiojimai baigiasi ir išplinta atsiskyrėlių judėjimas kaip artimas sekimas Kristumi. Dykumos tėvai ir motinos, pvz., Šv. Antanas Atsiskyrėlis.
- Atsiranda daugybė formų, kaip sekti Jėzumi, pvz., pamilti neturtą ir tapti klajokliu kaip Šv. Pranciškus Asyžietis ir kiti klajojantys ordinai.
- Tarnauti vargstantiems, priimti kitą žmogų, kaip patį Jėzų Kristų. Pvz., Šv. Benediktas, Pal. Motina Teresė.
- Gyventi paslėptą Kristuje gyvenimą ir būti ištikimiems mažuose dalykuose. Pvz., Šv. Teresė Avilietė, šv. Teresėlė, pal. Šarlis de Fuko.
- Į visuomenės gyvenimą įberti Evangelijos druskos. Pvz., šv. Kazimieras, pal. P. G. Frassati, karalius Buduenas.
- Ir daug kitų . . . (duokime savo pavyzdžių).

4. Pabandykim iš naujo surašyti ar papildyti šventumo bruožus:
   - Šventumas nėra moralinis tobulumas.
   - Šventieji buvo tikri žmonės (ne kokios „vaikščiojančios mumijos“ ☺)
   - Šventumas nepanaikina žmogiškųjų savybių, bet jas nuvalo ir išryškina. Šventiesiems būdingi visi geri žmogiški bruožai: džiaugsmingumas, paprastumas, draugiškumas, nesavanaudiškumas, ištvermingumas, . . .
   - Šventumas – tai nepaliaujamas Dievo ieškojimas ir siekimas atsiliepti į Jo meilę.
5. Kiekvienas mūsų turime idealus ir siekiame pilnatviško, įdomaus, laimingo gyvenimo. Iš tikro tai ir yra šventumas. Šventumas yra tikroji laimė, kurios trokšta kiekvienas žmogus (net jeigu to ir nežino).
   - Koks yra mano idealas? (Gali būti pop žvaigždės, dainininkai, sportininkai ir kt.)
   - Ar man kada nors yra kilęs noras padaryti didelių ir gražių dalykų gyvenime? Padėti kitiems? Dalyvauti teisingesnio pasaulio kūrime? Tai ir yra šventumo troškimas.
   - „Yra tikra kvailystė nebūti tuo kas esame ir taip pilnai, kaip tik įmanoma.“ – sakė šv. Marija Eugenija.
   - Taip pat ji sakė, kad kiekvienas turime savo misiją žemėje. Todėl surasti savo misiją, kurią turiu atlikti – ir yra surasti savo šventumo kelią.
   - Visi esame pašaukti į šventumą – tikrąją laimę šioje žemėje ir amžinybėje.
6. Savo „žvaigždžių“ nuotraukas, plakatus mes pasikabiname savo namuose arba įsidedame į užrašų knygeles.
   - Šventieji yra tikrosios Dievo „žvaigždės“.
   - Ir ne tik jų plakatus galime pasikabinti ar būti jų fanais, bet galime su jais pasikalbėti, jais sekti, prašyti jų užtarimo, prašyti juos tapti mūsų globėjais pas Dievą.
7. Paaiškinti šventųjų pagerbimą – pagerbdami Dievui atsidavusį žmogų, garbiname patį Dievą.
8. Paaiškinti, kaip pasirinkti Sutvirtinimo vardą.

Apibendrinimas:
- Prisiminkime šventuosius ir jų atliktus darbus, apie kuriuos šiandien sužinojome.
- Šventumo šaltinis yra Dievas, o tikslas – supanašėjimas su Jėzumi Kristumi.
- Šventieji gali būti mūsų idealai, mūsų „žvaigždės“, kurie gali padėti sekti Kristumi, nes jie jau pramynė kelią. Jie – mūsų bičiuliai, „ambasadoriai“ pas Dievą.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią*

1. Išdalinti visiems po lapelį popieriaus ir rašymo priemonę. Grojant ramiai muzikai, galime pakviesti parašyti sakinį, kurį norėčiau, kad būtų užrašytas ant mano kapo po mirties. Jei grupė nedidelė, po to tuos sakinius galima perskaityti per maldą.
2. Grupelėje pasidalinkite, kokie yra jaunuolių krikšto vardai. Gal kas nors žino apie tuos šventuosius? Surašykite grupelės jaunuolių vardų šventųjų litaniją, ją galima naudoti pabaigos maldai. Sudarykite kriterijų sąrašą, pagal kuriuos jaunuoliai norėtų išsirinkti Šventąjį Sutvirtinimo globėją (pvz.: padėjo vargšams arba atsivertė po audringo gyvenimo, arba mirė dėl Kristaus...).
3. Grupelėje galite skaityti Mt 5, 1-12. Kuris palaiminimas artimiausias mano širdžiai? Kuris sunkiausiai suprantamas? Kaip šiandien savo aplinkoje (šeimoje, mokykloje) galiu įgyvendinti kažkurį iš palaiminimų?

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami jaunuolių darbą grupelėse su tema.
- Priminkite, kad reikia pasirinkti Sutvirtinimo vardą. Tai reiškia, susirasti Šventąjį, kurio vardą jaunuolis/-ė priims kaip savo Sutvirtinimo vardą, pasidomėti jo/jos biografija, pagalvoti, kokiais bruožais ar savybėmis norėčiau sekti.

Pabaigos malda (5 min):
Galite naudoti „užrašus ant antkapių“ arba grupelės „šventųjų litaniją“.

Savarankiško darbo užduotis:

- pasirinkti šventąjį Sutvirtinimo globėją, susirasti informacijos apie jį/ją;
- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 274-275, 342.

Šventasis Raštas: Mt 5, 3-12; Gal 5, 16-26.

36 susitikimas. ŠVČ. MERGELĖ MARIJA: KRISTAUS IR MŪSŲ MOTINA

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Pristatyti Švč. M. Marijos paveikslą Evangelijos pasakojimuose.
- ♦ Atskleisti Švč. Mergelės Marijos vaidmenį kasdieniame krikščionio gyvenime.
- ♦ Pateikti skirtingas pamaldumo Švč. M. Marijai formas. Pakviesti melstis su Švč. Mergele laukiant Sutvirtinimo sakramento.

Atmosfera:
- Paruošti patalpą taip, kad ji kalbėtų apie motinos ryšį su vaiku.

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Trumpai pristatykite šios dienos užsiėmimo temą: dažnai mama – brangiausias ir artimiausias mums žmogus; Bažnyčioje daug girdime apie Mergelę Mariją – Jėzaus Motiną; kas ji yra mums?
- Pakvieskite trumpai maldai.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Grupelėms išdalinkite A3 formato lapus. Lapą reikia padalinti į keturias skiltis. Centre kiekviena grupelė užrašo „Mama“. Vienoje skiltyje jaunuoliai turi užrašyti „Kas yra Mama?“, kitoje – nupiešti simbolį, kurį jie priskirtų Mamai, trečioje skiltyje tegul parašo svarbiausias Mamos savybes, o ketvirtoje – „tai, ką visada norėjau savo Mamai pasakyti...“. Atkreipti dėmesį, kad grupėje gali būti jaunuolių, turinčių blogus santykius su savo mamomis, ar kuriuos motinos paliko, ir pan. Galbūt verta priminti, kad mūsų mamos taip pat yra silpni ir nuodėmingi žmonės. Tačiau net tie, kuriuos mamos paliko, žino, kokia iš tikro turėtų būti mama. Remdamiesi šiuo savo supratimu galime užpildyti keturias lapo skiltis.

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
- Grupelių darbų pristatymas ir apibendrinimas.
- Marija yra Jėzaus Motina. Kai kuriuos Jos bruožus galima atrasti skaitant Evangeliją.
- Apie Ją nėra rašoma daug, tačiau Ji dalyvauja svarbiausiuose Jėzaus gyvenimo įvykiuose.

Dėstymas:
1. Marija – Dievo Motina.
   - priminkite jaunuoliams apie Dievo pažadą išgelbėti nusidėjusį žmogų. Šį pažadą Dievas įvykdo per savo Sūnų Jėzų, kuris gimsta iš moters ir tampa žmogumi.
   - Marijai, Juozapo sužadėtinei, buvo apie 14 metų, kai arkangelas Gabrielius yra siunčiamas Jai pranešti Dievo sumanymo (toje kultūroje tekėdavo labai jaunos merginos).
   - Tam, kad Marija galėtų ištarti „Taip“ ir priimti patį Dievą į save kaip kūdikį, Dievas apsaugojo Ją nuo gimtosios nuodėmės (priminti: tai priešiškumo Dievui būsena, kurią pirmieji tėvai perdavė visiems žmonėms). Dėl to Marija nepadarė ir jokios asmeninės nuodėmės, nors greičiausiai patyrė gundymų ir buvo laisva nesutikti su Dievo planu.
   - Marijos „Taip“ reikšmė ir rizika.
   - Šventosios Dvasios veikimu Ji tapo nėščia. Iš Jos Jėzus gavo žmogiškąją prigimtį.

- Marija tapo Jėzaus motina, o Jėzus yra tikras Dievas, antrasis Švč. Trejybės Asmuo. Taigi Marija yra Dievo Motina – Dievo Gimdytoja.

2. Marija mūsų – krikščionių – Motina:
   - Marija Evangelijoje kalba mažai, daugiausiai Ji tyli (Ji kalba su arkangelu, su pussesere Elžbieta, su Jėzumi ir tarnais Kanos vestuvėse).
   - Kai Jėzus pradeda savo viešąją veiklą, Marija tyli ir klauso, Ji yra pirmoji Jėzaus mokinė – ta, kuri klauso Dievo žodžio ir jį vykdo.
   - Marija dalyvauja pagrindiniuose Jėzaus gyvenimo įvykiuose ir lieka stovėti po Jo kryžiumi. Perskaitykite Jn 19, 25-27.
   - Nuo kryžiaus Jėzus paskiria Mariją būti mylimojo mokinio – kuriuo galime būti kiekvienas iš mūsų – Motina, o mokinį paskiria būti Jos sūnumi. Taip Marija tampa kiekvieno Jėzaus sekėjo Motina.
3. Marija – Bažnyčios Motina:
   - Nuo kryžiaus Mariją patikėdamas Jonui, Jėzus ją skyrė ne tik visų mūsų, bet ir visos Bažnyčios motina.
   - Po Jėzaus nukryžiavimo mokiniai buvo pasimetę ir išsibėgiojo. Moterys pirmosios pranešė Petrui, kad Jėzus prisikėlė.
   - Po Jėzaus žengimo į dangų apaštalai rinkosi melstis kartu su Jėzaus motina Marija.
   - Žinome iš Biblijos, kad Šventosios Dvasios atsiuntimo metu Marija buvo su Jėzaus apaštalais. Ji, Bažnyčios Motina, dalyvauja Bažnyčios apreiškimo pasauliui įvykyje.
4. Koks yra mūsų santykis su Švč. Mergele Marija?
   - Mes tikime, kad:
     - Marija yra Dievo Gimdytoja;
     - Marija buvo apsaugota nuo gimtosios nuodėmės;
     - Ji buvo su kūnu ir siela paimta į dangų (Žolinė).
   - Kadangi Ji buvo Jėzaus Motina ir Jis paskyrė Ją būti mūsų Motina, mes Ją gerbiame ir prašome Jos užtarimo. Mes sekame Jos, tobulos Kristaus mokinės, pavyzdžiu.
   - Marija visada veda prie savo Sūnaus, Jėzaus Kristaus. Visų Marijai skirtų maldų centre yra Jėzus (*trumpai supažindinkite su pamaldumo Mergelei Marijai formomis*).

Apibendrinimas:
- Švč. Mergelė Marija yra Dievo Motina, mūsų Motina ir visos Bažnyčios Motina.
- Galime Ja pasitikėti ir prašyti Jos pagalbos įvairiuose mūsų reikaluose. Tam pasitelkti galime įvairius maldos būdus.
- Ypač svarbu prašyti Jos užtarimo laukiant Sutvirtinimo sakramento (paraginame jaunuolius tai daryti).

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Užsiėmimo pradžioje jaunuoliai darė Mamai skirtus plakatus. Pasiūlykite papildyti tuos plakatus taip, kad jie būtų skirti Mergelei Marijai.
2. Išdalinkite kiekvienam po Mergelės Marijos paveikslėlį. Kitoje jo pusėje paraginkite užrašyti prašymą, dėl kurio norėtų melsti Jos, mūsų Motinos, užtarimo.
3. Grupelės nariai sugalvoja intencijas, už ką norėtų melstis ateinančią savaitę. Tada jie išsidalina po vieną kurios nors Rožinio dalies slėpinį ir įsipareigoja jį melstis kiekvieną dieną visą savaitę (jei narių daugiau nei 5, keli jaunuoliai gali imti tą patį slėpinį). Taip bus sukalbama visa Rožinio dalis (gali būti sukalbamas ir visas Rožinis).

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):

- Apibendrinkite susiedami jaunuolių darbą grupelėse su užsiėmimo tema.
- Priminkite, kad reikia išmokti (pasikartoti) maldą „Sveika, Marija“.

Pabaigos malda (5 min): Švč. Mergelės Marijos litanija.

Savarankiško darbo užduotis:

- Išmokti (pasikartoti) maldą „Sveika, Marija“;
- perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 80-85, 147-149.

Šventasis Raštas: Lk 1, 26-38; Jn 19, 25-27.

37 susitikimas. SUTVIRTINIMO SAKRAMENTAS

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- ♦ Pristatyti Sutvirtinimo sakramento liturgijos eigą.
- ♦ Priminti Sutvirtinimo sakramento padarinius.
- ♦ Padėti pasiruošti sąmoningai dalyvauti Sutvirtinimo sakramento liturgijoje.

Atmosfera:
- Patalpoje išdėstykite įvairius Šventosios Dvasios simbolius (arba paruoškite skaidrių montažą su Šventosios Dvasios simboliais).

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą.
- Trumpai pristatykite šio užsiėmimo temą.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min):
Pakvieskite jaunuolius grupelėse perskaityti ištrauką 2 Kor 13, 11-13. Kurie žodžiai atrodo svarbiausi? Ko norėtumėt palinkėti kiekvienam savo grupės nariui?

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
- ▪ Pasirengimas artėja prie savo tikslo – Sutvirtinimo sakramento priėmimo. Sutvirtinimo sakramentą jums suteiks vyskupas.
- ▪ Šiandien kartu aiškinsimės įvairių Sutvirtinimo sakramento apeigų ženklus ir ruošimės liturgijai, kad joje galėtume sąmoningai dalyvauti.

Dėstymas: *(skaidrės „Sutvirtinimo sakramentas“)*

1. Sutvirtinimo sakramento apeigų eiga:
   - ▪ Teikėjas – vyskupas (Dalinės Bažnyčios vadovas arba jo padėjėjas).
   - ▪ Paprastai vyksta Šv. Mišių metu, po homilijos.
   - ▪ Krikšto pažadų atnaujinimas ir Tikėjimo išpažinimas – sąmoningai atsižadame nuodėmės ir išpažįstame savo tikėjimą, kaip jį išpažįsta visa Bažnyčia. Pabrėžiamas Sutvirtinimo ryšys su Krikštu.
   - ▪ Malda ištiesus rankas virš sutvirtinamųjų – Šventosios Dvasios šaukimasis ir užtarimas.
   - ▪ Patepimas krizma – esminė apeiga, Šventosios Dvasios dovanos ženklas, antspaudas.
   - ▪ Ramybės palinkėjimas.
   - ▪ Visiems priėmus Sutvirtinimo sakramentą Šv. Mišios tęsiamos įprasta tvarka.
   - ▪ Sutvirtinimo sakramento priėmimas – didelė šventė! Priminti, kokia apranga yra tinkama (tvarkinga, iškilminga, bet neiššaukianti; netinka džinsai, šortai, labai trumpi sijonai ir pan.). Priminti, kad artimieji ateitų taip pat tinkamai apsirengę.
   - ▪
2. Sutvirtinimo sakramento padariniai (priminkite skirtingus Šventosios Dvasios išliejimo pasakojimus Apaštalų darbų knygoje). Sutvirtinimas padidina ir pagilina Krikšto malonę (KBK 1303):
   - ▪ juo mumyse giliau įsišaknija dieviškoji įvaikystė.

- jis mus tvirčiau suvienija su Kristumi;
- jis padaugina mumyse Šventosios Dvasios dovanų;
- jis tobuliau sujungia mus su Bažnyčia;
- jis suteikia mums ypatingos Šventosios Dvasios jėgos, kad kaip tikri Kristaus liudytojai žodžiais ir darbais skleistume ir gintume tikėjimą.

3. Ko reikia, kad Sutvirtinimo sakramentas mumyse neštų vaisių?
   - Dievas visada suteikia dovanas, kurias žada. Savo dovanas Dievas suteikia „grūdo pavidalu“, o vaisiai priklauso nuo žmogaus atsiliepimo.
   - Tam, kad duotų vaisių, grūdas turi kristi į gerą dirvą ir būti toliau prižiūrimas.
   - Pirmiausiai turime būti pasirengę ir norintys priimti dovaną: Atgailos sakramentas ir prašymas maldoje.
   - Gavę dovaną įsipareigojame ja naudotis. Sutvirtinimo sakramento įsipareigojimai – išdrįsti gyventi taip, kaip Jėzus moko. Tai kasdienio gyvenimo pratybos:
     - augimas tikėjime per kasdienę asmeninę maldą;
     - įsijungimą į jaunimo grupės veiklą parapijoje, dalyvavimas žygiuose, rekolekcijose ir kt.
     - reguliarus dalyvavimas sekmadienio Šv. Mišiose;
     - reguliarus Atgailos sakramento priėmimas (pvz., kartą per mėnesį);
     - reguliarus Šv. Rašto ir krikščioniškos literatūros skaitymas.

4. Priminkite reikalavimus Sutvirtinimo sakramentiniam globėjui. Vaikinai pasirenka Sutvirtinimo tėvą, merginos – motiną. Globėjas turi būti tikėjimą praktikuojantis ir priėmęs visus įkrikščioninimo sakramentus (jei susituokęs – ir Santuokos sakramentą). Globėjas turėtų būti sutvirtinamajam krikščioniškojo tikėjimo ir gyvenimo pavyzdys

Apibendrinimas:
- Dievas kiekvienam iš mūsų rengia nuostabią dovaną – pačią Šventąją Dvasią!
- Susitaikymo ir užtarimo pamaldomis ruošime savo širdis.
- O šiandien grupelėse ruošimės Sutvirtinimo sakramento apeigoms, kad širdies pasirengimą išreikštume aktyviu dalyvavimu.

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią:*

1. Grupelėms galima išdalinti Sutvirtinimo apeigų aprašą. Išsiaiškinkite visus kylančius klausimus. Verta pasikalbėti apie Sutvirtinimo vardą, globėjus (tėvą arba motiną), aprangą.
2. Suskirstykite jaunuolius grupelėmis, kuriose jie galėtų: a) repetuoti giesmes, kurios bus giedamos Šv. Mišių, kuriose bus teikiamas Sutvirtinimo sakramentas, metu; b) paruošti dekoracijas bažnyčiai; c) kurti bendruomeninę maldą; d) ruošti sveikinimą vyskupui; e) ruoštis skaityti skaitinius, nešti atnašas ir t.t.

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):
- Priminkite svarbiausius dalykus apie egzaminą, asmeninį pokalbį, sutaikinimo pamaldas, Sutvirtinimo sakramento teikimo datą.

Pabaigos malda (5 min):
Kartu giedokite ar recituokite himną Šventajai Dvasiai.

Savarankiško darbo užduotis:

○ perskaityti jaunimo katekizmo *Youcat* pastraipas nr. 203-207.

Šventasis Raštas: Apd 8, 4-8.14-17.

* * * * *

38 susitikimas. EGZAMINAS

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Patikrinti jaunuolių žinias tikėjimo srityje.
- Asmeninio pokalbio metu padėti jaunuoliams įvertinti savo pasirengimą priimti šį sakramentą.
- Priminti Sutvirtinimo sakramento padarinius ir įpareigojimus.

Eiga:

1. Žinių patikrinimas. Tikrinamos jaunuolių žinios apie tikėjimą: pagrindinių tikėjimo tiesų mokėjimas, liturgijos ir krikščioniškosios moralės supratimas. Tam gali vykti egzamino raštu arba žodžiu (pokalbio) forma.
2. Asmeninis pokalbis. Jaunuoliai susitinka 5-10 min. asmeniniam pokalbiui su katechetu ar kitu kvalifikuotu komandos nariu, kuris nuolat dalyvavo pasirengime. Asmeninio pokalbio tikslai du:
   (1) padėti jaunuoliams įvardinti pagrindines patirtis, įgytas pasirengimo Sutvirtinimo sakramentui eigoje;
   (2) paskatinti svarstyti, į kurias parapijoje esančias grupes ir tarnystes jaunuolis/-ė norėtų įsijungti po Sutvirtinimo sakramento priėmimo.
3. Bendroje grupėje jaunuoliams primenami Sutvirtinimo sakramento padariniai ir iš jo kylantys įsipareigojimai (ši dalis gali būti daroma prieš asmeninį pokalbį).

* * * * *

39 susitikimas. SUTAIKINIMO IR UŽTARIMO PAMALDOS

Uždaviniai katechetui ir komandai:

- Kartu melsti Šventosios Dvasios dovanų.
- Pasiruošti Sutaikinimo sakramento šventimui bendruomeniniu būdu su individualia išpažintimi.
- Sudaryti sąlygas jaunuoliams dalyvauti užtarimo maldoje, ypač prašant jiems atvirumo Šventajai Dvasiai ir Jos dovanoms, kurias gaus Sutvirtinimo sakramentu.

* * * * *

40 susitikimas. SUTVIRTINIMO SAKRAMENTO ŠVENTIMAS

Sutvirtinimo Sakramento šventimas vyksta parapijoje numatyta tvarka.

41 susitikimas. GYVENIMAS PO SUTVIRTINIMO SAKRAMENTO – arba tikėjimo kelionė tęsiasi...

Uždaviniai katechetui ir komandai:
- Pasidalinti Sutvirtinimo sakramento priėmimo patirtimi.
- Priminti Sutvirtinimo sakramento padarinius ir įsipareigojimus.
- Gilinti suvokimą, kad esame siunčiame į misiją.
- Pakviesti jaunuolius jungtis į parapijos jaunimo grupes ir veiklas.

Pastaba. Šiam paskutiniam susitikimui įprasta struktūra nėra būtina. Pavyzdžiui, tai gali būti šventė su agape, kurios metu jaunuoliai dalinasi Sutvirtinimo sakramento priėmimo patirtimi ir yra kviečiami jungtis į parapijos jaunimo grupes. Toliau pateiktos gairės tam atvejui, jei katechetas nusprendžia naudoti įprastą susitikimo struktūrą arba kai kuriuos jos elementus.

Atmosfera: Nuotraukos iš žurnalų su įvairiais riterių skydais, šeimų herbais, antspaudais. (Kiekvienas turės nupiešti savo skydą). Gali būti parašyti kai kurių šventųjų šūkiai. Šventoji Dvasia per Sutvirtinimo sakramentą duoda mums skydą – savąsias dovanas, kurias esame kviečiami toliau naudoti tikėjimo kelyje.

Pasisveikinimas (3 min):
- Malonu matyti jus visus šiandien (šįvakar) vėl čia susirinkusius.
- Priminkite praėjusios savaitės užsiėmimą
- Šiandien visi kartu galvosime, kaip galime toliau gyventi.

Malda (3-5 min): maldą galite pasirinkti savo nuožiūra. Priklausomai nuo jūsų galimybių, tai gali būti giesmė, trumpas kreipimasis į Dievą savais žodžiais, visiems žinoma malda arba vienos iš siūlomų Šv. Rašto ištraukų skaitymas.

Mažose grupelėse (10-15 min): Kaip aš prisistatyčiau pasauliui turėdamas dabartinę patirtį? Grupelėse kiekvienas asmeniškai arba visa grupelė nupiešia skydą (pvz. žr. priedą). Skydo vidus padalijamas į keturias dalis, kuriose įrašoma: (1) koks aš esu dabar, (2) kokia mano ateities vizija, (3) kam priklausau, (4) kokia mano misija. Skydo apačioje arba viršuje įrašomas mano moto/šūkis. Visa tai galima pavaizduoti ir simboliais.

Temos dėstymas (25-30 min):

Įvadas:
Skydas (herbas, antspaudas) rodo, kas esame ir kam priklausome. Esame apsiginklavę Šv. Dvasios ginklais ir pilni Jos dovanų. Ar jūsų piešti skydai ir herbai tai atspindi? Kokias malones jaučiate gavę per Sutvirtinimo sakramentą? Esame siunčiami eiti ir skelbti Evangeliją.

Dėstymas:
1. Pakviečiame/paraginame kelis jaunuolius prieš visą grupę pasidalinti Sutvirtinimo sakramento priėmimo patirtimi.
2. Katechetas primena Sutvirtinimo sakramento padarinius ir įsipareigojimus (žr. 37 susitikimas).
3. Perskaitome citatas iš II Vatikano konstitucijos *Lumen gentium*:
   - „Sutelkti į Dievo tautą ir sujungti į vieną Kristaus kūną, vadovaujamą vienos galvos, pasauliečiai, kad ir kas jie būtų, kaip gyvi Bažnyčios nariai yra šaukiami dirbti jos plėtojimui ir nuolatiniam šventinimui visomis jėgomis, kurias turi iš Kūrėjo gerumo ir Atpirkėjo malonės“ (LG 33).

- „Pasauliečių apaštalavimas yra dalyvavimas pačios Bažnyčios išganomojoje misijoje. Šiam apaštalavimui pats Viešpats visus skiria krikštu ir sutvirtinimu. O sakramentais, ypač šventąja Eucharistija, perteikiama ir maitinama meilė Dievui ir žmonėms, kuri yra kiekvieno apaštalavimo siela. Pasauliečiai ypač pašaukti skleisti Bažnyčią ir jos veikimą tokiose vietose ir tokiomis sąlygomis, kur ji tik jų padedama gali tapti žemės druska. Šitaip kiekvienas pasaulietis gautomis dovanomis „pagal Kristaus dovanos mastą“ (Ef 4, 7) tampa pačios Bažnyčios uždavinio liudytoju ir gyvuoju įrankiu“ (LG 33).
- „Evangelizavimas, tai yra Kristaus naujienos skelbimas ir gyvenimo pavyzdžiu, ir žodžiu, būdingas ir ypač veiksmingas tuo, kad vyksta įprastinėmis pasaulio sąlygomis“ (LG 35).

4. Aiškinamės ir diskutuojame:
   - Paaiškinti sąvoką „pasauliečiai“. Pagalvoti, kur ir kaip esame kviečiami dirbti Bažnyčios plėtojimui.
   - Pakviesti pagalvoti, kokias dovanas turime ir kaip galime jas naudoti Bažnyčios kaip bendruomenės labui.
   - Esame siunčiami būti žemės druska, pasaulio šviesa. Kaip suprantame, ką reiškia mums būti žemės druska, pasaulio šviesa? Kur mane Dievas siunčia būti Bažnyčios uždavinio liudytoju ir gyvuoju įrankiu? Mokykloje ir klasėje? Namuose ir šeimoje? Jaunimo grupėje ir savo parapijoje? Kitur?
5. Pakviesti iš parapijoje veikiančių jaunimo grupelių ar organizacijų atstovus, kurie papasakotų, ką tos grupelės / organizacijos veikia ir pakviestų į jas įsijungti.
6. Mums tolimesnį tikėjimo kelią gali nurodyti Jėzaus palaiminimai (Mt 5, 3-12), kuriais esame kviečiami gyventi.
   - Paaiškinti kiekvieną palaiminimą (čia gali padėti kun. A. Saulaičio knyga „Piktas Dievas miręs“):
     Palaiminti turintys vargdienio dvasią: jų yra Dangaus karalystė.
     Palaiminti liūdintys: jie bus paguosti.
     Palaiminti romieji: jie paveldės žemę.
     Palaiminti alkstantys ir trokštantys teisumo: jie bus pasotinti.
     Palaiminti gailestingieji: jie susilauks gailestingumo.
     Palaiminti tyraširdžiai: jie regės Dievą.
     Palaiminti taikdariai: jie bus vadinami Dievo vaikais.
     Palaiminti persekiojami dėl teisumo: jų yra Dangaus karalystė.
     Palaiminti jūs, kai dėl manęs jus niekina ir persekioja bei meluodami visaip šmeižia. Būkite linksmi ir džiūgaukite, nes jūsų laukia gausus atlygis danguje.
   - Palaiminimuose prieš mus atsiveria pats Jėzus Kristus ir Jo meilė. Jie nurodo tikinčiųjų pašaukimą dalyvauti Jo kančios ir Prisikėlimo garbėje (KBK 1717).

Užkandžiai (10-15 min): *užkandžių laiką užsiėmimo metu galite keisti taip, kaip jūsų grupei bus patogiausia. Tai gali vykti pačioje pradžioje jaunuoliams dar besirenkant arba užsiėmimo pabaigoje. Galima užkandžius daryti užsiėmimo viduryje prieš diskusiją grupelėse. Galima pasiimti arbatos su užkandžiu ir iš karto eiti į grupeles diskusijai.*

Diskusija grupelėse (15-20 min): *diskusiją grupelėje galima vesti keletu būdų, tai priklauso nuo jaunuolių grupės ir katecheto galimybių. Pasirinkite jums tinkamiausią.*

1. Grupės nariai pagalvoja ir pasidalina, kaip ir kokiais būdais galėtų skelbti Evangeliją gyvenimo pavyzdžiu ir žodžiu?
2. Grupės nariai pagalvoja ir pasidalina, kurį palaiminimą labiausiai norėtų įgyvendinti?
3. Galimybė aptarti parapijos veiklas, kur įsitraukti. Katechetas pasiūlo padėti ruošti kitą grupę Sutvirtinimo sakramentui nuo ateinančio rudens. Galimybė pagalvoti apie vasaros stovyklą, žygį, ekskursiją...

4. Galimybė aptarti ir įvertinti visa programą (gali būti iš anksto paruošta anketa).

Užsiėmimo apibendrinimas (3 min):
Esame kviečiami ir toliau keliauti tikėjimo kelionę, kurioje mums padės pasiruošimo metu gautos žinios, įgyta patirtis, bet svarbiausia – Šventoji Dvasia mums bus vedlys mūsų gyvenime, kad galėtume panaudoti gautas dovanas ir malones net tik sau, bet ir skelbdami, liudydami Evangeliją kitiems. „Dovanai gavote, dovanai duokite...“

Pabaigos malda (5 min): Kiekvienas pats užrašo ant lapelio arba garsiai išsako padėką ar maldavimą, ir padeda uždegtą žvakutę su lapeliu prie Kryžiaus arba ikonos. Arba katechetas kiekvienam duoda žvakutę, sakydamas: „esi siunčiamas būti pasaulio šviesa ir žemės druska“ ar pan.

Šventasis Raštas: Gal 5, 22-23; Apd 2, 37-47, Mt 5, 3-12.

REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA:

1. Biblija, arba Šventasis Raštas (2007). Vilnius. Lietuvos Biblijos Draugija
2. Cantalamessa R. (1999). Eucharistija – mūsų pašventinimas. Kaunas. Gyvieji akmenėliai
3. Cantalamessa R. (1999). Velykų slėpinys. Kaunas. Gyvieji akmenėliai.
4. Cantalamessa R. (2001). Marija – Bažnyčios veidrodis. Kaunas. Gyvieji akmenėliai.
5. Ciardi F. (2005). Sekti Jėzų. Kaunas. Gyvieji akmenėliai.
6. Dick K., Gehrig R., Meuser B., Süß A. (2014). Youcat. Update! Išpažintis! Vilnius. Katalikų pasaulio leidiniai.
7. Youcat. Jaunimo katekizmas (2011). Vilnius. Katalikų pasaulio leidiniai.
8. Meuser B., Nils B. Youcat. Sutvirtinimas (2016). Vilnius. Katalikų pasaulio leidiniai.
9. Nils B. Youcat. Sutvirtinimas. Vadovas katechetui (2016). Vilnius. Katalikų pasaulio leidiniai.
10. Lengerke G., Schrömges D. (2013). Youcat. Maldynas jaunimui. Vilnius. Katalikų pasaulio leidiniai.
11. Katalikų Bažnyčios Katekizmas (1996). Kaunas. LKB TKK leidykla.
12. Katalikų Bažnyčios Katekizmas: Santrauka (2007). Kaunas. Katalikų interneto tarnyba.
13. Lanzi F., Lanzi G. (2005). Šventieji globėjai ir jų simboliai. Vilnius. Alma litera.
14. Murauskaitė R. J., Petraškaitė O. J. (2003). Paauglių įkrikščioninimas: programa ir pedagoginės gairės. Vilniaus katechetikos centras.
15. Peyron F., Angheben P. (2005). Eucharistija – gyvenimo širdis. Vilnius. Katalikų pasaulio leidiniai.
16. Petrauskaitė A. (2007). Ruošimas Sutvirtinimo sakramentui: programa ir gairės katechetui. Vilniaus arkivyskupijos katechetikos centras.
17. RCIA Catechist Manual (2005). Ed. Morgan B.A., Keimig W. J. Association for Catechumenal Ministry.
18. Skaistumas. Ištrauka iš: Popiežiškoji Šeimos Taryba (2001). Žmogaus lytiškumo tiesa ir reikšmė. Auklėjimo šeimoje gairės // Pro Vita. http://www3.vdu.lt/life/pv/s32.htm [2008 11 04].
19. Skaistumas: liudijimai apie skaistumą. // Pro Vita http://www3.vdu.lt/life/pv/s3.htm [2008 11 04].
20. Trimakas K. A. (2005). Gyvybės kultūra, mirties „kultūra“ ir lietuvių tauta // http://ateitis.org/saat/js2005/trimakas.html [2008 10 14].
21. Vatikano II susirinkimo nutarimai (2001). Vilnius. Aidai.
22. West Ch. (2010). Kūno teologija pradedantiesiems. Vilnius. Katalikų pasaulio leidiniai.